

СТЪПКА НАПРЕД ДЖОНИ ЕРИКСОН-ТАДА

СТИВ ЕСТЕС

Originally published in the U.S.A. under the title
A Step Further
с 1978 by Joni Eareckson and Steve Estes
Zondervan, Grand Rapids, Michigan, USA
All rights reserved

Първо българско издание
с 1996 г., Издателство Нов Човек
София 1303, ул. Антим I, 28

ISBN 954-406-076-1
Превод от английски: Красимира Цветкова
Редактор: Владимир Райчинов
Оформление на корицата: Калина Сертева
Илюстрация на корицата: Джони Ериксон-Тада

На Върна
(която все така отдава живота си на Бога
и на хората край нея)
Обичаме те и те уважаваме

Съдържание:

СТЪПКА НАПРЕД ДЖОНИ ЕРИКСОН-ТАДА.....	1
БЛАГОДАРИМ НА:.....	2
Към читателя.....	2
Въведение.....	4
1 - ЗАЕДНО В БОЛКАТА	4
2 - МНОГО ЧАСТИ -- ЕДНО ТЯЛО	9
3 - НЕ Е НАПРАЗНО!	13
4 - НЕВЗРАЧНИ СВЕТЦИ!	17
5 - ВИТРИНАТА НА БОГА	21
6 - КОГАТО НИКОЙ НЕ ГЛЕДА	24
7 - ПРЕЧУПВАНИ И ПРЕПРАВЯНИ.....	27
8 - Вярвай и се покорявай.....	35
9 - От завист... към общение.....	41
10 - Докато чакаме.....	45
11 - Копнеж за изцеление	51
12 - Защо не бях изцелена.....	54
13 - Сатана предполага... Бог разполага.....	61
14 - Молитви и обещания	68
15 - Оставете Бога да бъде Бог.....	74
16 - Небето	80
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	85

БЛАГОДАРИМ НА:

Джей -- за това, че беше част от екипа, който подготви издаването на тази книга;
Върна -- най-бързите машинописни пръсти в източните щати;
Джуди Маркам -- нашата изключителна редакторка, невъзпятата героиня на много книги, включително и на тази;
Елизабет Елиът и Маргарет Кларксън -- за това, на което ни учат с живота си;
д-р Ричард Гафин и д-р Джордж Шелцъл -- за техните предложения и насърчение;
Църквата на Стив -- за това, че ни "даде Стив назаем".
Особено благодарим на всички приятели, които с молитва помогнаха да излезе тази книга.

Към читателя

Той седеше на стол с висока облегалка в мрачната сива стая. Макар че беше само на 50 години, Хенрик изглеждаше на 70. Той се вгледа в очите ми.

-- Познавам те от много години, но до днес не бях те срещал -- каза той на неправилен английски. -- Ти помогна на мнозина от нас тук. Историята ти познават всички в групата ни. -- Хенрик прокара ръка по окъсаната, изтъркана корица на една книга, която не можах да позная веднага. Заглавието ѝ беше: "Krok Dalej" -- "Стъпка

напред"... Не бях я виждала на полски. -- Толкова се радваме, че дойде в нашата страна. Напоследък вярата ни бе подложена на изпитания.

Какво можех да споделя аз, една парализирана жена, с този полски свещеник, прекарал последните трийсет години в потиснически режим? Какво общо имах с него? А с 90-годишния мъж, който изживява дълги, безсмислени дни в старчески дом във Флорида? Какво общо имам с майките с пресъхнали гърди, които носят умиращи от глад деца в Етиопия? Или с елегантно облечената дама от Южна Калифорния, която кара Бе Ем Ве и гризе маникюра си заради разбития си брак?

Единственото, което свързва цялото ни човешко семейство, е страданието -- както и въпросите, които то повдига. Ето защо се почувствах принудена да напиша първата си книга "Джони" през 1976 г. Тя описва духовното ми пътуване към приемането на страданието -- моята парализа -- и живота в инвалидна количка, който Бог ми беше отредил.

Но "Джони" беше само началото. Заедно с моя приятел и духовен наставник Стив Естес написахме "Стъпка напред" през 1978 г., за да отговорим на хилядите писма, поставящи въпроса за страданието, които последваха. Дори не предполагахме, че Бог ще разпространи служението на "Стъпка напред" не само до хиляди хора, болници и рехабилитационни центрове в Америка, но и до десетки страни отвъд океана. Бяхме изумени, когато издателство "Зондерван" ни информира, че повече от 2 500 000 копия на нашата книга са публикувани на почти 30 езика.

Това ни накара да паднем на колене, Стив -- буквално, а аз -- образно! Колко е хубаво, че Бог употребява заедно дарбите ни -- богословските познания на Стив и моите години в инвалидната количка, -- за да вдъхнови и насърчи толкова хора, които се сблъскват със страданието във всякакви форми.

Служението на "Стъпка напред" продължава. Когато от "Зондерван" ни помолиха да преработим книгата, като я нарекоха "класика", ние се развълнувахме, но и се поколебахме. От една страна, желяхме да запретнем ръкави, да осъвременим стила, да сменим илюстрациите, да разширим богословските прозрения и основно да преработим цялата книга. От друга страна, бяхме наблюдавали как през годините Бог употребява "Стъпка напред" такава, каквата е.

Решихме да не променяме много. С течение на времето начините да се приема помощта на Бога в страданието не са се променили ни най-малко. Вярно, Стив се е променил. Сега е баща на шест деца и пастир на нарастваща провинциална църква в щата Пенсилвания. Промени има и у мен. Омъжих се за Кен Тада и сега изпълнявам съпружеските си задължения. Освен това рисувам и пиша, и ръководя международно служение за инвалиди. Да, Стив и аз сме се изменили. Но в съдържанието на тази толкова ценна книга не бихме поправили нищо.

Други неща също не са се променили. Главата за небето все още ми е любима. Тя излъчва радост -- радостта, която изпитвам при мисълта, че ще отида там. Все още смятам, че "Оставете Бога да бъде Бог" е най-важната глава, защото успях да се примиря с парализата едва когато започнах да разбирам Бога по-добре. А когато хората ми задават въпроси за чудотворно изцеление, все още им препоръчвам раздела "Изцелението -- елемент от мозайката?"

И още нещо не се е променило. Със Стив все още се молим да откриете на тези страници не само задоволителни отговори на въпросите си за болката, а и нежността, и любовта на самия Бог. Все пак, и Той знае нещо за страданието. Някога собственият Му Син премина през едно ужасно изпитание...

Заради Исус Христос,
Джони

ДА ПОДРЕДИМ МОЗАЙКАТА НА СТРАДАНИЕТО

Въведение

"И още веднъж аз пожелах в отчаянието си да се самоубия... Ето ме -- опакована в този брезентов калъп, като пашкул. Не можех да мръдна нищо, освен главата си. Във физическо отношение не бях нещо повече от труп. Вече нямах надежда, че ще мога да прохода. Никога нямаше да имам нормален живот и да се омъжа за Дик. Всъщност, той можеше дори да излезе от живота ми -- заключих аз. Нямах абсолютно никаква представа как щях да намирам смисъл и цел в живота си, ако всеки ден съществувах само физически -- събуждах се, ядях, гледах телевизия, спях.

Защо, в крайна сметка, е нужно да насилваш човека да води такова тъмно съществуване? Колко се молах някаква злополука или чудо да може да ме убие! Умственото и духовното терзание бяха непоносими като физическите ми мъки.

Но и този път нямаше начин да извърша самоубийство!... Това объркване бе толкова непоносимо. Бях изпаднала в униние, но и се гневях заради своята безпомощност. О, колко копнеех да имам достатъчно сила и контрол над пръстите си, за да направя нещо, каквото и да е, за да прекъсна живота си!"

(Декември 1967, из "Джони", с. 90)

Седя на верандата, гледам хълмовете недалеч от нашата ферма, вдишвам уханията, вслушвам се във всички звуци през хубавия летен ден и ми е трудно да повярвам, че някога съм имала такива мисли. Всъщност дори не мога да си спомня какво е да се чувстваш така. О, аз все още съм парализирана, все още не мога да ходя, все още трябва да ме къпят и обличат. Но вече не съм жертва на такива депресиращи мисли за самоубийство. И да си призная честно, дори се радвам, че ми се случи всичко това.

Радвам се? Как бих могла да се радвам? Какво се е променило? Способността ми да рисувам, семейството ми и приятелите, които ме подкрепяха, ми помогнаха да изляза от депресията. Но сърдечната благодарност за живота в инвалидна количка може да идва само от Бога и Неговото Слово. Той ми помогна да подреда онази част от мозайката, която изглеждаше най-объркана. Самата аз трябваше също да търся и да се уча. Но когато днес се обръщам назад, се убеждавам, че цялата трагедия с моята парализа е следствие от Неговата любов. Аз не съм като муха, заплела се в паяжина. Не съм жертва на някаква жестока "шега на боговете". Бог има основания да допуска страданието ми и когато открих някои от тях, целият ми живот се промени. Той има основания и за твоето страдание.

Джони Ериксон
Сайксвил, Мериленд
лялото на 1978 г.

1 - ЗАЕДНО В БОЛКАТА

Когато започнах да осъзнавам всички неща, към които трябваше да се приспособявам като парализирана, си мислех: Житейският ми жребий е по-тежък от този на всеки друг. Колко хора търпят унижението някой да ги къпе или да изпразва подлогата им? Кое друго момиче не може дори да почеше собственото си рамо или да си срещне косата?

Разбира се, след време разбрах, че много, много хора имат проблеми като моите -- и по-големи дори. Всеки ден хиляди пациенти в болници и старчески домове по целия свят трябва да бъдат къпани и да им се сменят подлогите. Много жертви на парализата могат да извършват по-малко движения и от мен. Някои са загубили всичките си крайници или пък са уродливо обезформени от някоя болест. Други са неизлечимо болни. Освен всичко друго, много от тези хора имат семейства, които не могат или не искат да се грижат за тях вкъщи. А колко ли са онези, които изобщо нямат роднини!

Това е нещо като стълбица, реших накрая аз. Всеки човек се намира някъде на стълбицата на страданието, независимо дали болката му е голяма или малка.

Това е вярно. Където и да се намираме на тази стълбица -- каквото и да е страданието ни, -- винаги има хора под нас, които страдат по-малко, и хора над нас, които страдат повече. Проблемът е, че обикновено се сравняваме само с тези, които страдат по-малко. Така се самосъжаляваме и си представяме, че сме на върха на стълбицата. Но когато се срещнем с хора, които страдат повече, виждаме, че "ордените" ни не блестят чак толкова ярко.

Близо до къщата ни в Балтимор, където израснах, има красива детска болница, закътана сред няколко декара зелени хълмове с гигантски брястове. Понякога през есенните следобеди след училище отивах там да карам колело или се разхождах, като подритвах листата, наслаждавах се на красотата и рядко се замислях за децата вътре. Никога не съм се сравнявала с тях. Съпоставях се само с момичетата в училище, които бяха по-красиви от мен. Увлечена в живота си на гимназистка във втори курс, изобщо не се замислях, че проблемите ми не са нищо в сравнение с проблемите на децата, затворени от години в тази болница. Кой се интересуваше от сакати деца? Не се вслушвах и в разказите на мама за гладуващите деца в Индия. Имаше по-важни неща, за които да се притеснявам -- приятели, момчета, мачове по хоккей на трева!

Скоро след злополуката обаче прекарах няколко седмици в същата тази болница, за да бъде оперирана. Когато Бог ме премести с няколко стъпала нагоре по стълбицата на страданието -- о, тогава беше вече друго. Тогава дезинфекционните миризми и студената болнична атмосфера надминаха това, което бях виждала в докторските сериали по телевизията. Пред мен се бе разкрил в реални очертания един цял нов свят, при това неприятен.

Накрая трябваше да дойда до заключението, че една от целите на Бога, когато увеличава нашите страдания, е да ни направи чувствителни към проблемите на хора, с които при други обстоятелства никога не бихме се сравнили.

Бих искала да споделя една причина, поради която смятам, че това е толкова важно. Наблюдавала съм как дълбоко страдащи хора понякога се чувстват потиснати от оптимистичните свидетелства на християни, чийто живот е лесен. Опитайте се да си представите, че сте неизлечимо болен и гледате телевизия от болничното си легло. Как мислите, че ще реагирате, ако някой привлекателен и талантлив млад християнин, при когото всичко изглежда наред, се появи на екрана и сподели как Христос може да ви даде победа над всичките ви проблеми? Би било трудно да потиснете мисли от рода на: Какво знае пък този за живота? Дори не може да си представи какво значи да си истински наранен. Ако имаше същите проблеми като моите, широката усмивка и приказките, че "Исус ни дава радост" бързо щяха да секнат.

Добре би било, ако християнското послание се приемаше или се отхвърляше само за себе си. Но истината е, че много малко от нас отделят стоката от търговеца.

Не казвам, че за да накараш хората да те слушат, трябва да си счупиш врата и да седнеш в инвалидна количка! Дори и парализирана, аз съм срещала хора, на които им е било трудно да ме слушат да говоря за страданието. Те виждаха само разликата между

доброто ми здраве и тяхната хронична болест; възможността ми да пътувам и тяхното безсилие да се отделят от дома си; моето семейство, което ми помага, и техните починали близки.

Искам да кажа, че за да те допусне някой до себе си да го утешиш, понякога се налага да имаш същия проблем като неговия. Никой не може да разбере всички хора. Аз мога да съчувствам на хора с квадриплегия (парализа на четирите крайника, б.р.). Вие сигурно не можете, но пък ще се поставите на мястото на хора с проблеми, които аз не познавам -- семейни неразбирателства например. Като християни обикновено най-добре влизаме в положението на онези, които са страдали по-малко от нас или колкото нас, но не и повече. Бог е поставил всеки на стълбицата на страданието както Му е угодно. Не забравяйте обаче, че Той си запазва правото да ни мести нагоре и надолу по тази стълбица винаги, когато пожелае, за да разкрие пред нас нови възможности за служение.

Преди две години споделих свидетелството си в една провинциална църква в южна Пенсилвания. След службата, докато седях и разговарях с хора от църквата, забелязах един висок, доста красив мъж, който стоеше със семейството си отзад. След малко той бавно се приближи до моя стол.

-- Джони, извинявай, казвам се Дъг Сорзано. Искам да ти кажа, че бих желал да мога да разбера и да оценя какво изпитваш. Ала аз никога не съм знаел какво е да си парализиран, нито пък съм имал сериозни злополуки. Имам чудесна жена и прекрасни деца... всъщност, ето ги тук. Нека ви запозная.

Докато ни представяше, той ми каза колко дълбоко е развълнуван и впечатлен от това, което бях казала тази вечер. Но призна, че не разбира добре всичко, което съм преживяла. Не беше човек, който безотговорно би казал: "Разбирам как се чувстваш."

По-късно, докато се прибирахме, с приятелите ми в колата се помолихме Бог да употреби моите думи, за да помогне на нуждаещите се.

Минаха няколко седмици, през които се занимавах с рисуване и четене и от време на време участвах в конференции.

Един следобед, може би след около месец, ми се обади съседката на семейство Сорзано, която беше присъствала онази вечер в църквата в Пенсилвания. Каза, че се е случило "нещо ужасно".

-- Беше миналата събота, Джони. Дъг е запален мотоциклетист и прекарва голяма част от свободното си време по разни писти. Няма спор, че е много добър. Но този път той и приятелите му решили да пробват някаква нова пътека в гората.

-- Продължавай -- казах неуверено.

-- Ами, доколкото разбрахме, пътеката правела внезапен завой. Вероятно Дъг се натъкнал на скрит пън. Предното колело на мотора му се ударило в пъна и той бил изхвърлен на доста голямо разстояние...

Напрегнатото ми въображение работеше по-бързо от това, което чувах ушите ми. Страхувах се да попитам, но исках да знам, затова я прекъснах:

-- Той... ъ... такава... нали не се е...

Прочела мислите ми, жената каза:

-- Счупил си е гръбнака.

Настъпи тягостна тишина.

Новината ме разтърси. Ушите ми забучаха. Радвах се, че тя не вижда как очите ми се пълнят със сълзи, а лицето ми пламва и се сгорещява. Овладях се, опитах се да отговоря, но не знаех какво да кажа. Накрая само я уверих, че веднага ще се обадя или ще пиша на семейството, за да им кажа, че ще се моля за тях в този труден момент.

Като затворих телефона, се опитах отчаяно да разровя паметта си, за да си спомня краткия разговор с Дъг.

"Никога не съм имал сериозни злополуки, Джони... Имам чудесна жена и прекрасни деца... Бих желал да мога да разбера какво изпитваш..."

По-късно разбрах, че Дъг е парализиран от раменете надолу и е объркан и отчаян.

Сестра ми Джей грабна лист и химикал и дойде в стаята ми да ми помогне да напиша писмо на Дъг и семейството му. Но какво можех да кажа на човек, който току-що си е счупил гръбначния стълб? Да му дам съвет? Не, не още. Да споделя с него стихове от Библията? Добре, но по-добре би било да му кажа нещо лично. От какво се нуждае човек, когато страда? От любов... и от някой, който да го разбере. Това е. Той има нужда от човек, който може да влезе в положението му. Аз мога да направя това.

Толкова се радвам, че с това писмо изразих истинско съчувствие към Дъг. Парализата ми помогна да се поставя на негово място и да видя нещата както той ги вижда. Можех да кажа искрено: "Знам точно какво чувстваш."

Тези думи крият целебен балсам, но само когато собственото ти страдание позволява на другите да ти повярват. Хората усещат дали им съчувстваме истински или не. Те ще ни погледнат и ще разберат дали сме изпитали силна болка. Ако кажем: "Знам как се чувстваш" само за да кажем нещо, думите ни звучат празно и кухо. Но ако сме искрени, това може наистина да утеша другите.

Самият Исус дойде на земята отчасти за да опровергае обвиненията, че от "небесните Си палати" не може да бъде съпричастен със страданията на човечеството. "В това, дете и сам Той пострада като изкушен, може и на изкушаваните да помага... Защото нямаме такъв първосвещеник, който да не може да състрадава с нас в нашите немощи" (Евреи 2:18; 4:15). След като самият Той понесе страдания, за да стане съпричастен със страдащите, ние също можем да съчувстваме на другите. Затова съм се научила да гледам на моята злополука като на особен подарък от Бога, който ми дава възможност да стана съпричастна с хора в подобно състояние, за да ги утешавам.¹

Дотук говорих за това как да станем съпричастни с онези, които изпитват големи трудности от нашите. Това са хора, които се сблъскват със смърт, парализа, банкрут и др. Но дали това е всичко?

Няколко месеца след моята злополука започнах да забелязвам, че дребните всекидневни проблеми на моите приятели и роднини -- счупеният нокът, сметката при зъболекаря, досадната алергия, смачканият калник на колата -- са точно толкова сериозни за тях, колкото моята неподвижност за мен. Започнах да осъзнавам, че в страданието има нещо универсално. Първо, изпитват го всички. Не е спестено на никого. На второ място обаче, независимо колко малко или много трябва да понесе човек, всички намират, че страданието е неприятно. Някоя досадна муха може да отнеме моментната радост на човек точно толкова, колкото и счупен крак, поставен в шина.

И понеже всеки познава проблемите и болката, можем да бъдем сигурни, че Библията се обръща към всички, когато говори за страданието, независимо дали понасяме малка или голяма част от него. Благодатта на Бога е точно толкова достатъчна за парализика, колкото и за някое момче, на което не му върви в бейзбола.

¹ Когато излезе тази книга, Дъг Сорзано се беше приспособил към парализата. В разговор с него по телефона научих, че вече споделя вярата си с други хора в неговото състояние. Семейство Сорзано сега живеят в Кенет Скуеър, Пенсилвания, и посещават църквата Уилоудейл Чапъл.

Отговорът на Бога е точно толкова необходим за щастието на някоя домакиня, чийто кекс не е бухнал, колкото и на умиращ от левкемия пациент.

Тук разбираме нещо важно, което ни учи как да помагаме на страдащите. Въпреки че сходството на проблемите ни допълнително ни помага да съчувстваме на човека до нас, ние бихме могли не по-зле да насърчаваме хора, които страдат повече от нас. Това е така, понеже, за да се справим с малките си проблеми, ние се нуждаем от толкова благодат, от колкото се нуждаят и те, за да се справят с големите. Ето един пример.

Живеея в красива ферма в централен Мериленд, заобиколена от зелени хълмове и пасища. Равнината е осеяна със стари плевни, навеси и вили, построени преди десетилетия.

В нашата ферма в Пенсилвания има една сграда -- красива стара плевня, издигната много отдавна от холандски строители, които очевидно са владеели добре занаята си. Тя е устояла на безброй бури и е била свидетел на заселването и изселването на много поколения. Баща ми обичаше тази плевня. В нея той си бе направил работилница, в която изработваше много оригинални изделия от дърво, кожа и метал.

Но една лятна петъчна вечер, преди около пет години, се случи нещо, което доведе до много промени. Сестра ми Кати, съпругът ѝ Бъч и аз седяхме в трапезарията и си приказвахме след вечеря. Докато Бъч лениво подрънкваше на китарата си, ние надничрахме през отворения прозорец към звездите. Цвърченето на шурците и другите типични за селото звуци не даваха знак за нищо обезпокояващо. Дори далечното изскърцване на гуми по тесния път около нашата къща не привлече вниманието ни -- младите често караха коли там.

Тази вечер обаче, вместо да отmine къщата, колата спря на откритото място пред нашата плевня. Последвалата кратка тишина накара Бъч да ни погледне въпросително. Очите ни се срещнаха за миг и китарата млъкна. Кати отиде до прозореца и безуспешно се опита да различи нещо в тъмнината. Единственото движещо се създание беше една мушица, която кръжеше около лампата. След малко колата бързо потегли.

Не след дълго на Кати се стори, че вижда пламъче... след това още едно.

-- Джони! Бъч! -- изпищя тя внезапно. -- Плевнята гори!

Бъч се спусна към телефона и запрелиства с разтреперани пръсти указателя, опитвайки се да намери номера на пожарната. Аз естествено не можех да помогна и само наблюдавах как Кати се втурва през вратата, а после през пасището към плевнята. Бъч бързо я последва.

Пращящият огън вече осветяваше цялото място. Над стария покрив се извиваха стълбове черен пушек. Когато пожарната дойде, вече бе твърде късно. За един час плевнята се бе превърнала в димяща развалина.

На другия ден ми беше толкова болно да наблюдавам как баща ми -- 72-годишен, страдащ от артрит -- се рови из тлеещите въглини и отломки. Преобръщайки леко с крак обгорените предмети, той търсеше нещо, което би могъл да запази от антиките и сечивата, които бе събирал с години. Беше оцеляла единствено старата каменна основа. Поне тя бе издържала на огненото изпитание.

Баща ми обаче не се оплака и не се разстрои от това, че хубавата му плевня е изпепелена докрай. Напротив, той запретна ръкави и се залови за работа. Никакви ядно стиснати устни, никакво усъмняване в целите на Бога. За два месеца той издигна нова плевня -- истинско свидетелство за издръжливия му дух и непоклатима вяра.

Колкото и невероятно да е, след две години семейството ни трябваше да премине през същото изпитание. Още една лятна нощ -- още един пожар! Този път не разбрахме причината, но последствията бяха същите. Отново чухме сирените и видяхме

светлините на пожарните коли. Отново съседите трябваше да държат конете да не избягат от страх през оградите. Още веднъж силната горещина не позволи на тълпата да се приближи, още веднъж листата на близките дървета бяха обгорени. И още веднъж татко събра отломките и започна да строи наново, като вярваше, че Бог знае какво прави.

Сестрите ми и аз бяхме изумени от доверието на баща ни във върховната мъдрост на Бога. Тогава научих много за силата на характера му.

Това, че баща ми можеше да ме насърчава и в такъв момент, трябваше да ни покаже нещо. Щетите -- финансови и емоционални, -- които той понесе заради тези два пожара, бяха съвсем реални. Те обаче не можеха да се сравняват с това, което преживях аз, когато си счупих врата. (Ако някой от вас се съмнява в това, запитайте се: "Кое е по-добре: да загубя някакъв предмет с голяма парична и сантиментална стойност или да си счупя врата и да бъда парализиран за цял живот?") Татко никога не е бил парализиран и затова не можеше да каже: "Влизам в положението ти." Измерени по стълбицата на страданието, неговите изпитания се намираха на по-ниско ниво от моите. Но начинът, по който той се справяше с тях, ме научи на много неща. Това, че не се оплакваше и не се гневеше на Бога, ме убеди, че за да помага истински на другите, един християнин не винаги е длъжен да страда по същия начин или също толкова много, колкото и те.

Докато седях и от разстояние гледах как за втори път татко се рови из отломките и наново строи плевнята, си спомних още веднъж, че всички се намираме някъде по стълбицата на страданието -- едни по-високо, други -- по-ниско. На някои от нас Бог наистина дава особено тежки товари, за да можем да кажем на другите в подобно положение: "Знам какво чувстваш." Но е вярно също, че ако сме верни на Бога в малките затруднения, можем да разберем и утешим хора, които страдат повече от нас.

Мисля, че апостол Павел има точно това предвид, когато преди векове обобщава:

"Благословен Бог и Отец на нашия Господ Исус Христос, Отец на милостивите и Бог на всяка утеха, Който ни утешава във всяка наша скръб, за да можем и ние да утешаваме тия, които се намират в каквато и да е била скръб, с утехата, с която и ние се утешаваме от Бога" (II Коринтяни 1:3-4).

2 - МНОГО ЧАСТИ -- ЕДНО ТЯЛО

Забелязали ли сте как нещата в живота, които имат най-голям потенциал да бъдат добри, често се използват, за да служат за зло? Вземете например огъня -- едно от най-великите открития на човека. Същият пламък, на който печеш пържолата си, може за минути да унищожи хиляди декари чудесна гора или да изпепели плевнята ти. Ами сексът? Той също може да бъде нещо много хубаво или много лошо. Въпреки че Бог го е направил за да свързва мъжа и жената, да им доставя удоволствие и да създава деца, злоупотребата с него носи вина, сълзи и разбити сърца.

Същото е и със страданието. Освен че е най-доброто средство, с което Бог изгражда характерите ни, то може да предизвика у нас егоцентричност. Аз съм губила часове в самосъжаление, обладана от мисълта, че счупеният ми врат е начин, по който Бог ми връща за греховете ми, докато всъщност Той е бил далеч от мисълта да ме "наказва". И наистина, тогава не ми е идвало наум, че цялата трагедия с моята парализа е следствие от Неговата любов. Любов не само към мен, а и към тези край мен, защото една от целите на Бога, когато допуска страдание, е да ни помогне не само да си съчувствуваме един на друг, а и да се изграждаме взаимно.

Особено ясно разбрах това през зимата на 1975 г. Пастирът на една голяма баптистка църква в Уичита, Канзас, ме бе помолил да говоря на годишната мисионерска конференция, на която беше домакин. Приех с желание -- първо, защото току-що започвах да пътувам и възможността да се кача на самолет, да пътувам някъде и да разговарям с различни хора бе изключително вълнуваща. Пък и това беше първата мисионерска конференция, на която присъствам -- да не говорим, че ме канеха и да участвам в нея. Не знаех точно какво представляват мисиите, нито бях общувала кой знае колко с мисионери. Бях чувала единствено, че през повечето време обикалят из джунглите, като се отбраняват от змиите с големи ножове. Приятелките, които дойдоха с мен на това пътуване, Шери и Джули, не знаеха повече от мен. И тъй, седнали на последния ред в голямата претъпкана църква, жадно попивахме всяка дума на мисионерите, които според програмата трябваше да говорят. Кой знае? Можеше да разкажат някоя история с канибали!

Знаете ли обаче какво научихме? Че те са хора точно като нас! Като ги слушахме да разказват за всекидневните си проблеми и успехи в отдалечени места като Бразилия, Япония и Филипините, се замислихме за отговорността си към тях. Все пак, макар че живеехме на хиляди километри разстояние, ние бяхме едно с тях -- в онова, което Библията нарича "тялото на Христос". Останахме покъртени, когато християни, избягали от комунистическа Румъния, споделиха колко много разчитат на нашите молитви вярващите отвъд Желязната завеса. Толкова се впечатлих от разказите на тези мисионери, че вече с нетърпение очаквах заключителната служба в неделя вечер, когато на свой ред щях да имам възможността да споделя нещо с тях.

Но през тази седмица не се срещяхме само с мисионери. Всяка вечер сядахме до различни млади хора от църквата, с много от които станахме добри приятели. И тъй като никой от нас не искаше да се разделяме след вечерната служба в събота, решихме да отидем заедно да ядем сладолед. Колко весело прекарахме тогава! Сядяхме и се шегувахме до 11 ч. вечерта!

Като изпихме млечните шейкове и платихме, Шери ми помогна да си облека палтото и всички излязохме на нощния януарски въздух. От злополуката ми с гмуркането "термостатът" на тялото ми не работи много добре, така че не мога бързо да се приспособявам при температурни разлики. Понеже паркингът по това време беше пуст, помолих Шери да вдигне количката ми на две колела и да изтича бързо до колата, за да избегнем студа.

Бяхме две сенки, които се спускаха в мрака по гладката асфалтова повърхност към далечната светлина на една улична лампа, подвиквайки и смеейки се. Тъмнината изглеждаше напълно безопасна и не загатваше нищо зловещо. Главите ни все още бяха под влиянието на приятния спомен от шегите и сладоледа. Как да предположим, че между нас и колата дебне опасност? Кой би могъл да знае, че тъмнината на нощта скрива ивица лед на тротоара точно пред нас?

Шери изпъшка, когато петата ѝ се плъзна, а количката се повдигна и се завъртя на едно колело. Полетях с лице напред. Тъй като съм парализирана, не можах да използвам ръцете си, за да смекча падането. Докато тротоарът летеше към лицето ми, имах само секунда да се намръщя и здраво да стисна очи.

Почувствах как главата ми тупва на асфалта и сама се уверих, че след такъв силен удар съвсем буквално виждаш звездички. Тялото ми като че ли се срина след мен и се претърколи до предната част на нашия микробус.

-- О, не! -- чух възкликанието на Шери.

Може да звучи странно, но когато се случва нещо такова, всичко сякаш се развива много бавно. Чуваш ясно всеки звук. Всеки кадър неизличително се врязва в паметта ти.

Чух приглушен говор.

-- Шери, ела бързо.

Тропот на обувки по тротоара -- някой я отвеждаше настрани. Кутия с пари задрънча... разпиляха се монети... парите от картичките и рисунките ми, които бяхме продали същата вечер.

-- Ах, цялото й лице е в кръв! -- изпищя едно момиче.

Младежите започнаха да се тълпят наоколо, но аз трябваше здраво да стискам очи, за да не влиза кръв в тях. Спомням си, че раздвижих леко врата си, за да проверя дали не е счупен, прокарах език по зъбите си, за да видя дали няма избити и раздвижих челюстта си, за да се уверя, че не е пукната.

Изведнъж някой коленичи до мен, взе главата ми в ръце и я залюля в скута си. Беше Джули.

-- Добре ли си? -- попита тя. Отворих очи, колкото да видя как отмята косата от лицето ми. Ръцете й бяха покрити с кръв. Продължи да ме пита дали съм добре. Само кимнах. Чух приглушени ридания и разбрах, че се опитва да скрие от мен, че плаче. Въпреки сълзите си, тя искаше да изглежда спокойна и твърда.

Точно тогава започнах да се боря със своята собствена отговорност. Когато през тази седмица някой от младежите ме питаха какво е да живееш в инвалидна количка, се опитвах да обяснявам как да посрещаме трудностите, без да се оплакваме. Бяхме търсили заедно в Библията мястото, където се казва, че всички неща, дори и трудните, съдействат за наше добро. Сега ми се удаваше възможност да докажа всичко това на дело. Как щях да постъпя?

През цялата седмица тези мисионери ме учеха толкова убедително какви са задълженията ми спрямо другите хора в тялото Христово. Част от това Тяло точно сега стои около мен -- осъзнах ясно. --Младежите и всички тези други хора. И ме гледат!

Себичната ми природа обаче не искаше да се занимава с тях. Тя мислеше само за себе си, за старото его. А точно сега старото его умираше от студ и болка.

Как пък само на мен ми се случват такива неща? Не съм ли вече изстрадала повече от всички тези хора тук? Защо Бог не използва някой друг като нагледен материал за уроците Си?

Знаех, че не е правилно да мисля така. Трудно е обаче да поставиш Бог и другите над себе си, особено когато те боли.

Не ме е грижа какво мислят другите за това, как ще постъпя сега! Моето лице е разбито. И защо трябваше да удрям точно главата си -- единствената чувствителна част от тялото ми?

Почти веднага Светият Дух се зае да отговаря на предизвикателните ми въпроси. Напомни ми Божието Слово: "Не знаеш ли, че тялото ти е храм на Святия Дух...? Ти не си своя си, ти си купена с цена. Затова прослави Бога с тялото си" (I Коринтяни 6:19-20).

Кой се интересуваше как щях да реагирам? Бог. Имах ли действително право да се оплаквам заради нараненото си лице? Не. Тялото ми не бе моя собственост. То принадлежеше на Бога и Той можеше да прави с него каквото иска. Беше го купил с кръвта на Своя Син.

Първото ми задължение бе да прославя Бога, като покажа на приятелите, които ме наблюдаваха, това, което бях споделяла на теория -- че в християнския живот няма случайности. Ако Бог допуска да ни се случи нещо, то непременно съдейства за наше добро.

Или за доброто на тези около нас, разсъдих аз. Ах! Понякога на нас като християни не ни се дава никакъв избор. Ако наистина ни е грижа за другите, трябва да постъпваме както иска Бог.

Разбрах какво трябва да направя. Тогава, сякаш за хиляден път, като проява на волята си, аз се намръщих, а после тихо благодарих на Бога за случилото се. Мили Боже, благодаря Ти за това, което става сега... Не ми позволявай да се разгневявам. Тези младежи гледат... Направи така, че да се научат да се справят с трудностите си, като видят как аз се справям сега. И, моля Те,... Ти се прослави.

Знаех, че чрез този инцидент Бог ще се прослави по някакъв начин. Но не предполагах, че ще започне да го прави веднага. Той се прояви в любовта и грижата, която всеки човек на това място започна да показва към мен. Всички саможертвено съблякоха палтата си и ме покриха, за да ме предпазят от студа. Като видях, че още треперя, един мъж коленичи и като ме притисна до себе си, за да се стопля, прошепна: "Всичко ще се оправи." Неколцина се събраха в колата да се молят. Някой извика линейка, а друг уведоми пастира на църквата, която посещавахме.

През остатъка от тази напрегната вечер ме преглеждаха на рентген, шиха ми главата и лежах будна от болката, причинена от сътресението на мозъка и счупения нос. През тези тежки, безсънни часове имах много време да мисля. Благодаря Ти, Боже, че не ми позволи да се разпадна!

Накрая ме изписаха и бях откарана до стаята в хотела. В ранните часове на утрото най-после задрямах, като трябваше да ме събуждат на всеки два часа, за да проверяват състоянието на ударената ми глава.

Сутринта, малко преди 11 ч., ме събуди шумът от сешоар. Подавайки глава през вратата, Шери колебливо се усмихна: "Как си?"

-- Ами, аз... ох... -- започнах, но болката изведнъж ми напомни за падането предишната вечер. Физически изобщо не бях добре. Шевовете ме боляха, главата ми пулсираше от болка, не бях се наспала, а лицето ми бе издраскано и подуто. Но вътрешно бях в добро състояние на духа.

-- Мисля, че съм доста добре. Какво става?

-- Смятахме да те събудим навреме за едно късно утринно предаване -- подаде се Джули и започна да нагласява антената. -- Пастирът ни каза, че можем да хванем службата отгук, тъй като всяка седмица я предават по телевизията.

И тъй, облегнах ме на възглавници и загледахме с интерес. След химна, който хорът изпя, пастирът направи специално съобщение.

-- Със съжаление известяваме, че г-ца Джони Ериксон снощи е паднала и си е счупила носа. Направени са й няколко шева. Когато говорихме в интензивното отделение в болницата, й предложих да отложим ангажимента й с нас за тази вечер, но тя настоя, че ще се справи. Нека сега всички заедно се помолим за нея.

Зарадвах се, че някой се моли за мен. Облегнах се на възглавниците и се усмихнах. Все пак истинската криза -- тази вътре в мен -- беше преминала.

Когато тази вечер влязох с количката си в препълнената църква, дъхът ми спря. Столове бяха поставени на пътеките между редовете, хора стояха прави отзад или пък се тъпчеха в мястото, отредено за църковния хор. Реших да не използвам старателно написаните си бележки и илюстрации, които бях приготвила от няколко седмици. Вместо това споделих няколко цитата от Словото, свързани със случката предишната вечер.

-- Едно от най-добрите неща, които можем да направим за братята и сестрите си в Христа, е да спечелим победа в собствените си изпитания -- микрофончето на ревера ми улавяше думите и ги предаваше на публиката.

-- В Ефесяни ясно се казва да се грижим за другите християни, защото сме едно с тях. Вярващите никъде не са призвани да станат едно. Ние вече сме едно и сега трябва да изявяваме този факт. Вижте, в I Коринтяни 12 гл. се казва, че християните са като едно тяло, чиято глава е Христос. Човешкото тяло е може би най-удивителният

пример за единство. Всяка част се нуждае от другата. Когато стомахът е гладен, очите забелязват хамбургера, краката тичат до будката, ръцете го поливат с горчица и го поднасят към устата, откъдето той отива право в стомаха. Това се казва сътрудничество!

От публиката се надигна смях.

-- Ето защо в пасажи като Ефесяни 4:16 се казва, че ние, християните, си влияем в духовната сфера чрез характера и поведението на всеки от нас. Нито един орган от тялото не функционира, без това да засегне всички останали. Един навехнат глезен обездвижва целия човек, а ръцете, които подават победния пас по време на игра, прославят отново цялото тяло. Има нещо необикновено в тънката нишка, която свързва нас, вярващите. Вашите неуспехи са и мои неуспехи. Вашите победи -- мои победи.

Никой не мърдаше. Всички слушаха напрегнато. Хората явно разбираха мисълта ми.

-- И тъй -- продължих, -- ако искаме да служим на Христос (главата на тялото) и на християните (останалите части), когато се сблъскваме със своите проблеми, не трябва да забравяме и техните. Снощи Бог ни помогна с Джули да направим точно това. Тя стана пример за мен. Аз станах пример за другите. Бог иска да направи същото и чрез вас.

И тъй, Бог употреби нараняванията ми от предишната вечер като платформа, от която да споделя всемъдрия Му план, който позволява на чадата Му да понасят болка за свое добро и за Негова слава.

След около година получих писмо от Стив. По това време вече доста пътувах и беше започнало да ми домъчнява за вкъщи. Насърчителните му думи бяха чудесно обобщение на това, което бях научила вечерта, когато си счупих носа на паркинга. В писмото си той ми напомняше, че страданията ни далеч не ни дават право да се самосъжаляваме, а са чудесна възможност да се учим и да изграждаме другите. Ето част от това писмо:

"И тъй, Джони, когато трябва да говориш десет пъти на седмица, когато челюстите ти се уморят да се усмихваш на доброжелателите, когато те боли гърбът, когато понякога тайно чувстваш в себе си желание да можеш да ходиш, но знаеш, че не можеш да го кажеш, защото хората около теб ще те разберат погрешно, когато ти е мъчно за приятелите ти, когато Библията изглежда скучна, когато се чувстваш несигурна, когато в главата ти се промъкват грешни мисли и настроения, когато се изкушаваш да си представяш, че имаш успех и слава -- с две думи... когато изпитваш желание да носиш по-лек кръст и да се подхлъзнеш малко, "само днес", -- недей. Не се обезсърчавай и не съгрешавай. Не мисли, че във всичко това няма смисъл, защото наистина ти си една от опорите в живота ми, когато имам нужда от пример и когато ми се иска да се предам."

Ние сме на сцената. Другите ни гледат. Може да изиграем добре ролята си и така да помогнем на цялата публика. Но може и да се измъкнем, като се предадем на горчивите си чувства и донесем срам на Драматурга. Изборът е наш.

3 - НЕ Е НАПРАЗНО!

Ние, хората, понякога обичаме да се хвалим колко сме велики и чудесни, но когато отнякъде ни се удаде възможност да го докажем, често не успяваме да

оправдаем думите си. Един наскоро излязъл анимационен филм остроумно илюстрира този факт. На футболен мач в някакъв колеж един запаянко на средна възраст, седнал зад резервната скамейка, подхвърля язвителни реплики по адрес на треньора и играчите от губещия отбор. Очевидно духовитостите му са предназначени да впечатлят седящите около него с вещината и познанието му на играта. Когато на разстроения треньор му идва до гуша от подигравките, той се обръща към седалките, посочва с пръст и изкрещява:

-- Ей, ти, дете даваш съвети, влез на мястото на Облонски!

Хоп! И самонадеяността на запаянкото се изпарява.

Хората често се дърпат, когато им се отправи предизвикателство да оправдаят хвалбите си. Бог обаче за разлика от нашия приятел на стадиона, няма нужда да се дърпа. Напротив. Понеже наистина е велик и чудесен, Той винаги търси възможност да покаже величието Си на хората. Човешкото страдание е добра платформа за това.

Разбира се, най-очевидният начин, по който Бог използва страданието, за да се прослави, е като го премахне по чудотворен начин. Исус връща зрението на слепите, изцелява прокажените, възкресява мъртвите и върши различни чудеса, за да намали човешкото нещастие. И наистина: "Множествата, като видяха това, страх ги обзе и прославиха Бога" (Матей 9:8).

Но днес? Исус не е вече телесно сред нас, не се разхожда по хълмовете на Юдея, не върши нещата, които е вършил някога. Въпреки че Бог все още може да върши чудеса (и понякога го прави), това не е вече обичайният Му метод. Днес Бог има друг, по-малко явен, но не по-малко мощен начин да употребява страданието за Своя слава.

Може да изглежда странно, но често Бог сякаш не само позволява, но и сам прави така, че чадата Му да преминават през дълги периоди на големи трудности.² Нещо повече, Той като че ли сам Си противоречи, като позволява тези неща да се случват точно пред очите на невярващи, които после се подиграват с християнството. Нито една смущаваща подробност не убягва от очите на присмивачите и те викат: "Вижте как този уж любящ Бог се отнася към верните Си последователи!"

Почакайте! Ако продължим да наблюдаваме, забелязваме нещо необикновено. Християните, на които Бог изпраща изпитание след изпитание, не желаят да се оплакват. Вместо да размахат бунтовни юмруци към небето и да прокълнат Този, който допуска да им се случи това нещастие, те хвалят своя Създател.

Отначало светът се подиграва. "Този период ще премине -- уверяват се един друг хората. Само почакайте малко." Но изпитанията продължават, а християните отказват да "прокълнат Бога и да умрат". Тогава хората, които ги наблюдават, са принудени да преглътнат думите си, а най-накрая и да отворят уста от изумление и неверие.

Така Бог ни показва един от най-добрите начини, по които страданието може да му донесе слава. Този начин изявява способността на Бога да запази верността на хората Си дори когато преминават през тежки изпитания. Ако това, че сме християни, означаваше само лесен живот и удобства, светът не би научил нищо кой знае колко впечатляващо за нашия Бог. "Голяма работа -- щяха да казват хората. Всеки може да накара другите да го следват, като им слугува." Но когато един християнин покаже вяра и любов към своя Създател дори ако на пръв поглед изглежда, че Той го е забравил, става нещо забележително. Това показва на присмивачите, че нашият Бог заслужава да Му служим дори ако това ни струва големи трудности. Така скептичният свят разбира, че християните притежават нещо истинско.

² Филипяни 1:29.

Спомням си как преди време се запознах в една книжарница в Калифорния с едно момиче. Тя е чудесен пример за това, което искам да ви кажа. Книжарницата се намираше в богат квартал и този ден беше пълна с домакини и добре облечени деца с доволни лица. Приятно беше да се стои там. Беше се образувала опашка от хора, които чакаха да говорят с мен или да им дам автограф.

Докато се навеждах с химикал в устата си да подпиша поредната книга, чух звук, който ми се стори странен сред общата глъчка и блъсканица в стаята. Повдигнах глава, за да видя откъде идва този звук.

В инвалидна количка на края на опашката седеше сериозно увредена млада жена, чиято неспособност да произнася думи я караше да издава високи нечленоразделни звуци, подобни на грухтене и мучене. В различните болници, в които бях лежала, бях срещала много хора, чийто говор беше нарушен по подобен начин. Помислих си, че тази жена вероятно страда от ужасната болест, наречена церебрална парализа. По-късно разбрах, че е точно така.

Докато тя се приближаваше, забелязах, че ръцете ѝ треперят, краката ѝ са извити и изкривени, а от устата ѝ, която тя не можеше да контролира, течеше слюнка. Косата ѝ бе сплъстена, а накриво закопчаната блуза показваше колко трудно е да я обличат. Най-мекото казано, недъгът ѝ придаваше доста отблъскващ вид.

Спомних си времето, когато бих се чувствала неудобно край такъв човек. Преди не исках да имам нищо общо с никого, чийто недъг сякаш само подчертава моето състояние и ми напомня за него. Но Бог отдавна вече ми беше помогнал да преодолее подобни чувства и сега аз с нетърпение очаквах да се запозная с това момиче.

-- Джони, бих искала да се запознаеш с Надин -- ни представи болногледачката ѝ, след като приближи количката ѝ до моята. В последвалия разговор, в който сестрата превеждаше доколкото можеше, научих, че Надин е християнка и е на моята възраст. Въпреки че външността ѝ можеше да остави у някого ясното впечатление, че е умствено изостанала, всъщност тя беше интелигентна и начетена жена, която обичаше да пише стихове като хоби.

Този следобед Надин ми даде едно писмо. В него тя казваше, че е харесала някои мисли, които съм споделила в книгата си. След това ми подари едно истинско съкровище -- малка картичка, на която имаше написано стихотворение и няколко ангелчета от коледни честитки. Надин бе изрязала ангелчетата, като бе държала ножицата с пръстите на "по-здравия" си крак. Това се случи преди няколко години. Картичката още виси на стената в къщи.

Докато Надин говореше, мислено се върнах към философските и психологическите книги, които бях чела в болницата през дните на съмнение и скептицизъм. "Бог или има достатъчно любов, за да премахне човешкото нещастие, но няма сила, се казваше в тези книги, или има силата, а няма любовта. Или пък няма нито едното, нито другото. Но в никакъв случай не може да има и двете."

Може би си мислите, че подобно изявление би сложило пръст в раната на мислещ човек като Надин. Тя е настанена в болничен дом и може би никога няма да се радва на удобството да живее с близки приятели или семейство, което да се грижи за нея. Вероятно никога няма да се омъжи или да преживее онези неща, които хората смятат, че съставляват щастието. Защо не прокълне всемогъщия, вселюбящ Бог за това, че се е отнесъл с нея така? Тя би трябвало да бъде един от най-отчаяните хора на земята, без надежда и без цел в живота. Никой не би я обвинил за това. В най-добрия случай би могла да се превърне в обезверен стоик, решил да понася твърдо жребия си в живота, потискайки всички чувства.

Но разговорът с Надин в продължение на почти един час ме убеди, че тя изобщо не мисли така. Надин знае какво означава да изпитваш радост в Господ, да имаш "мира,

който надвишава всяко знание". Тя може да каже също като Павел: "Ако и да тлее външният наш човек, пак вътрешният всеки ден се подновява" (I Коринтяни 4:16).

И най-интересното -- тя не само "понася" Бога, но и Го обича. Този Бог, когото тя познава, е толкова незаменим и реален, че тя понася състоянието си доброволно и с радост, щом като това наистина Му е угодно.

Страданието на Надин прославя ли Бога? Разбира се. Защо? Защото Бог го премахва по чудотворен начин? Съвсем не. Страданието ѝ прославя Бога, защото хората, които я виждат и познават, са най-малкото принудени да се замислят над факта, че Богът на Надин е сигурно много необикновен, щом предизвиква такава вярност. Помислих си: Ако някой някога се нуждае от доказателство какво могат да извършат в живота на човек силата и благодатта на Бога, трябва да види тази жена.

Въпреки че има хора като Надин, понякога скептиците се опитват да отрекат, че истинският източник на вътрешен мир у християнина е Бог. За тях всички тези приказки за рая, Бога и радостта са просто начин да се избяга от действителността и да се предпази умът, отказ да се посрещне реалността такава, каквата е. Понякога самата аз съм била обвинявана, че използвам вярата в Бога като психологическа "патерица".

В такива случаи просто посочвам фактите: изключително трудно е някой, който цял живот е бил книжен плъх и си е стоял къщи, да се приспособи към живот в инвалидна количка. Но повечето хора са съгласни, че това е дори още по-трудно за човек като мен, който е водил толкова активен живот. Като гимназистка аз не се спирах на едно място -- яздех, играех хокей на трева, перчех се със спортната си кола, вършех какви ли не шуротии. Често казвам на хората: "Когато можех да ходя, не сядах и за минута. Сега трябва да седя цял живот."

Никакъв сборник от правила и закони, никаква моя религиозна философия, никаква вяра в мъглява всемогъща Първопричина, никаква символ верую не биха могли да ме поддържат и да ми дават мир в тази инвалидна количка. И тези неща в никакъв случай не биха могли да ме накарат да се радвам истински в сегашното си състояние. Аз или съм луда, или пък зад състоянието ми стои един жив Бог, Който е нещо повече от теологична аксиома. Той е личностен Бог. Той действа и доказва съществуването Си в моя живот. Това кара много хора по-често да се замислят за Него.

Знам какво си мислят в този момент онези от вас, които са християни: "Ах, удивително как Бог употребява хора като Надин и Джони, за да Се прослави. Но аз нямам никакви сериозни недъзи. Животът ми си тече нормално. Какво да правя?" Ако си мислите така, не си представяйте, че за да са истински ценни пред Бога, изпитанията ви трябва да са травмиращи като моите или тези на Надин. Ако приемате всекидневните трудности на живота с радост в сърцето, това има същия ефект, резултатът ще е същият, макар и в по-малък мащаб.

Мисля си за сестра си Джей и за приятелките си Бетси и Шерил, които често пътуват с мен. Ще ви кажа нещо -- тези жени познават всекидневните трудности на живота! Първо, те се грижат за всичките ми физически нужди. Ако никога не сте се грижили за паралитик по време на пътуване, не знаете колко много работа има да се върши. Често сутрин, за да ме приготвят за ранна среща, те трябва да стават в 5 ч. След като свършат със собствения си тоалет, идва редът на процес дълъг час и половина, през който ме вдигат от леглото, правят ми гимнастика, къпят ме, обличат ме, мият ми зъбите и косата и т.н.

Но това не е всичко. Когато пътуваме, трябва да ме вдигат от количката и да ме преместват в автомобила. За тази цел едно от момичетата се подпира на облегалката на количката и ме хваща под мишниците, докато другото ме вдига за краката. Като ме настанят в колата, трябва да ме нагласят в удобна поза и да ме вържат с колани, докато някоя от тях сгъва количката ми и я слага в багажника на колата. Няма да ви казвам

точно колко тежа, но откакто не мога да се движа представлявам доста тежък мъртъв товар! Щом като пристигнем на местоназначението, процесът се повтаря. Вземат ме от колата и ме слагат обратно в количката. На едно скорошно пътуване до Минеаполис Бетси, Шерил и Джей трябваше да ме слагат и изнасят от колата 15 пъти за един ден!

Когато пътуваме заедно, се появяват и други проблеми, с които те често трябва да се примиряват. Говоря за липсата на деликатност у някои хора, които се отнасят с мен като с кралица, а почти напълно пренебрегват сестра ми и приятелките ми.

Да стават рано, за да ме приготвят, да ме носят и слагат в колата, да бъдат пренебрегвани от околните -- сигурно дори няма да наречете тези неща истински "проблеми" като моя недъг и този на Надин. Но когато хората забележат как тези жени се справят с малките си, но истински трудности с любящо сърце и без да се оплакват, това насочва вниманието им към Бога и Той бива прославен.

В известен смисъл хора като Надин, сестра ми и приятелките ми са съвременни Йововци. Спомняте ли си за Йов, който е бил праведен човек, благословен от Бога с всички материални блага? Прославата към Бога, която отправя той, разгневява Сатана.

-- Той Ти служи, защото го благославяш -- изръмжава през зъби Сатана срещу Бога. -- Ако му вземеш семейството и богатствата, ще Те прокълне в лицето.

Сатана иска да каже: "Йов обича благословенията Ти, а не Тебе, Боже. Ти не си достатъчно велик, за да накараш някой да Те последва заради самия Тебе."

И така, Бог позволява на Сатана да прати изпитание на Йов. Йов загубва парите си, здравето си и почти цялото си семейство.

-- Прокълни Бога и умри -- го съветва жена му. Но той отказва. С неочаквано доверие той извиква: "Ако и да ме убие Той, аз ще Го чакам" (Йов 13:15).

Какво свидетелство! Това изявление говори добре за Йов, но много повече то прославя Бога, който може да предизвика вярност у служителите си и в най-тежките им изпитания. Това е старозаветната форма на думите на Павел във Филипяни: "Всичко считам като загуба заради това превъзходно нещо -- познаването на моя Господ Христос Исус, за Когото изгубих всичко и считам всичко за измет, само Христа да придобия" (Филипяни3:8).

Аз наистина нямам нищо против да търпя неудобства като парализирана, ако верността ми към Бога в инвалидната количка ще Му донесе слава. Мислили ли сте каква слава може да донесе на Бога вашият живот, ако и вие останете верни в своята "инвалидна количка"?

4 - НЕВЗРАЧНИ СВЕТЦИ!

За миг гробна тишина се спусна над огромната банкетна зала на славния замък Феърберн. И най-лекият полъх на вятъра не поклащаше разноцветните знамена покрай здравите сиви каменни стени. Над огромната средновековна камина висеше гербът на кралското семейство, а на отсрещната стена, в знак на символично противопоставяне, беше закачен гербът на дук Ейнар, който живееше в съседство. От месеци напрежението между двата велики рода нарастваше. И сега, на годишния банкет, на който бяха поканени благородници от цялото кралство, бе отправено предизвикателство към злия дук, който искаше да свали от власт принц Ерик.

Принц Ерик бе застанал върху дървената банкетна маса, привел здравата си фигура в готовност. Юмрукът му стискаше покритата с перли дръжка на меч, който неговият баща, кралят, му бе подарил в последните дни от живота си. Блестящото острие отразяваше лъч слънчева светлина, който се прокрадваше през прозореца, иззидан в дебелината стена на замъка. Това беше най-хубавият меч в кралството.

Около масата, заобиколили принца като акули плячката си, крачеха трима от оръженоците на дука с голи мечове, очаквайки Ерик да отклони вниманието си дори и за секунда. Зорките очи на принца стрелкаха ту един, ту друг, очаквайки кой ще замахне пръв.

Изведнъж извънтя удар на стомана! Двама от войниците се спуснаха към принца, но той парира ударите им с меча си, като ловко избягваше всяко острие и сам нападаше със своето.

Пронизване... рана... кръв. Един от войниците на дука се строполи на пода, изпусайки меча си. Но принцът и за миг не се зарадва на тази частична победа: той се завъртя и продължи да се бие с другите двама.

Сега и от двете му страни имаше по един неприятел. Докато отбиваше ударите на врага отдясно, той хвърли поглед през лявото си рамо, за да провери опасността. За миг ръката, с която държеше меча, се отпусна и прекрасното оръжие бе избито от нея.

От тълпата се изтръгна вик. Дамите, облегнати на външната стена, затиснаха с кърпички устните си. Всички присъстващи изтръпнаха от ужас.

Почакайте! Бърз като сърна, принцът се измъкна със скок от обсега на вражеските мечове, извади от колана си кама и грабна пиринчения свещник, който украсяваше масата.

Сам срещу двама, с отчайващо по-слаби оръжия, той се хвърли отново в битката, като отклоняваше ударите с лампата или ги посрещаше с камата си. Като извърна глава, за да избегне един страничен удар, той се изправи отново, пропусна замахането на неприятеля и нанесе смъртоносен удар в сърцето на втория войник.

Зашеметеният оцелял противник се огледа с разширени от страх очи. Дватама с Ерик мълчаливо започнаха да се обикалят в кръг. Когато напрежението достигна връхната си точка, войникът замахна.

Тънка ивица проряза ръкава на Ерик и се обагри в червено. Малко по малко принцът започна да отстъпва и накрая се оказа притиснат до стената. Слабите му оръжия не можеха да се мерят с хубавия меч на противника. Ударите зачестиха. Едва ли щеше да издържи дълго.

Изведнъж войникът замахна с меча. Ерик скочи наляво и ударът, предназначен да пониже сърцето му, едва одраска едната му страна и се заби в стената. Но преди неприятелят да успее да дръпне меча и да възвърне позицията си, Ерик отклони надолу острието с лампата и замахна с камата.

Войникът сграбчи ножа, който се беше забил в рамото му, вдигна другата си ръка, сякаш казваше: "Стига толкова" и призна победата на Ерик. Ликуващите благородници заобиколиха принца, като го поздравяваха високо и от сърце. Те запяха песен, която щеше да стане химн за поколения наред:

С меча отбран принц Ерик е силен,
но с камата и лампата е ненадминат.

Обичам да чета приключенски разкази като този за принц Ерик. Замисляли ли сте се, че Библията прилича на приключенски разказ? В нея се описва изумително добре как злият разбойник Сатана с коварство и измама заробва жителите на Земното Царство, узурпира правото на законния Владетел (който е добър и справедлив) и поставя свое собствено правителство, което съперничи на предишното. По-нататък се разказва как добрият Владетел изпраща единствения Си Син, за да навлезе в

територията на Сатана, да освободи пленниците и да си възвърне царството под флага на Своето семейство.

Ако бях на мястото на Бога, как щях да извърша това? Ами, първо щях да попълня стратегическия си екип с възможно най-умните мъже и жени -- доктори по философия и университетски преподаватели. После щях да подсигурия финансирането на операцията с най-добрите бизнесмени и милионери. Хората, които се занимават с обществени връзки, ще ми бъдат най-добрите специалисти за осъществяване на комуникации, които изобщо могат да се намерят. За да се кандидатира дори за най-обикновено членство в моята организация, хората трябва да бъдат млади, атлетични и извънредно привлекателни.

Слаби хора не трябва да участват. Физически недъгави? В никакъв случай. Хора, които могат да забавят моя прогрес? Никога. Хора, които не са привлекателни? Някой, който може да срине репутацията ми? Как ли пък не. Мъж или жена, чийто живот е изпълнен с проблеми? За нищо на света. Бих избрала само "каймака на обществото".

Но, слава Богу, не аз управлявам света, а Той! Той отваря широко обятията си за бедните, болните, грозните, самотните, слабите, бездарните, неприятните, невзрачните. Това е така поради голямата Му любов, а също и защото това, което е в сърцето на човека, означава за Бога повече от това, което се вижда отвън.

Но има и друга, по-особена причина поради която Бог приема и употребява едни, а не други хора. Ключът може да се намери в историята за принц Ерик. Спомняте ли си думите на песента, която хората съчиняват за него?

С меча отбран принц Ерик е силен,
но с камата и лампата е ненадминат.

Всяка схватка между "добрия" герой и "лошите" е сама по себе си интересна. Но когато героят се озове в неблагоприятно положение, както когато Ерик загубва мечта си, се въвежда нов елемент. Сега героят е в много по-голяма опасност от преди. Има по-малки шансове да победи. Но ако успее да надвие със свои сили, въпреки неравенството, той става още по-голям герой, понеже е победил със слабо и недостойно оръжие.

Цялата Библия показва, че Бог работи точно по този начин, за да получи възможно най-голяма слава. Апостол Павел заръчва на християните от Коринт да се огледат около себе си и да видят, че като цяло Бог е призовал в тяхното общество най-вече хора, които според човешките стандарти не са нито мъдри, нито влиятелни, нито благородни. Той обяснява, че Бог нарочно избира делото Му да се върши от слаби, страдащи и невзрачни доброволци, така че след това да Се прослави Той, а не ние. Помислете само! Той употребява слабостите и проблемите, които ние намираме за толкова трудни, за да Се прослави! Ние не сме като покрит с перли меч в ръката Му. Ние сме кама и свещник, които вършат работата на меч!

Когато през 1969 г., две години след като си счупих врата, излязох от болницата, бях изпаднала в дълбока депресия. Бях само на деветнайсет години, а ме очакваше живот в инвалидна количка. Имах мъглява представа, че вероятно Библията крие между кориците си отговор на моята ситуация и отчаяно се нуждаех от някой, който да ми покаже точно къде и какви са тези отговори.

Дори и тогава не всеки можеше да дойде при мен с религиозен съвет и да очаква да ме заинтригува и да спечели уважението ми. Разбирате, нали? Преди заемах челно място в живота на гимназията, участвах в отбора по хокей на трева "Удлоун", бях член на Националното почетно общество, ходех с капитана на футболния отбор от съседната

гимназия. За да привлече вниманието ми по това време, човек трябваше да бъде интелектуалец, атлет или доста известна личност.

Сигурно си мислите, че Бог ми даде отговорите чрез някой строен, загорял от слънцето популярен младежки ръководител. Такъв човек би привлякъл вниманието ми. Бих могла да бъда впечатлена и от някой умен студент от семинарията "Айви Лийг". Може би, ако Били Грѐм беше организирал голяма евангелизация в Удлоун, това би ме вдъхновило.

Но,... не. Знаете ли кого изпрати Бог? Слабо, дълго като върлина 16-годишно момче, което разнасяше вестници. Невзрачен доброволец, нали? Според моите стандарти на това момче наистина му липсваше нещо. Искам да кажа, той не беше нито страхотен младежки ръководител, нито интелигентен студент от семинария. Той беше просто тийнейджър -- с една голяма черна Библия. Но аз слушах! И Бог употреби часовете, които прекарах със Стив Естес -- гимназист в първи курс, -- за да повдигне духа ми и да ми помогне да разбера Словото. Изглеждаше сякаш Бог се наслаждава да показва силата Си чрез едно дете, вместо да изпрати някой библейски учен, подготвен да съветва хора с недъзи.

Когато днес със Стив се връщаме мислено към тези ранни дни от нашето приятелство, ние се смеем и се чудим как Бог употреби такава необичайна дружба, за да започне да променя живота ми. Но тук няма нищо странно. Бог намалява 32 000-та армия на Геден до 300 души, преди да ги изпрати да се бият с ордите на мидийците. Избира Давид, едно малко овчарче, да се бие с Голиат, прехваления гигант-боец на филистимците. Дава на Авраам безплодна жена и му обещава народ от потомци, многочислен като звездите на небето. Защо? Защото когато мидийците са победени, Голиат -- убит, а Сара ражда дете, светът разбира, че не човек, а Бог е извършил това.

Ето къде се намесва страданието. То ни поваля на колене в нашата слабост и немощ. Разбираме ли, че точно това е положението, в което Бог иска да ни вижда? Защото именно тогава силата Му се проявява най-добре.

Ако някога някой е знаел какво значи да си слаб, това е апостол Павел. В по-голямата част от второто си писмо до коринтяните той убеждава читателите, че Бог употребява слаби хора.

Изглежда тогава е имало всякакви лъжливи апостоли, които се опитвали да провалят служението на Павел и да изградят свое. Те непрекъснато се хвалели с необикновени постижения, славни видения и успешни служения.

-- Ами ти, Павле? -- подигравали се те. -- Можеш ли да се мериш с това, което ние сме извършили?³

Павел отговаря:

-- Искате да се хваля? Добре, ще се хваля. Чувствам се малко глупаво, но щом искате...

Като четем писмото на Павел, почти си представяме ревнивите му съперници, които високо четат списъците си със заслуги, за да видят дали той може да се сравни с тях. Но за тяхна изненада, той изтъква единствено слабостите и страданията си.

-- Искате да видите какво велико нещо съм извършил ли? Сега ще ви изброя някои от блестящите си постижения. Само да видя... Заплюваха ме. Биха ме. Сигурно искате да разберете колко време съм прекарал в затвора... А, да, претърпях и корабкрушение. Езичниците ме мразят. А евреите -- те не могат да ме понасят.

³ Следващите две страници представят аргумента, който Павел повдига във II Коринтяни 10-13 гл. Много от идеите са взети от: Frederick D. Bruner, A Theology of the Holy Spirit (Grand Rapids: Eerdmans Publishing Co., 1970), pp.303-315; Walter J. Chantry, Signs of the Apostles, rev. (Edinburgh, Scotland: Banner of Truth Trust, 1973), pp.71-81.

Той продължава да изброява награди и заслуги:

-- Искате да знаете колко тържествено ме посрещат и изпращат? Ами, една нощ ме спуснаха в кошница през страничен прозорец. Можех да използвам вратата, но там ме чакаха няколко стражи да ме арестуват.

Накрая Павел започва да говори за виденията си:

-- Знам, че вие през ден получавате видения. Нека да ви разкажа едно от моите. То не е скорошно -- всъщност, трябва да е отпреди около 14 години. Там в небето беше доста вълнуващо. Но няма да правя като вас -- да държа под напрежение хората, докато изгарят от нетърпение да чуят всички подробности... Ще ви разкажа обаче едно нещо -- продължава той, -- което ми се случи. Бог толкова Се впечатли от способността ми да се справям с всички тези неща, че заедно с видението ми даде още нещо -- трън в плътта ми, за да ме пази да не се възгордявам!

Тук саркастичните забележки секват. Гледайки опонентите си право в очите, Павел им разказва каква е била първата му реакция към това ново страдание, което Бог му изпратил.

-- Три пъти -- подчертава той, -- три пъти молих Бог да го отмахне от мен. Но Той ми каза: "Доволно ти е моята благодат; защото силата Ми в немощ се показва съвършена" (II Коринтяни 12:8-9 курсивът мой).

Разбрахте ли? Бог казва на Павел: "Аз съм с теб. Ти имаш нужда само от това. Силата ми се проявява най-добре в слаби хора."

Ако Божията сила се показва най-добре в слаби хора, тогава защо трябва да се оплакваме, когато страдаме или сме наранени? Защо вместо това не кажем заедно с Павел:

"И тъй, ще се похваля с немощите си, за да почива на мене Христовата сила. Затова намирам удоволствие в немощи, в укори, в лишения, в гонения, в притеснения за Христа. Защото, когато съм немощен, тогава съм силен" (II Коринтяни 12:9-10).

5 - ВИТРИНАТА НА БОГА

Нашият Бог е чудесен. Можем да разберем това, ако се замислим внимателно над чудото на раждането, красотата на природата или сложността на слънчевата система. Грандиозното творение ни дава само малка представа колко мощен, изобретателен и мъдър е Бог. Но Той има и други качества, които човек не би забелязал, ако страданието и грехът не им даваха възможност да се проявят.

Вземете например Неговата милост. Бихме ли оценили истински доброто здраве, което ни дава, ако никой от нас не се разболяваше? Би ли ни правила впечатление прощката Му, ако Той не ни позволява да почувстваме пронизващата вина за греховете си? Ами състраданието, с което отговаря на молитвите ни? Как бихме узнали за него, ако нямахме нужди, за които да се молим? Както виждате, проблемите, с които се срещаме, подчертават милостите на нашия Бог.

Но има и още нещо. Проблемите ни служат също като витрина, на която се виждат добрите качества, които притежават и хората. Нека ви дам един пример.

Представете си млад човек, който е увлечен по някое момиче. Той търси начин да й покаже, че я харесва, без обаче да бъде твърде настъпателен. Една вечер, докато се прибира вкъщи от работа, той вижда не кой да е, а същото това момиче, отбила встрани от пътя със спукана гума. Страхотно! Той спира колата си зад нейната, пуска сигналните светлини и й предлага помощта си.

-- Много мило от твоя страна -- отговаря тя, -- но по-добре недей, моля те. Носиш хубави дрехи. Просто ще се обадя на някой сервиз.

-- Не, не -- казва той, търсейки крика в куфарчето ѝ с инструментите. -- Ще я стегнем за нула време.

След няколко минути обаче завалива дъжд. Той настоява тя да почака на сухо в колата му. След като затяга и последния болт и поставя таса на колелото, той сяда до нея в колата си -- мокър до кости и с омазани с масло официални панталони. Тя се извинява, задето му е причинила такива неприятности, но той великодушно отхвърля всяко съчувствие.

-- Хайде -- казва той, като запалва колата, -- ще закараме тази гума в сервиза да я залепят. Не искам да ти се спуска някоя друга и да нямаш резервна. Засега колата ти ще почака тук.

След малко, опитвайки се да си придаде безразличен вид, той допълва:

-- Знаеш ли, докато оправят гумата, бихме могли да изпием по едно кафе или нещо друго.

Тя се усмихва.

-- С удоволствие.

Ето ти на! Понякога и неприятностите водят до нещо хубаво! По всяко друго време да закъснееш, да ти се спуска гума, да се налага да я сменяш в дъжда и да ти се изцапат официалните дрехи би било досадно и глупаво преживяване. Но в този случай то дава възможност на младия човек да се отнесе към момичето с жертвоготовност и любезност -- нещо, което самият той отчаяно желае. А на нея това ѝ позволява да почувства, че е ценна и че някой се интересува от нея.

Ето каква е ролята на проблемите в живота. Въпреки че сами по себе си са лоши, те дават възможност на хората да покажат един към друг загриженост и любезност по различни начини. Помните ли случката, когато си счупих носа на заледения паркинг? Като ме видяха да треперя от студ, лежейки окървавена върху асфалта, хората съблякоха палтата си и ги натрупаха върху мен, за да ме стоплят. Това е нещо, което наричаме жертвоготовност и от което всички се възхищаваме. Но ако не се нуждаех от нищо, ако в този момент не "страдах", хората около мен не биха имали възможност да покажат тази своя жертвоготовност.

Освен това, за да прояви саможертва в този момент, всеки, който ми беше предложил палтото си, трябваше за малко да остане на студено. За да проявят грижа към мен, хората трябваше да "пострадат". Ако всеки от тях си носеше по още пет палта и ми беше дал на заем едното, за да се стопля, това не би означавало много. Тъй като на самите тях щеше да им е топло, това не би било истинска саможертва от тяхна страна. Но моето страдание им даде възможност да вземат участие в него и затова те трябваше да "пострадат" малко, но истински. Страданието се оказа необходима част от саможертвата, която те показаха онази вечер.

Същото се отнася и за почти всяко добро нещо, което човек може да помисли или направи. Страданието полага основата, на която се изявяват добрите ни качества. Ако никога не изпитвахме страх, нямаше да знаем нищо за смелостта. Ако не ни се налагаше да плачем, нямаше да знаем какво е да имаш приятел, който да изтрие сълзите от очите ти.

Но какво общо има всичко това с Бога? Когато казвам, че страданието може да изяви най-добрите неща у нас, възпявам ли по някакъв начин човешката доброта? Съвсем не! Посочвайки човешката доброта, аз всъщност хваля Божията доброта. Защото, виждате ли, Бог е Творецът на всяко добро и благородно нещо на света (Яков 1:17). Всяка проява на любов, доброта, внимание и прошка, които един човек може да покаже на друг, идва изцяло от Него. Ние сме създадени по Негов образ -- дори тези от нас, които не Го познават. Този образ, разбира се, е замъглен и изопачен от греха. Но той съществува и всеки път, когато направим нещо добро, доказваме това!

От всички страдания, през които може да ни се случи да преминем и които ни помагат да обърнем вниманието на хората към Бога, има едно, което сякаш прави това най-добре. Гоненията. Сигурно сте забелязали как диамантите в бижутерските магазини обикновено са изложени на фон от тъмно кадифе. Това е така, защото мекият черен цвят на кадифето контрастира и подчертава острите линии и блясъка на скъпоценните камъни. По същия начин, когато невярващият хули вярата на християнина, думите му изпълняват ролята на кадифен фон. Те позволяват на изумителната любов, с която отвърща християнинът, да се прояви още по-ярко.

В Новия Завет християните са призовани да обичат тези, които се отнасят зле с тях. Това е така, защото нашият свят жадува за истинска любов. Не говоря за любовта от "сапунените опери", където "Обичам те" обикновено означава "Обичам себе си и искам това, което можеш да дадеш." Не ви говоря дори за "братската любов". Защото, "ако обичате само ония, които обичат вас, каква благодарност ви се пада?... И грешниците обичат ония, които тях обичат" (Лука 6:32-33). Това, за което в действителност говорим, е любов, която струва нещо, любов, която дава, докато я заболи -- дори да знае, че в замяна няма да получи нищо. За да разбере тази любов, светът трябва да вижда християни, които се осмеляват да следват примера на Христос. А какъв е примерът, който Христос ни остави? Той обичаше дори тези, които Го бичуваха и биеха.

"Каква похвала, ако понасяте търпеливо, когато ви бият за престъпленията ви? Но когато вършите добро и страдате, ако понасяте търпеливо, това е угодно пред Бога. Защото и на това сте призовани; понеже и Христос пострада за вас, и ви остави пример да последвате по Неговите стъпки; Който грях не е сторил, нито се е намерило лукавщина в устата Му; Който, бидейки охулван, хула не отвърщаше; като страдаше, не заплашваше; но предаваше делото Си на Този, Който съди справедливо; Който сам понесе в тялото Си нашите грехове на дървото... с Чиято рана вие оздравяхте" (I Петрово 2:20-24).

Ако Христос не беше претърпял истински хули, кой щеше да разбере прошката Му? А ако беше заслужил наказанието Си, какво особено щеше да има в това, че го е понесъл доброволно и безропотно? Но поради факта, че Той понесе страданието Си точно по определен начин, светът може да получи вярна представа за същността на Бога. Какво следва от това? Както казва Петър, "с Неговата рана вие оздравяхте"!

Някои от вас, които четат тази книга, са християни със семейства, приятели, близки и колеги, които може би не вярват в това, в което вярвате вие. Може би дори ви го изтъкват! Ще ви запитам: Научили ли сте се да гледате на тези трудности като на отговори, които Бог дава на вашите молитви? Някои сърца могат да се разтопят единствено от топлината на истинската любов. И няма друг начин, по който могат да изпитат тази любов, освен когато някой се отнесе с тях мило точно когато тяхното поведение е ужасно! Ако те се държат добре с вас и вие в замяна ги обичате, каква полза от това? "И грешниците правят същото." Помислете обаче каква възможност ви се предоставя, когато се отнасят лошо с вас! Тогава можете да изложите скъпоценния камък на християнската прошка върху кадифения фон на страданието. И величието на Бога ще се изяви на витрината на вашите проблеми.

Преди повече от десет години, през есента на 1967 г., приятелката ми Дайана влезе в болничната ми стая с Библия в ръка и се опита да ми обясни същите неща, които споделих с вас в тази глава. Но по това време просто не можех да повярвам, че

Бог ще Се унижи дотолкова, че да позволи да си счупя врата, за да покаже колко е добър. Тази история ми приличаше на някакво егоистично самоизтъкване.

Помислете за момент върху идеята за самоизтъкването. Представете си, че вие -- подобно на Бога -- сте най-истинното, справедливо, чисто, добро и достойно за прослава същество, което е съществувало някога. Всичко друго във вселената, което притежава някое от тези качества, ги е взело от вас, понеже в известна степен те отразяват вашата собствена същност. Представете си, че без вас тези качества никога не биха се появили.

Ако беше така, тогава, за да се усъвършенстват по който и да било начин хората около вас, те трябва все повече да заприличват на вас. Да ги карате да мислят за доброто, ще бъде все едно да ги карате да мислят за вас. Ще е погрешно те да гледат на себе си, защото тогава ще виждат само грях и несъвършенство. Но вашето самоизтъкване ще е наистина славно. Всъщност то би било единствената надежда за човечеството, защото вашето т.нар. "изявяване на себе си", ще има за цел тяхното усъвършенстване.

И така, когато Бог ни моли да мислим за Него, Той ни призовава да мислим за всичко, което е истинно, праведно, чисто, благодатно и добродетелно. За това често е нужно страдание. Ние си мислим: "Колко ужасно." Но всъщност Божиите "пакети със страдание" са опаковани в милост, защото Той знае колко отчаяно се нуждаем Неговите качества да станат наши. Ами ако Бог ни "изостави"? Представете си, че Той спре да ни дава изпитания, специално предназначени да насочат нашето внимание и това на другите към Него. Ще секне ли цялото страдание? В никакъв случай! Това само би ни оставило да живеем в много по-тежко положение. Ако ни оставят сами на себе си, без някой да надзирава грешната ни природа, ние бихме се унищожили един друг с алчността и омразата си.

Но сега Бог наблюдава страданието, процежда го през пръсти от любов, като ни дава само тази част, която съдейства за добро и за която знае, че ще насочи вниманието ни към Него. Но Той знае и още нещо. Знае, че ако Го познаваме като свой Спасител и Господ, един ден ще отидем на небето, където никога повече няма да страдаме.

6 - КОГАТО НИКОЙ НЕ ГЛЕДА

Сигурно сте забелязали, че повечето от нещата, които казах за изпитанията дотук, се отнасят за това, как начинът, по който ги понасяме, се отразява на другите. Удивително е как търпението, с което се справяме с проблемите си, може да насърчи другите и да ги подтикне да прославят Бога.

Дали обаче това се отнася за онези от вас, които нямат почти никакви контакти с други хора? Вие може би сте възрастен човек, живеете сам, излизате рядко и приемате малко посетители. Доскорошният ви активен обществен живот се е сменил с по-тих -- сега вероятно четете, грижите се за домашния любимец или поддържате малка градинка. "Как може страданието, което понасям, да изгражда тези около мен?" -- се питате вие. -- Та около мен няма никой!" Как може начинът, по който устоявате на изпитанията, да допринесе за изпълнението на плана на Бога, след като няма кой да ви гледа и да се замисля?

Ами тези от вас, които през цялото време са заобиколени с много хора, но нямат установени истински близки взаимоотношения с тях? Може да запълвате деня си с приказки за времето, спорта и модата, докато дълбоките теми на живота, нещата, които ви разяждат, когато лежите нощем и мислите, без да можете да заспите, си остават скрити надълбоко. Планините, които се изпечват на пътя ви, остават неизвестни за

колегите ви на работа, когато ги срещате сутрин в коридора и ги поздравявате с усмивка за добро утро. Това е така, защото има проблеми, които просто не можете да споделите с който и да е. Но тогава, запитваме се отново, ако хората не знаят проблемите ми, как могат да се поучат от начина, по който се справям с тях?

Може би е дори още по-обезсърчаващо, когато изглежда, че и малкото хора, които наблюдават духовното ви отношение към страданието, не се влияят от това. Вашият пример не ги насърчава, а благодатта на вашия Бог, която ви поддържа, не ги впечатлява. Тогава се чувствате като кандидат на политическа партия, който е напуснал работа и е похарчил хиляди за предизборна кампания, но накрая губи изборите. Цялото това страдание остава напразно!

Да страдаш напразно -- каква ужасна мисъл! Да страдаме заради убежденията си -- да. Заради семейството си -- определено. Заради нещата, към които се стремим -- възможно. Но да страдаме напразно -- каква трагедия! Независимо дали сме необщителни или истински самотни, чувството, че болките и скърбите ни са напразни и безплодни, може да ни доведе до отчаяние.

Ако изобщо съм познавала човек, чието страдание е изглеждало напразно, това беше Дениз Уолтърс. Тези от вас, които са чели първата ми книга, ще си спомнят, че тя беше едно от четирите момичета, с които лежах в една стая в рехабилитационния център "Грийноукс". Другите три бяха Бети Гловър, Би-Джей и Ан. Година и половина преди да пристигна в Грийноукс, Дениз завършвала гимназията "Уестърн" в Балтимор. Била красива, весела и съучениците ѝ я уважавали. Една сутрин тя се спънала, докато заедно с други момичета прескачала перилата на стълбите в междучасието. Никой не обърнал особено внимание на случката. Приятелките ѝ помогнали да изтупа дрехите си и да събере разпилените си книги.

-- Май остаря и стана непохватна, а? -- пошегувала се една от тях.

-- Не знам какво стана -- отговорила Дениз, като наклонила глава и погледнала объркано. -- Чувствам краката си някак отслабнали.

-- Сигурно е от диетата, която вечно пазиш -- предположила най-добрата ѝ приятелка. -- От всички нас ти най-малко се нуждаеш от отслабване. Изглеждаш страхотно. Можеш да си позволиш повече от един морков и една ябълка на обяд.

-- Сигурно си права -- съгласила се Дениз и всички влезли в час.

Към края на часовете тя едва се придвижвала. Като се прибрала къщи, си легнала веднага, но когато се събудила за вечеря, краката ѝ били безчувствени. Не след дълго се парализирали и ръцете ѝ, а след това ослепяла. Станала жертва на необичайна ускорена форма на множествена склероза.

Неподвижна в болничното си легло в Грийноукс, Дениз Уолтърс разбираше какво означава да страдаш. Тя не можеше да гледа телевизия. Не можеше да наднича през прозореца. Единственият начин да се наслаждава на книга беше някой да седне да ѝ чете на глас. Що се отнася до участие в разговор, струваше ѝ истинско усилие да промълви дори само няколко изречения. И най-лошото -- тя знаеше, че умира. От време на време я посещаваха приятели, но дългите престои в болница неизменно прогонват всички, освен най-верните. Накрая остана само майка ѝ, чудесна християнка, която с постоянство идваше всяка вечер да чете Библията и да се моли с умиращата си дъщеря, която също обичаше Исус.

Изумителното у Дениз беше, че тя изобщо не се оплакваше. Сигурно си мислите, че Бог ѝ е позволил да страда, за да видят хората търпението ѝ и да се обърнат към Него. Но не беше така. Първо, виждаха я твърде малко хора. Майка ѝ и съучениците ѝ бяха почти единствените хора извън болницата, с които тя общуваше. Дори ние, които бяхме в една стая с нея, водехме само повърхностни разговори, без да разбираме какво става в душата на Дениз. Никой не забелязваше и не се интересуваше от любовта ѝ към

Бога и доверието ѝ в Неговия план. Като че ли най-тъжното беше, че дори когато в редки случаи лъч от тази любов и доверие се прокрадваше през гъстата мъгла на нашата духовна слепота, нищо не се променяше. Никоой не ѝ каза: "Искам да имам живот като твоя. Как да го придобия?" Като че ли страданието ѝ беше напразно -- подобно на скъпоценен дъжд, който безсмислено се изсипва върху океана, докато само на километри от това място пустинници умират от жажда.

Пет години след като напуснах "Грийноукс", Дениз почина. Тази новина предизвика смесени чувства у мен. Радвах се, разбира се, че болките ѝ са свършили и тя сега е с Господ. Но ме притесняваха тези дълги и мудни, сякаш пропиленни месеци преди смъртта ѝ. Споделих тягостните си мисли с Дайана и Стив една вечер, докато седяхме и си говорехме край камината вкъщи. След кратко мълчание Дайана проговори:

-- Съдейки по малкото неща, които Дениз е казала, не мисля, че е смятала, че страда напразно -- започна тя.

Съгласих се, но признах, че не разбирам защо.

-- Ти познаваше момичетата в стаята ни, Дай. Достатъчно често ме посещаваше. Дениз изобщо не се сближи с нас.

-- Може би -- отвърна Дайана. -- Но тя е знаела, че в стаята не сте били само вие.

-- Знаеш какво имам предвид, Дай. Голяма работа, че от време на време идваше някоя сестра. Те бяха толкова заети да тичат насам-натам, че нямаше как да им направи впечатление онова, което Дениз казваше или вършеше.

-- Не говоря за сестрите -- каза Дайана, като ме погледна право в очите. -- Говоря за Бог и за целия духовен свят -- ангелите и демоните. Хората може да не са забелязвали нищо, но това не важи за тези същества.

Разбира се, знаех, че Бог ни е наблюдавал през цялото време, въпреки че, признавам, понякога изобщо не го чувствах. Но ангели и демони? Никога не бях се замисляла, че и те са ни наблюдавали.

Дайана продължи:

-- Джон (умалително от Джони, б.пр.), Библията ясно казва, че духовният свят се интересува живо от това, какво мисли и чувства всеки човек. Умът и на най-дребния и незабележим човек е бойно поле, на което воюват най-мощните сили във вселената.

Чувствайки, че Дайана е на път да пусне в ход словоохотливостта си, както често правеше, аз я прекъснах преди да е стигнала твърде далеч:

-- Дайана, това звучи като взето направо от фантастичните книги. Можеш ли да ми покажеш къде го има в Библията?

Дайана сякаш чакаше точно това. Тогава, край слабата светлина на огъня и настолната лампа, двамата със Стив ме "поразходиха" из Библията.

-- Разбира се, че ангелите се интересуват какво правят хората -- развълнувано каза тя, разгръщайки Библията си, и като опитен водач, който е бил там и преди, ми показа един стих.

-- Виж тук -- беше Лука 15:10.

-- "Има радост пред Божиите ангели за един грешник, който се кае" -- измърморих аз.

-- Представяш ли си? -- възкликна тя. -- Тук се казва, че Божиите ангели всъщност изпитват "истинско въодушевление", когато хората направят правилния избор!

-- Мислиш ли, че ни гледат сега? -- попитах аз, като се огледах предпазливо из стаята, едва ли не очаквайки да чуя шумолене на криле иззад завесите.

-- Разбира се -- включи се в разговора Стив. Той взе Библията на Дайана и обърна на Ефесяни 3:10. -- Ето още един стих, който доказва, че духовният свят ни

наблюдава. Виж тук -- чрез начините, по които Бог събира християните и действа в живота им, Той показва на ангелите и демоните колко е мъдър и силен.

-- Разбирам! -- зарадвах се аз. -- Ние сме нещо като черна дъска, на която Бог пише уроците за Себе Си.

Значи все пак животът ѝ не е отишъл напразно, си помислих. Въпреки, че малко хора са се интересували от нея, Дениз е знаела, че някой я наблюдава в самотната болнична стая -- много, много "някои".

Няколко години след този разговор с Дайана и Стив една вечер говорих в малка църква в Балтимор. Докато споделях някои преживявания, споменах накратко за Дениз и изумителната ѝ вяра по време на боледуването ѝ. След службата две жени се качиха при мен на платформата и ми казаха, че работят заедно с майката на Дениз. Нямаха търпение да отидат на работа в понеделник сутринта и да кажат на госпожа Уолтърс, че съм говорила за дъщеря ѝ.

Страхотно! От дълго време се бях опитвала да се свържа с г-жа Уолтърс и да споделя с нея стиховете от Библията, които Дайана и Стив ми посочиха, но не знаех как да я открия.

-- Когато я видите -- помолих аз, -- предайте ѝ нещо от мен. Кажете ѝ, че животът на Дениз не е отишъл напразно. Знаем, че изглежда така, сякаш осемте дълги години, прекарани в самотното болнично легло, не са помогнали на никого. Но ангелите и демоните с изумление са наблюдавали нейното търпение и нежелание да се оплаква, което се е възнасяло нагоре като сладко благоухание пред Господа.

Може би някои от вас са като Дениз -- нямате приятели и сте самотни. Но когато следващия път се изкушите да помислите, че начинът, по който посрещате изпитанията си, не помага на никого, преди да се предадете, обърнете се към стиховете, които с моите приятели обсъждахме край камината онази вечер. Те ще ви напомнят, че някой ви гледа. Някой се интересува от вас. Може би дори ще се ослушате за шумолене на криле!

7 - ПРЕЧУПВАНИ И ПРЕПРАВЯНИ

От векове обещанието на Бога в Римляни 8:28 е любимо на всички християни: "Знаем, че всичко съдейства за добро на тия, които любят Бога, които са призвани според Неговото намерение." В първата си книга споделих как някога смятах, че "доброто", за което съдейства всичко, означава да мога да използвам отново крайниците си, да постъпя в колеж, да се омъжа и да имам семейство. Но тогава един приятел ми показа следващия стих, от който разбрал кое е истинското "добро", което произтича от страданията ми. "Който предугада, тях и предопредели да бъдат съобразни с образа на Сина Му." Великият Скулптор беше взел в ръката Си чука на страданието и сега дялаше характера ми, за да го оформи като този на Христос.

Трябва да призная, в началото идеята, че Бог ми дава изпитания "за мое добро" и "за да ме оприличи повече на Христос", не ме вълнуваше много. Чувствах се като дете, което, преди да бъде напляскано, слуша родителските думи: "От това ще ме заболи повече мен, отколкото теб." Ами да! Откъде накъде Бог ще твърди, че допуска да си счупя врата, понеже ме обича много? Ама че любов!

Спомням си как тогава попаднах на една книга от К. С. Луис, която се казва "Проблемът болка". В нея той се занимава точно с този проблем -- как може един любящ Бог да позволи да съществува свят, в който има толкова много страдания и болести? Всичко в тази книга е казано точно на място, но едно нещо ми прозвуча особено силно. Авторът обяснява, че когато обвиняват Бога за това, че не ни обича,

много от нас разглеждат само един аспект на любовта -- доброжелателството -- и го надуват, сякаш няма нищо друго. Какво да кажем тогава за другите страни на любовта - - изграждащата критика, поправлението, подкрепата другият да извърши всичко възможно най-добре? Ако под понятието "любов" разбираме да предпазваш някого от всякакви страдания и трудности, тогава Бог не винаги е любящ -- но не е любящ и лекарят, който забива иглата в крачето на плачещото бебе.

По-нататък Луис казва, че ние сме най-взискателни към хората и нещата, които обичаме и към които сме привързани най-много. Знаем, че е прав. Като художничка мога да кажа, че не се занимавам много с онези скици, които не ми харесват. Просто ги оставям. Но когато рисувам нещо с увлечение, цялата рисунка се издрасква и протрива от търкане и поправки. Изглежда Бог се отнася с нас точно така. Да искаме да ни остави на мира и да не ни усъвършенства, е все едно да искаме да ни обича по-малко.

"Това, което наистина би ни задоволило, ще бъде един Бог, който за всичко, що се окаже, че ни допада да вършим, казва: "Какво значение има, щом им харесва?" Ние фактически искаме не толкова един Небесен Баща, колкото един небесен дядо -- изкуфял и снизходителен, който, както се казва, "обича да гледа как младите се забавляват" и чийто план за вселената се свежда до това в края на всеки ден да може да каже: "Всички си прекараха добре!"⁴

Добре. Бог ни обича. Значи мотивът, поради който допуска да страдаме, е да ни направи като Христос. Но защо използва точно страданието? Съществува ли някаква тайнствена връзка между проблемите и благочестието? Като станем безпомощни, автоматично ли ставаме и святи? Отговорът, разбира се, е "не". Помислете само за всички затворнически килии, които сега сякаш да бъдат празни, ако мъжете и жените в тях бяха научили урока от младостта си. Колкото повече схватки обаче губят, колкото по-често попадат в затвора, толкова по-коравосърдечни стават някои от тях. Има такива хора: изпитанията по-скоро ги закоравяват, отколкото ги променят. Но ако Светият Дух е подготвил поне малко сърцето ви, старата поговорка казва: "Същото слънце, което вкоравява глината, разтопява восъкът."

Как обаче се разтопява восъкът? Дали изпитанията не ни карат просто да си изработим самочувствието, че можем да се справим със собствени сили? Не. Разбира се, ако искаме да станем като Христос, важно е да каляваме волята си, като се опитваме да следваме примера Му. Но дори и най-големите ни усилия се оказват толкова бледо подобие на Неговия живот, че заприличваме на ръкавица, която се опитва да наподобява ръка. Както ръкавицата се нуждае от ръката, така и ние се нуждаем от самия Христос, Който да живее в нас и да изявява Своя характер. Това има предвид апостол Павел, когато казва: "Бог е, Който, според благоволения Си, действа във вас и да желаете това, и да го изработвате" (Филипяни 2:13, курсивът мой). Сега, след като знаем кой ни прави като Христос, нека разберем как го прави.

ПРЕЧУПВА НИ

Преди да се извърши каквото и да е било добро дело в живота ни, ние трябва да бъдем пречупени. Това значи да отхвърлим гордостта си, да прекършим волята си и да видим ясно грешната си същност. Обикновено когато за първи път влизаме в Божието семейство, ние се чувстваме напълно недостойни. Но като бедняка, който не успява да запази внезапно придобитото богатство, скоро забравяме ямата, от която са ни извадили. Малко по малко в живота ни отново започват да се прокрадват гордостта и самодоволството и, за разлика от първите си седмици от живота ни с Христос, допускаме незабелязани и пренебрегнати "дребни" грехове.

⁴ К.С.Луис, Проблемът болка (Нов Човек, С., 1995), с. 40.

За да ни предпази да не се подхлъзнем изцяло надолу по "духовния хълм", който сме започнали да изкачваме, Бог ни дисциплинира. Тогава ние започваме да си мислим, че или Той се е отказал от нас, или иска да ни "замени с някакъв нов модел човек", който ще Му спести доста неприятности. Но фактът, че ни дисциплинира, показва, че ние сме Негови собствени деца, защото бащата не пляска дете, което не е негово (Евреи 12:7-8). Освен това Той ни показва, че ни обича, защото мъдрите родители пляскат децата си, ако наистина ги обичат (Евреи 12:5-6). Когато един ден застанем пред Божия трон, за да получим награда за живота, който сме водили като християни, представете си колко щастливи ще бъдем от това, че докато сме били още на земята, Бог не ни е оставил да живеем просто така във всичките си грехове!

Един по-строг поглед на бащата може да изпрати детето с плач в стаята му, докато за друго дете родителят трябва да употреби колана. Така и Бог използва различни средства, за да пречупи различните Си деца. Понякога само обаждането на виновната ни съвест е достатъчно, за да ни смири -- ще чуем убедителна проповед, или ще се почувстваме посредствени в сравнение с живота на някой велик християнин. В други случаи ще си счупим ръката, ще изпаднем във финансова криза или ще изпитаме някакво притеснение.

Независимо от методите, когато дойде първото изпитание, ние си мислим упорито: "Мога да се справя. Никой не може да ме накара да се огъна." Но когато Бог продължи да ни притиска силно, започваме да разбираме, че не можем да се справим, че в нас няма нищо добро и че Той иска да изкорени цялото ни грозно его и да го замени със Своя характер. Запомнете обаче, че замяната на греха ни с Неговия праведен характер не ни превръща в роботи и не ограбва индивидуалността ни, а ни освобождава, за да станем такива, каквито наистина сме били предназначени да бъдем.

За мен беше необходимо да си счупя врата, за да се почувствам притисната до стената и да се замисля сериозно за господството на Христос. Но, както и всеки друг, аз още се нуждая от усъвършенстване. Да чакам някого да ми донесе чаша вода, когато съм жадна и да подмокря седалката на колата на някой приятел, когато подлогата ми протече, са два от методите, които Бог понякога употребява, за да поддържа смирението ми. Но много често оръжието Му е виновната съвест -- едно от най-мощните в Божия арсенал на страданието.

Бог употреби това средство върху мен една вечер преди около година, докато лежах в леглото и си говорех със сестра ми Джей. Приказвахме за това, как нейната 12-годишна дъщеря Кей израства и се превръща в истинска млада госпожица и за това колко се радваме, че посещава християнско училище и расте в Господа. Оттук започнахме да се замисляме и за духовното състояние на нашата съседка Кати, най-добрата приятелка на Кей. Кати редовно идваше в нашата къща -- бърлива, весела и чаровна като Кей. Всъщност никога не бяхме говорили сериозно на Кати за Господа, тъй като беше трудно да я хванеш сама или седнала на едно място! Една вечер няколко седмици по-рано я бяхме поканили у нас за проповед на Били Греъм по телевизията. Всички седяхме във всекидневната, ядохме солети и гледахме, а Кати слушаше с интерес. Когато той отправи поканата за спасение, тя каза сякаш на себе си: "Ако бях на тази площадка, щях да изляза напред." Джей и аз се спогледахме, но докато се наканим да поговорим с нея, стана време тя да си тръгва.

Знаех, че само аз можех да говоря с нея, защото бях единствената, която Кати слушаше. Кей ми каза, че Кати е чела книгата ми и аз знаех, че ме харесва. Тя винаги бързаше да ми подаде чаша вода или да ми прави други малки услуги. Дори беше доверила на сестра ми Джей, че според нея аз съм една от най-страхотните жени на света. Но на следващия ден Кати отиде при свои роднини, след това пък аз бях заета с нещо друго и месецът изтече, без да имам възможност да говоря с нея. Умът ми беше

изпълнен с многото ангажименти да говоря пред хора през идните седмици, така че Кати остана на заден план.

Вечерта, когато говорих с Джей, току що се бях върнала от едно от тези пътувания. Бях изтощена и исках да си почина и да не натоварвам ума си с нищо. Но като излезе от банята, решейки косата си, Джей съвсем невинно ме попита дали съм говорила с Кати за Господа.

-- Не, не съм говорила с Кати за Господа -- измърморих аз, като се опитах да й покажа, че не искам да говорим за това и продължих да зяпам телевизора, по който даваха последните новини. Но едно леко пробуждане на съвестта не ми позволяваше да се съсредоточа в екрана.

За да прехвърля вината, минута по-късно я попитах:

-- Защо ти не си говорила с нея?

-- Хайде, сега, Джони -- отвърна Джей. -- Ти си по-близка с Кати от мен. Освен това знаеш, че тя те уважава.

Тук гордостта ми беше наранена. Извадих защитните оръжия и бързо отговорих упорито и отсечено:

-- Просто не съм имала време!

-- Ха! -- възкликна Джей. -- Имаш време да летиш из цялата страна да проповядваш евангелието, а нямаш време за най-добрата приятелка на племенницата си.

Това преля чашата.

-- Защо всички си мислят, че винаги аз съм тази, която ще спечели света за Господа? -- избухнах от гордост и гняв, след което продължих надменно да се защитавам.

Но когато свърших "речта" си, стреличката на виновната съвест ме прободеше в сърцето. Тъй като не можех да стана и да изляза от стаята, затворих очи и се обърнах, за да зароя лицето си във възглавницата. Сърцето ми гореше, нажежено като сълзите, които се стичаха по бузите ми. Не исках да си призная, но знаех, че Джей е права.

Когато лампите в стаята бяха угасени, един малък механизъм в мозъка ми започна да излъчва като на филм всички моменти, които Кати и аз бяхме прекарвали заедно, когато тя нагласяваше статива ми, изпразваше подлогата ми или през смях ми разказваше за приятелите си. Имаше много случаи, когато можех да поговоря по-сериозно с нея. Няма нужда да казвам, че духът ми бе пречупен, а гордостта ми -- наранена. Нещо повече -- ясно разбрах колко окаяна изглеждам в светлината на Божията слава.

Бог сигурно ми е много разгневен -- помислих си. Но докато прехвърлях в главата си тази мисъл, знаех, че не е вярно. В съзнанието ми проблесна стихът от Ефесяни да не наскърбяваме Божия Дух (Ефесяни 4:30). Това ще е. Той не е разгневен. Правилната дума е "наскърбен".

Спомних си една проповед, която бях чула веднъж за това колко съвършено се е справил Христос с нашите грехове при смъртта Си. "Докато Исус се поти и страда на този ужасен кръст извън стените на Йерусалим, беше казал пастирът, Бог сякаш Го обвинява: "Исусе, защо излъга? Защо намрази ближния Си? Защо мамеше, пожелаваше и завиждаше? Наказвам Те за всички тези неща!" Христос, разбира се, не е извършил нито едно от тях. Ние обаче сме ги вършили и затова всеки един мой и ваш грях е поставен там за Негова сметка."

Помислих си колко несправедливо е изглеждало на Христос да се отнасят така с Него. Проповедникът продължи: "Приемайки нашите грехове като Свои, Той изпитва неопишуем ужас и извиква: "Боже Мой, Боже Мой, защо си Ме оставил?" И знаете ли защо? Този ден Бог изоставя собствения Си Син, за да изтрие напълно греховете ни и

да може в замяна на това да ни каже: "Никак няма да те оставя и никак няма да те забравя." Скъпи приятелю, ако Исус Христос е твой Господ и Спасител, целият гняв, който Бог изпитва към теб поради твоите грехове, е бил излят върху Христос. За теб няма останал гняв."

За мен няма останал гняв! От тези думи се почувствах толкова нищожна! Благостта на Бога наистина ме водеше към покаяние (Римляни 2:4). Господи, молах се със затаен дъх, ето ме-- летя по цялата страна, за да разказвам на хората за Теб, а не съм говорила сериозно със съседката си Кати. Моля Те, прости ми, че бях толкова сляпа и Те нараних така. Прости ми за това, че сметнах собственото си удобство за по-важно от спасението на Кати. И Ти благодаря, че обичаш такъв червей като мен.

На тези, които се чудят, ще кажа, че смятам червея за най- отвратителното същество, което се влачи по земята, яде прахоляк и заслужава да бъде настъпано! Давид е на същото мнение. В 22 Псалм той казва, че не е човек, а червей. За разлика от змията, която издига главата си, съска и отвръща на удара, червеят не може да се защитава. Той знае какъв е. Знае, че ще бъде настъпен. Онази вечер се чувствах точно така. Разбрах, че в мен няма нищо добро. Бях пречупена. Бог ме искаше точно такава.

Без да го осъзнавам, Бог ме пречупваше и ме правеше все повече да приличам на Христос, защото самият Христос е съвършеният пример на пречупен човек. Не че Исус някога е имал покварен характер, който се нуждаел от преправяне. Нищо подобно. Напускайки небесната слава, за да стане човек обаче, Той показва такова покорство към Отца, каквото ние можем да покажем само ако сме пречупени. Това е смисълът на пречупването -- да разберем колко малко право имаме върху своя живот и да се предадем на Бога.

Духом ние трябва да сме като Исус Христос,

"Който, като беше в Божия образ,
пак не счете, че трябва да държи
твърдо равенството с Бога,
но се отказа от всичко,
като взе на Себе Си образ на слуга
и стана подобен на човеците;
и като се намери в човешки образ,
смири Себе Си и стана послушен до смърт,
даже смърт на кръст!
(Филипяни 2:5-8, курсивът мой)

Какъв характер има Христос!

Андрю Мъри казва, че както водата търси най-ниското място, за да го запълни, така и Бог ни търси, за да ни изпълни с характера на Сина Си тогава, когато сме най-изпразнени, пречупени и смирени. Дори само мисълта за това е достатъчна да ни даде жива надежда, за да можем да понесем и най-големите страдания.

Като говорим за изпълване, не мога да опиша как преливаше сърцето ми от небесна радост и вълнение, когато на другата сутрин Кати и Кей влетяха в спалнята ми. Не помня друг път да съм се радвала толкова много да видя някого. Поговорих с Кати за Господа само няколко минути и разбрах, Святият Дух вече е свършил подготвителната работа -- смекчил е сърцето ѝ и е отворил ума ѝ.

Когато наведохме глави и тя с прости думи помоли Христос да влезе в живота ѝ като Спасител и Господ, аз не можах да се сдържа да не я погледна крадешком за миг. Знаеш ли, Боже, усмихнах се вътрешно, като те пречупят, за малко боли, но после става ясно, че си е струвало.

Никое наказание не се вижда на времето да е за радост, а е тежко; но после принася правда като мирен плод за тия, които са се обучавали чрез него (Евреи 12:11).

НАСОЧВА ПОГЛЕДА НИ НАГОРЕ

Наказанието е ценно, но има и други, по-добри начини, по които Бог използва страданието, за да ни направи подобни на Христос. Например помислете как един добър баща се отнася с 9-годишния си син. Когато детето се отклони и откаже да се покори, той, разбира се, го наказва. Но дори и когато синът се държи добре, бащата му поставя задачи, които често се струват на деветгодишното дете като наказание и са не по-малко неприятни. Задълженията му може би са два пъти седмично да изхвърля боклука или да коси тревата. Може би трябва да внася в банката част от парите, които му дават. Каквото и да е, момчето сигурно си мисли: "Понеже работи по цял ден, татко не позволява и на мен да се забавлявам." Но това изобщо не е така. Мъдрият баща обучава сина си да поема отговорности, та като порасне, да бъде готов да се оправя в живота.

Понякога ние се държим като деветгодишното момче. Представяме си, че Бог ни позволява да страдаме, защото "не иска да се забавляваме", докато Той всъщност ни пази да не мислим за игрите и играчките на този свят. Колосяни 3:1-4 ни призовава да не се привързваме към временните неща на земята, а да обърнем поглед към небесната слава горе, където седи Христос отдясно на Бога.

Докато можех да ходя, ми се струваше ужасно трудно да отправям поглед към небесните неща. Много повече ме интересуваха блестящите дрънкулки на настоящето: да ходя с добро момче, да карам добра кола, да уча в добър колеж и да ме виждат в добра компания. Но когато изведнъж се оказа, че вече няма да мога да ходя, да танцувам, да плувам, да яздя, да свиря на китара, да карам кола или да отбелязвам точки за отбора си по време на игра, се принудих да започна да мисля за небесните неща. Не защото небето изведнъж се бе превърнало в средство за бягство от действителността или в някаква психологическа защита, а понеже започнах да разбирам, че единствената ми истинска надежда за постоянно щастие се намира там. Изведнъж библейските пасажи за целите на Бога в страданието, които преди ми се струваха толкова скучни, привлякоха вниманието ми. Четях ги с по-голям интерес, отколкото борсовият посредник чете за промяната в курса на акциите.

Да изживявам всеки ден в светлината на вечността започна да се превръща в навик и аз почти забравих какво е да живея и да мисля по предишния начин. Съвсем наскоро обаче Бог ми припомни това.

Една вечер във фермата ни бяха дошли група приятели и докато съпругът на сестра ми свиреше на китарата, ние всички седяхме наоколо, като си говорехме, смеехме се и пеехме на светлината на пропукващите цепеници в огромната каменна камина. Гостната ни е на повече от 150 години, като някога е приютявала роби, които са преминали към християнството. На тавана има греди, които татко беше взел от един клипер. Стените са покрити с дебела мазилка, а по тях висят татковите груби картини със сцени от дивия Запад. Ръчно тъканото индианско одеяло, окачено срещу плавея, който стои като на пост над полицата на камината, допълва уюта на дома.

Понеже се чувствавам удобно в количката си, аз обикновено седя в нея, докато другите се настаняват на канапето, в креслата или долу на килима, като се облягат на стената. Тази вечер обаче едно от момчетата ме беше пренесло на канапето до приятелката ми Бетси. Когато тя кръстоса краката ми един върху друг, аз изглеждах толкова "нормална", че ако не бяха шините на ръцете ми, никой новодошъл непознат нямаше да разбере, че съм парализирана.

Известно време просто си седях и слушах всичко, което ставаше в стаята -- смеха, ръкопляскането и песните. После Бетси се обърна към мен и ме попита как се чувствам на канапето.

-- Знаеш ли кое ми е интересно? -- отговорих аз, като отново обхванах замислено с поглед цялата стая и после се обърнах към нея -- За краткото време, през което седя на канапето в тази поза, може би не повече от 45 минути, разбрах колко лесно бих забравила Бога, ако бях на крака.

Виждате ли, докато седях на канапето и изглеждах съвсем "непарализирана", можех толкова лесно да си представям как правя различни неща -- да си вземам сама кока-кола от хладилника, да слагам плоча на грамофона, да отварям вратата и да правя други неща като всеки нормален човек. Осъзнах също колко лесно би било, поне за мен, попадайки под властта на дребните неща от ежедневието, да започна да отделям на Бога твърде малка част от мислите си.

И наистина, повечето от нас не биха мислили толкова много за Бога, ако Той не използваше различни проблеми, за да привлече вниманието ни. "Бог ни шепне в нашите удоволствия, говори ни чрез нашата съвест, но в нашата болка Той крещи -- тя е неговият мегафон за събуждането на един глух свят."⁵ Чудесно бихме си живели, без да удостоим с мисъл нито Него, нито вечната си съдба -- докато не стигнем там. Затова Бог милостиво слага на пътя ни болка и страдание като "спирачки по пътя за ада."⁶

На едно място Павел и Тимотей казват, че Бог им праща твърде тежки страдания, за да се научат да уповават не на себе си, а на Него (II Коринтяни 1:8-9). Онази вечер си спомних тези стихове. Количката ми напомня постоянно колко много завися от Него. Внезапната болка в гърба ми, скъсаният корсет или раните от лежането ми говорят колко съм безпомощна. Те всички са специални знаци за това, че принадлежа на Бога. Те насочват мислите и надеждите ми към небето. Правят ме да заприличвам повече на Христос.

ПРИНУЖДАВА НИ ДА ВЗЕМЕМ РЕШЕНИЕ

Кое обичате повече -- да се наслаждавате на красивата торта или да си хапнете от нея? Аз често предпочитам второто и сигурно не съм единствената. Подобно на човек, който харесва климата във Флорида, но има страхотно предложение за работа в източните щати, всеки от нас се е изправял пред трудния избор между два свята, въпреки че с удоволствие би живял във всеки от тях.

Никой не разбира по-добре от християнина колко е трудно да избереш между две противоположни желания. От една страна, Светият Дух му помага да обича Бога и да желае това, което е правилно. Но от друга страна, християнското му посвещение постоянно се предизвиква от изкушенията на собствената му грешна природа. Той би искал да живее и в двата свята, но трябва да реши в полза на единия.

Що се отнася до "големите" грехове като убийство, пианство или прелюбодейство, много от нас не се колебаят да се покорят на Христос. Именно т.нар. "малки" грехове обаче са тези, за които толкова отчаяно се хващаме -- грехове като недоверие, негодуване или горчивина, които ни държат с единия крак в Божието царство, а с другия -- в света. Понеже тези грехове не се забелязват лесно като другите, сигурно никога не бихме им обърнали внимание, ако Бог не ни принуждаваше. Но тъй като "малките" грехове са големи за Бога, Той ни прави чувствителни и към тях. Методът, който използва, е... познатите -- страданията.

Както можете да си представите, докато в ранните дни в болницата се борех да открия смисълът на парализата си, често съм се изкушавала да проявя недоверие или

⁵ Пак там, с.93.

⁶ John W. Wenham, *The Goodness of God* (Downers Grove: Inter-Varsity Press, 1974), p.56.

недоволство или да се огорча срещу някого. Дълбоко в себе си осъзнавах, че тези неща не са правилни, но в ума си се оправдавах, като казвах: "Бог няма да има нищо против, ако от време на време изпускам по малко пара. Ами, в края на краищата, аз съм парализирана!"

И отгоре на всичко, след няколко месеца престой в болницата научих, че трябва да ми направят операция на долната част на гърба. Костта стърчеше извън кожата и трябваше да се изпиле. След операцията трябваше да лежа в рамката с лицето надолу в продължение на 15 дни, докато зараснат шевове. Ако не сте го изпитали, не можете да си представите какво е да бъдеш увит в този ужасен брезентов сандвич, с лице подаващо се от отвор, който ти позволява да виждаш само това, което е пред теб. В моя случай това беше подът. Не стига, че трябва да прекарам целия си живот в инвалидна количка, ами и сега лежа увита в този инструмент на инквизицията и броя плочките по пода, без да мога да помръдна нито една част от тялото си!

Ако Бог ме беше оставил да продължавам в същия дух, скоро щях да се озова в губеща позиция, заравяйки се все по-дълбоко в тази кална яма. Нямах да съм Му от голяма полза. Какво обаче направи Бог? Прибави ми още един проблем! През първия ден на двуседмичната ми кариера на оплакваща се глупачка в брезентов сандвич Той постави и капачка на всичко: Хонконгски грип! Изведнъж обездвижването ми остана на заден план -- сега не можех да дишам добре. И това пулсиращо главоболие!

Защо? -- оплаках се гневно аз. -- Не ми ли е достатъчно? Но като се замислих, разбрах защо. Бог ме принуждаваше да осъзная какво правя. Моята горчивина вече не беше като процеждаща се струйка -- беше се превърнала в застрашителен разбушувал се поток. Все едно, че Бог бе нарисувал гнева ми на една картина и ми казваше любящо, но твърдо: "Спри да си обръщаш главата и да гледаш в друга посока. Виждаш ли? Ето, това правиш. Това е грях. Сега какви мерки ще вземеш?" Той ме принуждаваше да взема решение.

В този момент Бог ме бе притиснал в ъгъла -- онзи ъгъл, в който всички ние е добре да бъдем притискани от време на време. Трябваше да се изправя лице в лице срещу фактите и да взема решение -- ще се покоря ли на Христос в това отношение или не. Натискът беше станал толкова силен, че аз или трябваше да предам нещата изцяло в Неговите ръце, или да си позволя кратковременното удоволствие да се отдам на гняв и горчивина. Всяко от тези решения щеше да ме облекчи мигновено, но те бяха като две различни лекарства, които не могат да се смесват. Средно положение повече не можеше да има.

Когато се оказах изправена пред този ултиматум, успях ясно да разбера колко зъл и лош е пътят, който отдалечава Бога. Разбрах, че ако искам да бъда вярна последователка на Христос, това ще ми струва греховете ми. Те по-ценни ли бяха за мен от взаимоотношението ми с Бога? Разбира се, че не -- реших и промълвих молитва на покаяние към Бога. И както парата от съда с гореща вода под мен се издигаше и проясняваше главата ми, така и аз знаех в сърцето си, че покорството ми към Бога се издига като благоухание към Него.

Когато докарва в живота ви страдание, независимо дали е незначително или огромно, Бог ви принуждава да вземете решение за неща, които сте избягвали. Принуждава ви да си зададете някои въпроси: Ще продължавам ли да се опитвам да живея в два свята, като се покорявам и на Христос, и на собствените си грешни желания или ще спра да се колебая? Ще бъда ли благодарен в изпитанията? Ще се откажа ли от греховете си? С две думи -- ще бъда ли като Христос?

Бог осигурява страданието, но изборът е ваш.

Щом Бог реши да заработи
в сърцето на човека,
да го преправи и приготви
да ходи в новите пътеки,
щом Творецът замечтае
да облече човека в слава,
тъй че земята да се смае,
тогава... тихо наблюдавай!
Как търпеливо Бог се труди
да подобри когото люби,
как Той го удря, наранява
и с мощни удари смирява,
и го оформя, моделира,
тъй както само Той разбира.
Във болката сърцето плаче,
човекът вдига две ръце...
Бог връзва, но не унижава
когото е избрал за слава,
когото ще употребява;
и го изпълва с Свойта мощ,
и го подканва ден и нощ
към Него да се приближава...

Бог знае какво прави!⁷

ДОКАТО ПОДРЕЖДАМЕ МОЗАЙКАТА

8 - Вярвай и се покорявай

Едно от най-любимите занимания, които имах, когато можех да ходя, беше ездата. Това се дължеше единствено на Оги -- стар, но изумително пъргав дорест кон. Оги обаче не изглеждаше да е от първокласна и чистокръвна порода. Дългите му крака и слабото тяло напомняха стойката на юноша, чието тегло още не е пропорционално на височината му. Този факт, заедно с голямата му глава и римския нос, го правеха твърде грозен кандидат за всяко състезание по красота. Но той положително знаеше как се прескачат огради и на което и шоу за коне да се появеше, винаги печелеше наградите във всички открити уроци по скачане.

Освен чудесната походка, аз харесвах мигновеното покорство и абсолютното доверие на Оги. Когато излизах на арената, той започваше тихичко да си танцува и подскача на едно място, без да дърпа юздите си, като помръдваше напред-назад уши в очакване на моята команда. Никога не се налагаше да дърпам главата му -- достатъчно беше само да държа желязната скоба здраво близо до муцуната му и да опъвам ниско юздите. Когато исках да тръгне, трябваше само леко да притисна колене в него и -- хоп! -- той се впускаше напред!

Оги доверчиво достигаше до първата преграда в лек галоп, прелиташе бързо над нея и после отново присвиваше уши, очаквайки да го насоча за следващия ход. После

⁷ Стиховете са преведени от Владимир Райчинов.

прескачаше и втората преграда, и третата, и четвъртата, и петата, докато не преминеше целия сложен лабиринт от препятствия. Почти никога не се поколебаваше пред някоя преграда. След като свършвахме, Оги беше разпенен и разгорещен и когато го потупвах по хълбока, чувствувах, че е също толкова доволен от представянето си, колкото и аз.

За да преминаваш през сложно подредени препятствия, трябва да имаш доверчив и послушен кон. След всяка преграда ездачът трябва да изправи коня си, за да не се препъне и за да може да насочи походката му към следващата. Ако конят не слуша, и двамата се оказват в беда! Когато почувства, че на няколко крачки пред преградата конят започва да измества тежестта си, ездачът трябва да отпусне юздите, за да може конят да чувства главата си свободна и да скочи равно и меко. Конят трябва да има доверие на ездача, че ще направи това. Връзката е двупосочна. Трябва да има истинско сътрудничество.

С Оги имахме такова взаимоотношение. Знаех, че доверието му в мен е пълно и безрезервно. При моя команда той беше готов мигновено да се покори. Истинска радост беше за голямото сърце на Оги да изпълнява моята воля. Нямах значение дали разбира как са разположени преградите пред него. Не се притеснявах колко трудни се оказваха 120-сантиметровите железни препятствия. Не се спираше и пред тройните 150-сантиметрови дървени прегради. Той просто обичаше да скача. И понеже вярвах, че ще го насоча правилно, с желание изпълнявахме моята воля.

За нас, хората, бъдещето често изглежда като объркващ лабиринт от трудни, понякога болезнени прегради, които трябва да прескачаме. Колкото по-заплетен става този лабиринт и колкото по-трудна -- самата дисциплина, толкова повече се изкушаваме да се усъмним в мъдростта на Ездача си. Отказваме да се покорим, като се стряскаме пред преградите или се отклоняваме от курса.

Когато пише първото си послание, апостол Петър вече е осъзнал това. Читателите му са живели по време на царуването на лудия Нерон и са знаели какво е да посрещаш всеки ден със заплахата от смърт чрез мъчения. Петър, разбира се, ги насърчава, че в небесата ги чака огромна награда. Но какво да правят дотогава? Как сега да устоят в заплетения и пълен с опасности живот пред тях? Петър им дава следния съвет: "Тия, които страдат по Божията воля, нека предават душите си на верния Създател, като вършат добро" (I Петрово 4:19).

Да предаваме себе си на верния Създател -- това означава да се доверяваме на Бога. Да продължаваме да вършим добро -- това означава да Му се покоряваме.

Ако сте израснали в църква, сигурно много, много пъти сте пели стария химн "Вярвай и се покорявай". Според Петър именно това очаква от нас Бог, когато е трудно да скачаме, и когато начинът, по който са подредени препятствията, е неразбираем.

ДА СЕ ДОВЕРЯВАМЕ НА БОГА

Ако помислите, ще разберете, че начинът, по който Оги реагираше на моите действия, не зависеше от това дали той одобрява пътя пред себе си. Всъщност той дори не го познаваше. Беше необходимо само да е сигурен в мен. От години го бях хранила, четкала, извеждала на разходка, а когато станеше студено, го бях водила под заслونا. Познавахме се отлично и аз бях доказвала многократно, че съм достойна за доверието му. Бях спечелила верността на Оги и той правеше всичко, което исках от него.

Това доверие се оказа решаващо, когато преди няколко години трябваше да спасяваме живота на конете. По време на инцидента когато някой запали плевнята на баща ми, първата ни мисъл беше за конете. Тъй като огънят може да накара едно иначе кротко животно да подивее от страх, преди да ги отведем на безопасно място покрай ревящите пламъци, ние трябваше да покрием очите им с одеала. Такова изпитание често е непоносимо за един кон. Около него има толкова силен шум, врява и странна

миризма на изгоряло, която изпълва ноздрите му, че е нормално в такъв момент той да се нуждае от всичките си сетива и способности. А ето сега някакви хора му покриват очите с одеало, което обикновено слагат на гърба му, и искат от него да ги последва в посока, която дори не вижда. Както казва К. С. Луис, "...(ако конят беше богослов) цялата тази процедура изглежда би хвърлила мрачни съмнения относно "добротата" на човека"⁸. За щастие, нашите коне не са богослови -- те са си просто коне. В този напрегнат момент, когато не можеха да разберат нищо, те ни се довериха, че ще се погрижим за тях, както винаги сме правили. От тяхна страна нямаше бунт, нямаше предизвикателство към нашата мъдрост и власт. Именно затова успяхме да им спасим живота.

Колко сме различни ние от тези прости животни! Те хранят огромно доверие в господарите си -- обикновени човеци, докато великият Бог, който е решил да ни спаси и изкупи на такава скъпа цена, няма нашето доверие. "Волът познава стопанина си и оселът яслите на господаря си; но Израел не знае, людете Ми не разсъждават" -- чуди се Господ в Исаия 1:3.

Коя е причината за тази неразумна липса на вяра? Това е неспособността ни да разберем колко много е направил Бог, за да ни докаже, че е достоен за доверието ни. Ние наистина не знаем Кой и какъв е нашият Бог. Мъжете и жените от Библията гледат на характера и природата на Бога като на каменната основа, на която почива вярата им. "Обаче това си наумявам, поради което имам и надежда -- напомня си Еремия сред ужаса и бъркотията по време на вавилонското нашествие в Израил, -- че по милост Господна ние не се довършихме, понеже не чезнат щедростите Му. Те се подновяват всяка заран; голяма е Твоята вяроност... затова ще се надявам на Него. Благ е Господ към ония, които Го чакат" (Плачът на Еремия 3:21-25). Еремия е решил да уповава на това, което знае от Писанията и от историята, че е вярно за Бога. Той не разчита на собствената си преценка.

Вярата на апостол Павел по време на изпитанията му не се основава на собствено предположение от рода на: "Знам защо ми се случва това." Напротив, тя почива на факта, който той заявява твърдо: "Зная в Кого съм повярвал" (II Тимотей 1:12). Богът, в Който той вярва е Този, Който с мощта Си е пуснал в ход слънцето, луната и звездите. Той е Този, който с неизмеримата Си премъдрост е издълбал морето, измислил е пространството и времето, направил е планините, извил е коритата на реките, разпръснал е дъжда и градушката и е заченал в ума Си нашето съществуване. Но за Павел върховната изява на прекрасния характер и природа на този велик Бог е, че Той изоставя Божественото Си величие, приема образ на слуга и умира от мъченическа смърт за нас. "Оня, Който не пожали Своя Син, но Го предаде за всички ни, как не ще ни подари заедно с Него и всичко?" (Римляни 8:32)

Ако Бог е направил това, не означава ли, че Той има добри намерения? Когато покрива очите ни с одеялото на ограниченото прозрение на нещата, не иска ли да ни покаже собственото ни недоверие? Той заслужава нашето упование.

Ръцете, които създадоха всички
летящи, пламтящи, блестящи слънца
далече, далече от нас,
оставяйки слава и чест, и величие,
смалени, смирени в ръце на човек,
живяха и бяха сред нас.

⁸ Луис, Проблемът болка, с.43.

Ръцете, които със мъдрост и обич
оформиха земния образ на Бога
от прах и от пръст,
простряни, за да прегърнат света,
те бяха презряни и приковани
на грубия кръст.
Ръцете, които не се затрудняват,
не се отегчават, не се уморяват,
работейки ден подир ден,
които поддържат планински масиви
и движат вселената, без да се спират,
държат и оформят и мен!⁹

Марион Доналдсън

Що е доверие?

Когато говоря за това, да имаме вяра в Бога по време на страдание и кризи, нямам предвид някакво чувство. Доверието в Бога не винаги включва доверчиви чувства. То е проява на волята ни. Защото същността на доверието в Бога е да решиш за себе си да действаш според това, което с ума си знаеш, че е вярно, дори и да не чувстваш, че е вярно.

През първите месеци след злополуката ми Божиите обещания изглеждаха всичко друго, но не и реални. Според мен Бог беше полудял. Как можеше тази нелепа парализа изобщо да се вмести в плана за доброто на моя живот? Чувствах, че отчаянието в душата ми е мрачно като сивите каменни стени на болницата, които ме обграждаха. Дори след като се върнах в къщи, изглеждаше невъзможно да се доверявам на Бога. Как можеха да очакват от мен да вярвам, когато всичко вътре и извън мен крещеше точно обратното?

Отговорът дойде по време на една от дългите приятни вечери, когато със Стив и Дайана седяхме край камината в гостната на родителите ми и обсъждахме духовни теми. С Библия в ръка Стив обясняваше един пасаж, който беше изучавал през седмицата. Като отвори на 20 глава от Евангелието от Йоан, той започна да чете как няколко дни след погребението на Исус учениците Му се крият от евреите зад заключени врати. Изведнъж Исус се появява наред стаята и потвърждава пред изумените мъже, че действително е възкръснал.

По някаква причина Тома не е в стаята по това време и когато по-късно се връща, изобщо не вярва на вълнуващите неща, които приятелите му разказват.

-- Докато не видя белезите по ръцете и тялото Му, няма да повярвам -- протестира той.

Седмица по-късно в същата къща, когато вратите са заключени, Исус отново се явява на скупчилите се от страх ученици. Този път обаче Тома е там. Господ се обръща към Него:

-- Ела тук, Тома. Виж сам ръцете Ми, докосни тялото Ми. Спри да се съмняваш и повярвай.

Изправен пред очевидното доказателство, единствените думи, които изрича смаяният ученик, са изповед на поклонение:

-- Господ Мой и Бог Мой!

⁹ Стиховете са преведени от Владимир Райчинов.

Стив се наведе малко напред, за да придаде сила на думите си и после зачете бавно 29 стих, като отправяше думите право към мен: "Исус му казва: Понеже Ме видя, Томо, ти повярва, блажени ония, които без да видят са повярвали" (курсивът мой).

Този стих ми въздейства много силно. Исус иска да повярвам на думите Му, без да имам веществено или очевидно доказателство. Той действително може да се появи видимо в стаята ми и тогава бих повярвала съвсем лесно. Но Той иска аз да повярвам на Словото Му. Аз не искам ли хората да вярват на това, което казвам? Не ми ли е ставало приятно, когато продавачът от близкия магазин ме е пускал да мина, без да ми достигат някакви дребни пари, като е казал: "Ще ми доплатиш следващия път. Знам, че няма да ме излъжеш"? Исус не иска ли да се отнасяме с Него по същия начин?

Трябваша ми доста усилия да науча това, но и досега, когато ме налегнат съмнения, започвам сама за себе си да разсъждавам върху нещата, които знам от Словото за Божията вяроност. Все още ми се налага от време на време да правя това. Независимо какво чувствам, аз се хващам за думите на Исус, че на небето ще бъда възнаградена, не защото съм видяла и повярвала, а защото, без да сме видели или почувствали нещо, вие и аз все пак сме повярвали. Като се доверим на Бога според Словото Му, без да виждаме с очите си, ние имаме привилегията да Му отдадем почит, като за това ще бъдем похвалени така, както няма да бъдат похвалени дори и дванайсетте ученици.

ДА СЕ ПОКОРЯВАМЕ НА БОГА

Когато Бог ни позволява да страдаме, ние понякога използваме собствените си страдания като извинение за греховете си. Чувстваме, че след като сме понесли такива трудности и по този начин сме оказали допълнителна почит на Бога, Той ни дължи "почивен ден", в който да можем да правим каквото си искаме. Самата аз постоянно се боря с това. Понякога, докато седя на верандата през някой хубав пролетен ден, реалността на затворничеството ми изпъква пред мен внезапно и безмилостно. Тогава се изкушавам да допусна малко порочно фантазиране или пък няколко минути горчивина или самосъжаление. Оправданието е толкова лесно. Не съм ли се отказала вече от много повече неща, отколкото другите християни само защото съм парализирана? -- казвам си аз. Инвалидната ми количка не ми ли дава право на малко бягство от действителността от време на време?

Ако седнем да изследваме нищожните си протести в светлината на Библията, ще видим как те един по един изчезват. В Библията съм открила най-малко три достатъчни причини, поради които страданието не ми дава извинение за греха.

Първо, Бог е обещал на мен и на всеки друг християнин да ни даде желанието и силата да вършим това, което е правилно -- независимо от обстоятелствата! По-рано мислех, че моите изпитания са изключение и Бог не може да очаква от мен това, което очаква от другите, защото моят случай е "особен". Но I Коринтяни 10:13 казва: "Никакво изпитание не ви е постигнало освен това, което може да носи човек."

Докато лежах в болницата, винаги ми се е струвало, че Бог ме прекарва през повече изпитания, отколкото мога да понеса. Но I Коринтяни 10:13 казва: "Бог е верен... няма да ви остави да бъдете изпитани повече, отколкото ви е силата."

Понякога когато се изкушавам от силни желания или горчивина, си мисля: "Този път вече не мога да кажа "не" на горчивината и не мога да се освободя от оковите на греха." Но отново I Коринтяни 10:13 ми казва: "Заедно с изпитанието ще ви даде и изходен път, така щото да можете да го издържите."

Е, или аз съм права, или Бог. Винаги, когато се изправя пред подобен избор, знам, че не мога просто така да нарека Бога лъжец. Затова, когато съгрешавам в изпитанията си, то не е защото нямам избор, а защото го искам. Бог ми дава такава

благодат да живея в инвалидна количка, каквато не дава на вас, които можете да ходите. Но на вас Той дава благодат да можете да понесете смъртта на съпруга си, загубата на слуха си, трудностите на бедността или нещо друго, което не е дал на мен. Всеки от нас трябва да използва благодатта, която е получил, и с вяроност да понесе своите страдания.

Сега, когато знам, че мога да се покоря, въпросът е дали ще го направя. Тук вече стигаме до господството на Христос -- втората причина, поради която нямам извинение за греха. Преди всеки от нас да се "запише" да следва Христос, Христос ни дава да разберем, че ще бъде Господарят, и, че докато Го следваме, ще минем през немалко истински трудности. В договора няма вратички. Нашата роля е записана просто в Словото Му от самото начало: "Ако иска някой да дойде след Мене, нека се отрече от себе си и така нека ме следва -- казва Той. Никой, който е турил ръката си на ралото и гледа назад, не е годен за Божието царство" (Марк 8:34; Лука 9:62).

Освен това е абсурдно да използваме страданието като причина да съгрешаваме, когато целта на самото страдание е да ни обърне от греховете ни и да ни направи подобни на Христос. Петър казва, че "пострадалият по плът се е оставил от греха, за да живее през останалото в тялото време, не вече по човешки страсти, а по Божията воля" (I Петрово 4:1-2). По време на престоя си в болницата опознах много хора, които, ако бяха здрави, нямаше да отделят от времето си за Бога. Но един хубав леден душ от страдание ги е събудил от духовния им сън. Колко е глупаво да използваме това, което е било предназначено да ни събуди от сън, като повод за духовна дрямка.

Но опровергаването на извиненията за непокорството ми към Бога не е единственото, с което Библията ми помага. Тя ми дава и различни привлекателни подбуди да се покорявам. Радостта например. Има ли по-пълна радост от това, да си с чиста съвест и да знаеш, че не си причинил сам страданията си? И дори когато тези страдания са дошли по твоя вина, като започнеш да се покоряваш отново, знаеш, че си направил първата стъпка извън обсега на наказателната пръчка. На всичко отгоре знаем, че е "блажен онзи човек, който издържа изпитня; защото, като биде одобрен, ще приеме за венец живота" (Яков 1:12).

И последно, да се покоряваме на Божията заповед да обичаме ближните си е едно от най-трудните ни задължения, докато страдаме. Собствените ни крещящи нужди, болки и скърби искат да погълнат изцяло вниманието ни. И все пак, ако им се поддадем, едва бихме се наранили, защото често изцелението идва само когато спрем да мислим за себе си и покажем загриженост за другите и техните проблеми и интереси.

На сватбата на приятелката ми Шерил се чувствах ужасно. Гърбът ме болеше, корсетът ми беше прекалено стегнат и от това главата ми започна да пулсира от болка. Трябва да призная, че и съвестта ми не се отнасяше особено добре с мен. Напомняше ми за някои неща, които бях казала сутринта на един член от семейството ми, въпреки че ги бях изповядала пред Бога. Не се разведрявах особено от всички тези усмихнати лица наоколо. Днес трябва да бъда щастлива. Все пак Шерил е една от най-добрите ми приятелки, а това е нейният специален ден! Но можех само да си сложа на лицето любезна усмивка и да се надявам, че никой няма да ме притисне в ъгъла за разговори.

Гледайки с празен поглед пред себе си, аз виждах, но не забелязвах Поп Бонд -- бъдещият свекър на Шерил, единственият мъж наоколо. Пренебрегвайки момичешкия кикот около себе си, г-н Бонд си проправяше път сред кутии и подаръци, като правеше неочаквани снимки от различни ъгли. Но когато започна да нагласява апарата си, за да ме снима, изведнъж забелязах присъствието му.

-- О, не -- запротестирах. -- Моля те, не мен.

-- Защо? -- усмихна се той и тръгна към мен. -- Изглеждаш много красива днес.

Сведох очи.

-- Поп, не се чувствам красива.

-- Няма проблеми. Този фотоапарат може да направи така, че да изглеждаш красива дори и в лош ден -- пошегува се той, като седна в шезлонга до мен. -- Чакай, нека ти покажа новите лещи, които купих наскоро.

Той отвори кожения калъф и започна гордо да ми показва една по една всички принадлежности на фотоапарата си, като обясняваше:

-- Погледни само тези нови 200-милиметрови лещи. Можеш да сменяш фокуса само с една ръка.

Трябва да призная, че не се интересувах особено от чарковете на фотоапарата, но слушах, докато белокосият господин с блестящи сини очи продължаваше да говори. Каза ми колко е щастлив от затъмнената фотолаборатория в мазето си. Докато разказваше за областните награди, които беше получил за някои от снимките си, в очите му блесна гордост.

-- А-ха -- кимах от време на време, все още не особено впечатлена. Но вниманието ми се изостри, когато той започна да разказва как скоро ходил до конефермата в Сагамор, за да снима някои от техните обори и летни вили. После обясни как след няколко седмици отишъл пак във фермата, за да даде на управителя някои от готовите снимки.

Поп наистина обича хобито си, помислих си аз. Възхищавам му се за това.

Той продължаваше:

-- Управителят толкова хареса снимките, че ме помоли да отида пак, за да снимам жребците им -- възкликна той.

-- Сериозно? -- оживих се малко аз. -- Как накара такива буйни породисти коне да седят мирно, за да ги снимаш?

-- Е, не беше лесно -- засмя се той, като се съгласяваше с мен -- Но ние се сприятелихме и...

Не след дълго започнах да усещам, че ми е интересно това, което Поп разказва. Вече го слушах.

-- Е, Поп -- усмихнах се аз, -- скоро трябва да дойдеш и в нашата ферма. Вземи си фотоапаратите и ще прекараме славно.

Когато празненството свърши, вече знаех колко много всъщност се интересувам от този мил възрастен господин и неговото хоби. Нещо повече -- бях изцяло забравила за болките и виновната си съвест. Интересът, който бях показала към Поп, беше лекарство, което извърши чудеса за мен!

Когато Бог ни призовава да Му се покоряваме в изпитанията си, като поставяме другите преди себе си, Той знае какво прави. Знае, че няма да съжаляваме.

Давайте и ще ви се дава; добра мярка,
натъпкана, стърсена, препълнена ще
ви дават в пазухата, защото
с каквата мярка мерите,
с такава ще ви се отмерва
(Лука 6:38).

9 - От завист... към общение

Когато заставах с босите си крака на ръба на дървения кей в онзи горещ юлски следобед през 1967 г., изобщо не ми дойде наум, че мътният Чизапикски залив, в който

сях да се гмурна, крие плитко дъно. Ако бях проверила дълбочината, щях да зная това. Но водите изглеждаха съвсем безобидни и аз попаднах в техния капан, в който си счупих врата и който стана причина никога вече да не мога да използвам ръцете и краката си.

Всеки човек е попадал в капан. Най-често тези капани обаче не са пред нас, а вътре в нас. Говоря за изкушението да се сравняваме с другите, когато техният живот изглежда по-лесен от нашия. Няколко потапяния в този опасен начин на мислене са достатъчни, за да се оплетем в мрежа от самосъжаление, която ограбва радостта ни и обвинява Бога.

Самата аз се хванах в такава мрежа през ранните години на парализата си. Заробващата й сила действаше особено силно, когато с моята приятелка Шерил ходехме да си купуваме дрехи. Дрехите на Шерил винаги й стояха толкова добре! В сравнение с нея моите сякаш висяха като чували. Като я гледах как пробва някоя дреха, лицето ми пламваше от завист, но никога не й казвах това.

-- Какво мислиш, Джони? -- питаше тя за някой костюм, който си бяхме харесали, като се въртеше първо на едната, после на другата си страна пред огледалото, за да се види от всеки ъгъл.

-- Изглеждаш страхотно, Шерил -- отвърсях аз, като се опитвах да говоря радостно, за да скрия ревността си. Но вътре в себе си горях. Когато тя ме придърпваше пред огледалото, за да пробвам същия костюм, единствената ми мисъл беше: Господи, защо не мога да изглеждам като нея? Не мога да се сравня дори с пластмасовите манекени. На тях дрехите им стоят страхотно, защото поне могат да стоят прави!

По това време току що започвах да раста като християнка и гладът ми за духовна храна ме подтикваше да прекарвам голяма част от времето си с Библията. Но един ден една "хапка" от Словото ме задави. Беше "духовен спанак", който отначало не ми харесваше, но после, като израснах в Господа, се научих да го оценявам. Храната ми се сервираше от Евангелието от Йоан, 21 гл., където изглежда Петър има същия проблем като моя. На един от приятелите му сякаш се пада по-добър дял в живота, отколкото на самия него! Исус току-що му е казал, че след години ще умре от мъченическа смърт, докато за Йоан не споменава нищо.

Вероятно в сърцето на Петър се е надигнала ревност. Не беше ли Йоан този, който седя до Исус на Господната вечеря? Не е ли той особено близък с Господа? Нима Христос ще допусне Йоан да избегне мъченията и да умре от естествена смърт в дълбока старост след един щастлив живот в служба на Бога? Това е твърде много и Петър не може да се сдържи:

-- Ами Йоан? -- пита той. -- Какво ще бъде неговото бъдеще?

Начинът, по който Исус отговаря, ме шокира. Аз, разбира се, очаквах отговор от рода на: "Не се тревожи, Петре. Ще бъда винаги с тебе. Всичко ще бъде наред." Но това, което казва Исус, е точно в Негов стил:

-- Виж, ако Моята воля е Йоан да живее, докато дойда пак, какво те засяга това? Плановете, които имам за него не са твоя работа. Твоята работа е да оправиш собственото си сърце и собствения си живот. Така че спри да мърмориш и Ме следвай!

Отначало това звучи твърде грубо. Но като се замислих, започнах да разбирам, че Исус има право да бъде толкова строг. Първо, самосъжалението не помага на никого. То само увеличава окаяното положение на човека. Със сигурност то не помага и на Бога. Представяте ли си колко слаби биха били проповедите на Петър, ако всеки път, когато се налагаше да говори, трепереше пред слушателите дали тази проповед няма да ги разгневи дотолкова, че да го убият? Второ, като сравнява своето положение с това на Йоан и изисква Бог да им даде равни права, Петър всъщност се съмнява дали планът на Бога за него е добър. А това е грях, защото "без вяра не е възможно да се угоди Богу,

защото който дохожда при Бога трябва да вярва... че той възнаграждава тия, които Го търсят" (Евреи 11:6). Да се съмняваш в добрите намерения на Бога е все едно да пееш: "Исус ме мрази, това аз знам, защото неверието ми ми казва така" (ироничен вариант на известната песен "Исус ме обича, това аз знам, защото Библията ми казва така", б.пр.).

Освен това, въпреки че Бог изглежда ужасно несправедлив, като ни дава по-тежък кръст, отколкото на другите, ние всъщност не знаем какво е в душата на другия човек. Аз може да страдам заради инвалидността си и да завиждам на здравия си съсед, без да знам, че той е с разбито сърце. Петър вероятно не си е представял, че в старостта си Йоан ще вехне с години в заточение на един остров, където ще получи виденията за книгата Откровение. Там Йоан ще отправя копнеещ поглед към очакващата го небесна слава, към специалните почести, приготвени за мъчениците (включително и за самия Петър) край Божия престол и ще копнее неговият живот също да се съкрати.¹⁰

Понеже не знаем колко страдат другите или за какви грехове се налага Бог да ги смирява, или какви качества трябва (или не трябва) да изградят в живота си, ние просто не можем да определяме какви и колко страдания да понася всеки човек!

Но макар ние да не знаем всичко това, Бог го знае -- "Съдията на цялата земя няма ли да върши правда?" (Битие 18:25). В живота на всеки от нас Бог върши нещо съвсем различно от живота на другия. Той дава на всеки особена благодат, с която да носи своя кръст.

Радвам се, че сега Шерил е все още част от кръга близки приятели, с които имам дълбоко и истинско общение -- но сега завистта липсва, благодарение на думите на Христос към Петър. Като си помислите, не би ли било ужасно, ако в тежки изпитания Бог позволяваше всичките ни приятели да имат абсолютно същите проблеми? Тогава кой ще ни повдига? Не е ли по-разумно вместо да завиждаме на приятелите си, които имат по-лек товар, да се възползваме от подкрепата им в общение?

ОБЩЕНИЕТО

Когато страдаме, не трябва никога да сме сами. Не казвам, че не трябва да оставаме сами нито за минута, или да не живеем сами в апартамента си. Искам да кажа, че не трябва да изграждаме около себе си стени, които да не позволяват на никого да влезе в живота ни, да види болката ни и да страда с нашите страдания. Бог не иска да носим сами товара на страданието си. "По-добре са двама, отколкото един... Защото, ако паднат, единият ще вдигне другаря си. Но горко на оня, който е сам, когато падне, и няма друг да го вдигне" (Еклесиаст 4:9-10).

Ако нямате семейство или сте вдовец, сигурно чувствате, че няма с кого да споделяте скърбите си. Но вие имате семейство -- другите християни, тялото Христово. Семейство от вярващи е предназначено да осигурява може би най-топлата и интимна приятелска атмосфера на света. Вярвам, а и съм чувала от свои омъжени приятелки, че дори жененият човек греша, когато се опитва да гледа на своя партньор като на единствен източник за общуване. Бог нарочно е направил църквата от млади и стари, мъже и жени, всякакви хора. Ако искаме да задоволим най-дълбоките си вътрешни нужди, трябва да общуваме с всички. Аз изобщо не бих могла да се справя без съчувствието и грижите на християните, с които се сприятелих в моята църква -- приятели от всички възрасти.

Най-тъжното нещо като че ли е да има християнски ръководители, които чувстват, че не могат да споделят своите изпитания с хората от църквата, които са под тяхна духовна грижа. По принцип никой не може да разкрие всичките си лични

¹⁰ Източник на тази идея е Едит Шефър, *A Way of Seeing* (Old Tappan, N.J.: Fleming H. Revell Co., 1975), p.64.

проблеми пред всеки човек. Трябва обаче да ги споделим поне с някого. Вероятно някои грижи са за пред цялата църква и често те са повече, отколкото обикновено се споделят. Представата, че християнските ръководители трябва да бъдат непоклатими като скала и никога да не допускат другите до своите болки и скърби, не е библейска. Павел свободно се хвали със своите болки и слабости и често иска да се молят за него. Християнски ръководител, който не споделя своите проблеми с хората, за които се грижи, чрез примера си учи и тях да правят същото.

Ами ако вашите взаимоотношения с приятелите ви и членовете на църквата не са толкова близки, колкото бихте желали да бъдат? Тогава от вас зависи да направите нещо. Общуването обикновено се създава, а не се появява наготово! Когато бях в гимназията, приятелката ми Дайана ми показва това на практика. Дайана е от онзи тип хора, които се нервират, ако разговорът не премине отвъд обикновените баналности. Не че беше човек, който не може да се отпусне и да се забавлява. Напротив! Но имаше подход, чрез който да накара хората откровенно да споделят своите мисли и чувства. Мисля, че тайната ѝ се състоеше в това, че тя наистина слушаше събеседниците си и им задаваше въпроси за самите тях. Изразът на лицето ѝ показваше, че наистина се интересува -- очите ѝ никога не блуждаеха встрани.

Но Дайана не само слушаше. Тя споделяше. Не е лесно да разкриеш дълбоките си мисли, чувства и грижи пред друг човек. Така правиш себе си уязвим. Но нали точно в това -- в уязвимостта -- се състои любовта? Дайана тактично и с любов навлизаше в света на хората, които срещаше и познаваше, и така ни учеше какво е истинско общение. Например тя казваше: "Защо не се помолим заедно преди да си тръгнеш?" Страдащите отчаяно се нуждаят от дълбоки и смислени разговори с други вярващи. Те не трябва да бъдат подлагани на постоянна диета от банални християнски диалози. Стигат им празните разговори с невярващите.

Когато страдате, можете да правите още нещо, с което да си създадете близко приятелство с други християни. Можете да се молите за това.

Неотдавна хорът на един християнски колеж пътуваше в няколко източни щата през пролетната ваканция. Една вечер изнесоха концерт в съседната църква. След концерта разпределиха певците в групи по двама-трима в различни семейства от църквата, за да ги подслонят през нощта. Две момичета отишли у г-н и г-жа Естес, родителите на Стив.

Докато четиримата седяли в гостната, говорели си и пиели освежителни напитки, г-н Естес и жена му започнали да насочват разговора към Христос по своя топъл и тактичен начин. Те запитали момичетата как са срещнали Господ и как действа Той в живота им. За изненада на домакините двете студентки се спогледали, усмихнали се и очите им светнали от радост.

-- Г-н и г-жа Естес -- възкликнала по-малката, -- не знаете колко се радвам, че зададохте тези въпроси!

Тя започнала да разказва за живота си. Станала християнка преди по-малко от година. Тогава мислите и грижите ѝ съвсем естествено се обърнали към нейните родители. Тя искала те да имат същото лично познание с Христос като нея, но те като че ли не се интересували от това. Няколко седмици тя без успех се опитвала да накара баща си да дойде с нея на църква, докато накрая една неделна сутрин той се съгласил.

Службата този ден сякаш докоснала сърцето му. Хората били приятелски настроени, проповедта -- подходяща, всичко било чудесно. След това в коридора баща ѝ казал:

-- Трябва да призная, че днешната служба наистина ме трогна. Може би след време ще започна да виждам нещата от твоята гледна точка. Само не ме насилвай.

В себе си момичето грейнало от радост, отправило благодарствена молитва към Бога и си обещало вече никога да не насилва баща си.

Семейството тъкмо се качвало в колата, когато от другата страна на паркинга ги наближил един господин и изревал за поздрав на баща й. Той се оказал един от служителите в църквата, с когото баща й случайно се бил срещал няколко пъти в работата си.

-- Ей, к'во правиш? -- попитал той, като се усмихнал и протегнал ръка на баща й. -- Радвам се да те видя тук. Виждам, че си довел семейството -- той се навел и им кимнал през прозореца на колата си. После казал нещо на бащата, от което сърцето на момичето се свило:

-- Ей, що не ми се обадиш някой път да се съберем и да пийнем по нещо, а? Е, трябва да тръгвам. Айде -- помахал с ръка и заминал.

Когато баща й затворил вратата, изражението на лицето му било такова, че в колата станало горещо.

-- Знаеш ли -- казал той на дъщеря си, когато напускали паркинга, -- за момент помислих, че това място и тези хора са истински. Но те не са по-различни от мен.

С това изявление той затворил сърцето си за благовестието и повече не дошъл на църква и не обсъждал с дъщеря си духовни неща. Всъщност семейството й станало толкова враждебно към новата й вяра в Христос, че когато тя довела една своя приятелка във вилата за великденската ваканция, те любезно я помолили да напусне.

-- Ето защо съм тук на това турне, г-н и г-жа Естес, а не в къщи със семейството си този Великден -- заключила тя. -- Болеше ме много и толкова исках да говоря с някого за тези неща. Хората, в чиито домове отсядах тази седмица, бяха много мили, но не говорихме за нищо друго, освен за времето. Затова днес следобед приятелката ми и аз се помолихме вечерта да ни пратят в дом, където да мога наистина да разговаря сърцето си и където да споделяме и да се молим заедно! Така че когато насочихте разговора в тази посока, ами... не можах да се сдържа от радост!

Виждате ли какво става, когато помолим Бог да ни даде общение и когато някой направи усилие да направи това общение възможно? Споделянето с други християни -- това е най-добрият отговор за страданието, който познавам!

10 - Докато чакаме

МОЖЕМ ДА ПЛАЧЕМ

Когато през 1976 г. излезе първата ми книга "Джони", няхах представа, че Бог ще я употреби в живота на толкова много хора. Засипаха ме купища интересни писма -- от обикновени поръчки за картините ми и лични приятелски писма, до отчаяни молби за помощ. Някои от тях звучаха така:

Скъпа Джони,

Имам племенник, който неотдавна си счупи врата и сега е парализиран. Много е отчаян и непрекъснато задава въпроса: "Защо?!" Питам се дали би могла да му изпратиш копие от книгата си с автограф. Мислиш ли, че ще можеш също да ми напишеш кратко писмо, за да му дадеш някои идеи как да превъзмогне обезверението си?

Благодаря ти!

Сърцето ми е изпълнено със състрадание към такива хора. Колко обезсърчаващо е да седиш до леглото на някого, когото обичаш и който страда, и да не можеш да

направиш нищо. Колко по-добре би било да можеш да му подариш книга, която да му помогне, или просто да го насърчиш с подходяща дума. Но въпреки че съчувствам на хора в подобно положение, не съм сигурна, че книга или писмо от мен или от когото и да било, е най-подходящата рецепта.

Преди всичко, човек обикновено не е готов да приема съвети или насърчения точно след като му се е случило нещо ужасно. Като се връщам назад във времето, когато 17-годишна трябваше да лежа в рамката през първите няколко седмици след злополуката, едва ли с готовност бих приела книга, написана от някой, който е успял да превъзмогне недъга си. Всъщност последното нещо, което тогава бих искала да видя, е усмихнат човек в инвалидна количка, който знае отговорите на всички въпроси.

Отначало може да изглежда, че човек, който току-що е останал без крак или е открил, че е болен от смъртоносен рак, или си е счупил врата, отчаяно ще търси отговори. "Защо това се случи на мен?" -- крещи той, а ние му завираме Библията и му изреждаме шестнайсет причини защо се е случило това. Но често когато за първи път попита "Защо?", този човек всъщност не задава въпрос. При него това е изблик на чувства -- понякога дори обвинение. Това не е искреното "Защо?" на търсещото сърце, а горчивото "Защо?" на един свит юмрук.

Минава време, докато човек осъзнае, че повече никога няма да може да ходи или че наистина има смъртоносен рак. Той плаче, измъчва се, бори се с чувствата си и едва след това вече е готов да задава въпроси. Тогава би могъл да помогне и нашият съвет.

Мисля, че една от причините, поради които Стив ми помогна толкова да се справя с парализата си, беше това, че се запознахме цели две години след злополуката ми. Това време беше достатъчно дълго да започна да задавам въпроси и да изслушвам отговорите. Други хора са се опитвали да ми окажат същата помощ и преди, но аз просто не съм била готова за нея.

Съществува и друга причина, поради която не бих изпратила книги и препоръчала библейски стихове на някого веднага след като е претърпял ужасна злополука или болест. Не бих искала той да си мисли, че му казвам: "Шт! Не плачи. Изтрий си сълзите и изслушай какво казва Библията за страданието. Тогава вече няма да се чувстваш зле." Не бих искала да създам впечатление, че обяснението на Библията за цената на страданието трябва да измести мъката и скръбта. Чела съм книги и съм слушала проповедници, които са казвали, че ако благодарим за всичко и погледнем страданията си в светлината на Божието Слово, те вече дори няма да ни изглеждат като страдания. Но този нереалистичен, лековат подход към изпитанията не е библейски. "Да благодариш за всичко" не е същото като да не чувстваш никакви тревоги. Ние сме свободни да изпитваме мъка и скръб.

Нека дам пример. Миналата година една моя приятелка на име Джанет и съпругът ѝ загубиха тригодишния си син. Русият, синеок Брадли почина от рак. От година и половина родителите му знаеха, че смъртта приближава. Разбира се, когато той почина, скръбта им беше огромна. Но през цялото това мъчително време те не се огорчиха срещу Господа. Продължиха да Го обичат и да Му служат, като изцяло разчитаха на това, че Той се грижи за тях и знае какво прави.

Около две седмици след погребението на Брадли Джанет отишла на женски библейски урок в тяхната църква. След урока, докато вървяла по коридора с други жени, тя видяла малко момче, застанало на пръсти, да се опитва да пие вода от чешмичката. Гледката веднага ѝ напомнила за нейния малък Брадли, който винаги обичал да се катери по стъпалата, за да пие от същата чешма. Тя се разплакала.

До нея вървяла една от най-близките ѝ приятелки, която разбрала какво се е случило. Тя не казала нито дума -- само прегърнала Джанет, тихо я подържала и я успокоила. Джанет се нуждаела точно от това.

После друга жена, която не познавала Джанет, я видяла да плаче и явно поискала да ѝ помогне. Отишла при Джанет, потупала я и каза:

-- Моля се за теб, скъпа. Слава на Господа!

Тези думи опарили Джанет като огън.

По-късно тя ми каза какво е почувствала в този момент: "Трябваше да помоля Бог да ми помогне да превъзмогна чувствата си към тази жена. Знам, че тя само искаше да помогне. Но начинът, по който каза: "Слава на Господа", ме накара да се почувствам все едно, че ако уповам на Господа, нямам право да плача." След кратко мълчание Джанет добави замислено: "Може би тя просто не знае, че упованието в Бога не изключва плача. Може би е забравила, че Бог ни казва да плачем с тия, които плачат."¹¹

Джанет беше права. Все пак Исус плаче пред реалността на смъртта, когато застава пред гроба на приятеля си Лазар. Въпреки че един ден ще възкръснем за живот, смъртта си остава ужасно нещо. Всички страдания на тази земя са ужасни. Глупаво е да мислим, че християните могат да разберат ползата от изпитанията си, без да ги почувстват. Когато пролива сълзи на гроба на приятеля си, Исус ни показва, че не е грешно да плачем.

Бог не иска да задържа сълзите си. Нека и ние не изискваме това един от друг. Защото има "време за плачене,... време за жалеене" (Еклесиаст 3:4).

ПЕСЕН В НОЩТА

Жалеенето обаче не е достатъчно. Когато тялото ти се разкъсва от болка, а сърцето ти -- от скръб, в ума ти е настъпил хаос, а душата ти е натежала от вина, ти отчаяно се нуждаеш от някой, който да разбере какво изпитваш. Едно от най-добрите места, където можеш да намериш такова разбиране, е книгата Псалми. Това не е обикновена книга, тъй като много от тези песни извира от дълбините на отчаянието и са предназначени за хора, които се намират в дълбините на отчаянието.

Давид -- поетът написал много от псалмите, -- знае какво е страдание. Още млад животът му виси на косъм, когато армиите на Саул го преследват като престъпник. Той загубва в битка най-добрия си приятел Йонатан. Когато става цар, се разкъсва от вина поради това, че е извършил прелюбодейство и убийство. Един от синовете му умира още бебе. До края на живота му семейството и царството му са разкъсвани от кръвосмешения, бунтове, убийства и войни. Ето човек, който наистина е имал проблеми!

Повечето от псалмите на Давид не дават отговори на въпросите ни. Много от тях са просто конкретни отчаяни молби към Бога за помощ. Но когато чета молитвите на този човек (а също и на другите псалмисти), зная, че не съм сама. Има някой, който разбира как се чувствам -- някой, който се е чувствал като мен.

Представям си как двамата с Давид седим заедно на един камък в полето при овцете му. Аз слушам как той с цялата си поетична дарба излива болките на сърцето си пред Бога. По този начин той излива и болките на моето сърце. Да -- казвам си, -- тези думи изразяват това, което мисля. Ето така искам да се моля. Тогава получавам увереност, че Бог чува и разбира мислите ми.

Ето как Давид стене пред Бога в Псалм 6:

Уморих се от въздишането си,
всяка нощ обливам леглото си,
със сълзите си измокрям постелката си.
Псалм 6:6

¹¹ Римляни 12:15.

Какво точно описание на онези скръбни нощи, когато вашата собствена възглавница се е напоявала от сълзи! Можете ли да се поставите на негово място и да викате към Бога с чувство на тревога и вина?

Близо съм да падна,
и скръбта ми е винаги пред мене;
понеже аз ще призная беззаконието си,
ще тъжа за греха си...
Да не ме оставиш, Господи,
Боже мой, да не се отдалечиш от мене!
Псалм 38:17-18, 21

Колкото повече време прекарваме с Давид, толкова повече му доверяваме чувствата си, защото той е изпитал това, което сега изпитваме и ние. И така, когато неговата безнадеждност се превърне в увереност, че Бог е чул молитвите му, вярата му става и наша вяра. Тогава можем да кажем заедно с него:

Господи, известно е пред Тебе всичкото ми желание,
и стенанието ми не е скрито от Тебе.
Псалм 38:9

Болката остава. Но пламъчето не иска да угасне, независимо колко дъжд и скръб се изливат върху него:

На Тебе, Господи, се надявам,
Ти ще отговориш, Господи Боже мой.
Псалм 38:15

Ако Давид може да се надява така, аз не мога ли? Ако този човек, прелюбодеец и убиец, може да се изправи пред Бога с доверие въпреки греховете си, аз не мога ли? За това си струва да извикаме от радост! Понякога Давид прави точно това. Както освежителният дъжд се изсипва след лятната мараня, така скръбта му се превръща в радост и той изрича:

Чаках с търпение Господа;
И Той се преклони към мене и послуша вика ми,
и изведе ме из гибелната яма, из тинята и калта,
и постави на скала нозете ми, та утвърди стъпките ми;
и тури още в устата ми нова песен, хваление към нашия Бог.
Псалм 40:1-3

Като виждаме промяната в живота на Давид, чувстваме, че ние също имаме сила да чакаме с търпение Господа, че Той ще чуе и нашия вик, ще постави на канара и нашите нозе и ще даде песен и на нашите устни. Когато чуваме как този някога обезсърчен овчар казва: "Обърнал си плача ми на игране за мене, съблякъл си ми вретещето и препасал си ме с веселие" (Псалм 30:11), тогава можем да повярваме, че един ден и ние ще се смеем отново. Когато той пише: "Вечер може да влезе плач да пренощува, а на сутринта иде радост" (Псалм 30:5), започваме да вярваме това, което никога преди не сме вярвали -- че нашите проблеми един ден също ще преминат. И

когато чуем този поет, който толкова ясно описва ужаса на безсънните нощи, да казва: "И аз легнах и спях; станах, защото Господ ме поддържа" (Псалм 3:5), ние също чувстваме, че вече можем да се успокоим. По някакъв начин Бог използва тези утешителни псалми, за да превърне горчивите ни сълзи в сълзи на облекчение. Както човек, който се чувства по-добре, след като е плакал и е "изхвърлил товара си надалеч", така и Псалмите ни помагат да се освободим от напрежението, изразявайки пред Бога дълбоката си болка и уверявайки изстрадалите си души, че Той още заслужава да Му се доверим.

ДА ЧАКАШ БОГА

Преди шест години със семейството ми се качихме на един седалков лифт който ни отведе до върха на една огромна, покрита с ледници планина. Оттам можехме да видим дивия резерват "Джаспър", разположен в Алберта, Канада. Пред нас се откри гледка от величествени борови гори, дива камениста почва и езера с цвят на тюркоаз. Треперейки под тънките якета от студ и изумление пред прекрасната гледка, ние едва се чувахме заради свирепото фучене на вятъра.

Аз се възхитих от един орел, който се извисяваше над покритата с гори долина и изглеждаше като дребна точица на фона на далечната планинска верига. Наблюдавах го как прави кръгове и се спуска, и се наслаждавах на неговата грациозност и непринуденост.

Ние свързваме орлите с величествени неща -- планини, каньони, дълбоки пропасти, шеметни височини. Виждаме ги винаги в най-изумителните и очарователни кътчета на природата.

Бог говори за орлите. В един от най-известните пасажии от Стария Завет Той използва техния полет, за да опише преживяването, което ще се открие пред страдащия християнин, който Го очаква.

Даже младите ще отслабнат и ще се уморят,
и отбраните момци съвсем ще паднат;
но ония, които чакат Господа, ще подновят силата си,
ще се издигат с крила като орли,
ще тичат и няма да се уморят,
ще ходят и няма да отслабнат.
Исая 40:30-31

Какво означава да "чакаш Господа"? Според някои това е принудителното чакане. (Например когато пред лекарския кабинет пред теб има десет човека и ти си убиваш времето, като разлистваш списания.) Но когато казва да чакаш, Библията всъщност те призовава да имаш доверие, че Бог знае колко страдание ти е нужно и колко можеш да понесеш. Да очакваш с надежда времето, когато Той ще те освободи от товара ти.

Ония, които чакат Господа...
ще се издигат с крила като орли.
Исая 40 гл.

Но -- да не отслабваме? Да не се уморяваме и препъваме? Как може да стане това, след като страдащите се познават точно по това? Все пак Бог ясно ни обещава, че тези, които Го чакат в страданието си, ще получат сила и издръжливост, които другите не са и виждали.

Човек би предположил, че поради състоянието си аз ще се уморя, ще отслабна и ще се изтощя от живота. Но понеже познавам Бога и с доверие очаквам деня, когато ще ми даде ново тяло, аз имам сила да "се издигам с крила като орел" още сега. Очакването ми дава издръжливост като тази на орела, който с мощните си криле може да се спуска през силните вихри на вятъра между каньоните.

О, да. Има още един начин, по който очакването на Господа ме оприличава на орел. Сега тялото ми е приковано в тази количка. Но надеждата за бъдещето, което Бог ми е приготвил, ми дава свободата да се извисявам до планини от радост и да изследвам дълбокия каньон на великите милости на Бога.

Година след като ме изписаха от болницата, прочетох вдъхновяващата история на една френска аристократка на име мадам Гийон. Тази светица била арестувана през 1688 година и несправедливо обвинена от завистливите църковни ръководители в ерес, магьосничество и прелюбодейство. Била осъдена и прекарала десет години в затвора. През тези дълги и самотни години, тя написала следното стихотворение. То красноречиво изразява силата, която Бог дава на страдащото сърце, което Го очаква.

Аз малка птичка съм,
далече от простора ясен.
Затворена съм във кафез
заради моя глас прекрасен.
За свобода не ще Те моля,
щом, Боже, тъй е Твоята воля.
Съвсем сама в кафеза тесен
по цял ден пея, пея, пея...
А Ти все слушаш мойта песен
и знам, че радвам Те със нея.
Завързана, във този час
аз ти дарявам своя глас.

Отвсякъде са тез решетки --
навън не мога да летя.
Но въпреки че съм в затвора,
сърцето е на свобода!
Не могат каменни стени
да спрат душата да лети!

О, как е чудно в висините
да се нося, да не спирам,
търсейки лика Ти чист,
волята Ти да намирам
и да летя към небесата
със радостта от свободата!¹²

¹² Стиховете са преведени от Владимир Райчинов.

ИЗЦЕЛЕНИЕТО -- ЕЛЕМЕНТ ОТ МОЗАЙКАТА?

11 - Копнеж за изцеление

Днес следобед в къщи е доста тихо. Жълтият училищен автобус, пълен с бърбиви ученици, няма да доведе племенницата ми Кей поне още един час. През прозореца на нишата в кабинета ми виждам сестра си Джей с изцапани в зелено ръце да се грижи за репичките и тиквичките си. Днес не се отбиха никакви приятели или посетители -- нещо необичайно за нашата къща -- и аз разполагам сама със себе си. Чудесно време човек да си почете.

В далечния край на бюрото ми е книгата, която тези дни все ми се иска да започна. Изглежда само на лакът разстояние. Използвам думата "лакът", защото не си служа с ръцете и пръстите си. Мога да направя следното -- да сложа ръката си до книгата и със слаби, тромави и отсечени движения да я приближа към себе си. Трябваше ми доста време да се науча да правя това. Сега съм благодарна за способността да бутам с лакът. Мога дори да обръщам страниците и да ги задържам, ако книгата е с меки корици.

Но сега, докато поддържаната ми от шини ръка се приближава сантиметър по сантиметър покрай моливника към книгата, виждам потенциален проблем -- малката книга с меки корици е точно на косъм от мястото, до което мога да стигна. Ах... ъх! Ще трябва да се протегна. Мога да достигна с длан до книгата, но не и зад нея така че да я бутна към себе си. Трябва ми друга стратегия. Ей, може би ще мога да я приближа на зиг-заг. Братовчед ми Еди веднъж разказваше за корабоплаването. "Когато искаш да караш лодка срещу вятъра, каза той, не трябва просто да гребеш напред. Трябва да завиваш надясно, после наляво, напред, назад и малко по малко да си проправяш път." Той нарече това "лавиране".

Сега ще "лавирам". Ще бутна книгата наляво към ръба на бюрото. После ще я бутна надясно. И така ще продължа да я придърпвам, докато дойде толкова близо, че да мога да я отворя. Инвалидите трябва да свикнат с мисълта, че и дребните неща ще им костват огромни усилия.

Не съм сигурна обаче дали ще се примиря с това, че не мога да се справям със задачи, които не са проблем дори за инвалид. Тази малка книга се намира само на сантиметри от мястото, до което стигам. Мога да я придвижа, но не към себе си. Хайде, книго, окажи ми съдействие! Всяко бутване сякаш я оттласква все по-надалеч. Единствената надежда остава да се опитам да я дръпна, да притисна тежестта на ръката си към горната част на корицата и с бързо рязко движение да се опитам да я дръпна към себе си. С премерено усилие слагам китката си върху книгата, напъвам слабите си мускули да я притисна колкото мога по-силно и бързо я бутам назад!

В резултат обаче събарям книгата от масата. О, не, книго! Сега лежиш на 20 см под лявата ми ръка и не мога да те достигна. Поглеждам през прозореца. Джей още е навън. Няма да ме чуе, ако извикам отгук. Няма кой да ми вдигне книгата. Не мога да достигна и никоя друга книга. И тъй, ще прекарам следващия час, като седя вбесена до бюрото, гледайки втренчено в полицата за книги и губейки така жадуваното време за четене.

В такива моменти изпитвам желание да съм изцелена. Надявам се, разбирате, че не винаги се чувствам така -- дори не често. Но в дни като днешния здравето наистина ми липсва. Наричам ги "дни, когато искам да можех да си възвърна ръцете". Въпреки че съм се научила да бъда доволна от състоянието си и дори да се радвам в него, възможността да се върна към нормален живот би била много вълнуваща. Съвсем искрено вярвам, че всеки инвалид, независимо дали е християнин или не, би желал да е

здрав. Ето защо съвсем естествено, щом взаимоотношенията ми с Бог започнаха да се оправят и научих, че медицината не може да ми помогне отново да си служа с ръцете и краката, аз започнах да се интересувам живо от това, което казва Библията за чудотворното изцеление.

Опитах всякакви изследвания -- изучавах Писанието, четях книги, събирах съвети от приятели и различни християнски ръководители. Едно нещо, с което всички се съгласяваха, бе фактът, че Бог наистина може да изцели всеки човек, независимо колко сериозен е проблемът.

Но това, с което не бяха съгласни, беше дали Той желае да бъдат изцелени всички, които идват при Него с или без вяра. Тук попаднах на две противоположни мнения. Едните твърдяха, че епохата на чудесата е напълно отминала и че днес изобщо не трябва да ги очакваме и търсим. В другия край бяха онези, които смятаха, че чудесата могат да бъдат част от всекидневния живот на всеки християнин и изцелението от болест е важна част от наследството на вярващия. Между тези две противоположни позиции имаше всякакви други мнения. Това противоречие продължава и до днес в християнските кръгове. Искам да подчертая, че и от двете страни има християни, които са изцяло посветени на Исус Христос като Господ и изучават Библията като Божие Слово. Това не е спор между хора, които обичат Бога и хора, които не Го обичат, между "добри" и "лоши". Това е един вид вътрешнохристиянски дебат.

Вземайки предвид всички тези мнения, аз започнах да отсявам възможностите. Преди всичко, не можех да се съглася с тези, които мислят, че днес Бог не изцелява по чудотворен начин. Кой има право да твърди това? Сам по себе си фактът, че не познавам човек, когото Бог е изцелил по чудотворен начин, доказва ли, че Той не го е правил никога през моя живот? Бог се отнася с чадата Си както пожелае. На едни дава живот на относително спокойствие и удобство, а на други -- привилегията да страдат за Него в концентрационни лагери. Някои награждава за вярата им тук на земята, а други - след смъртта (Евреи 11:32-39). Не мога да взема от ръката на Бога своите преживявания и да ги поставя като абсолютна норма за отношението Му към всички хора. Да твърдя със сигурност, че Бог не е изцелил свръхестествено никого по времето, през което съм живяла, би означавало да съм била навсякъде, за да проверявам всяко съмнително изцеление.

Освен това какво да кажем за всички свидетелства на християни, които твърдят, че са били изцелени по свръхестествен начин? Вземете например една моя лична приятелка, зряла християнка, която страдаше от остро заболяване на костния мозък. Никое познато медицинско лечение не давало резултати и лекарите ѝ предсказвали скорошна смърт. Но тя се молила заедно с други хора и когато отишла отново на преглед, лекарят зяпнал от учудване. Не бил вярващ, но след като няколко пъти повторил кръвните проби, казал на приятелката ми: "Няма естествено или медицинско обяснение, което мога да дам. Вашият случай беше безнадежден. Мога само да кажа, че това е чудо." Това станало преди 15 години. Днес тя още е здрава. Познавам тази жена достатъчно добре, за да твърдя, че не ме лъже, нито пък, че е била подведена да вярва в нещо, което всъщност не се е случило.

Разбира се, има вероятност някои от тези свидетелства за изцеление да идват от свръхемоционални хора, които само си мислят, че са били изцелени. Част от тях може дори да са лъгали, за да им се обърне внимание. В някои библейски пасажи (напр. Матей 7:22-23; 24:24, II Солунци 2:9) се казва, че тези чудеса може дори да идват от Сатана. Но не бих поставила всички в подобна категория.

Вече казах, че има само един начин, по който човек може да бъде сигурен, че докато е живял, не са ставали никакви чудеса на изцеление -- трябва да е бил навсякъде

и то с всички хора. Всъщност има още един начин. Представете си, че в Божието Слово има обещание, че след изтичането на определен период от време Бог ще спре да изцелява. Тогава бихме могли да бъдем абсолютно сигурни, че всяко т.нар. "чудотворно изцеление" след този момент или ще е нагласено, или ще идва от Сатана. Има християни, които чувстват, че Библията всъщност казва точно така. Вследствие на това те отхвърлят абсолютно всяко свидетелство за изцеление, без значение колко е убедително.

Тук искам да кажа, че съм съгласна с хората, които сравняват преживяванията си с Библията, а не обратното. Съвременните християни и без това отделят твърде голямо внимание на своите опитности. Така те започват да смятат заключенията си за абсолютна истина, спрямо която трябва да се тълкува всичко друго, и поставят преживяванията си наравно с Библията.

Това обаче не означава, че трябва напълно да пренебрегнем преживяванията си. Има твърде много хора, които твърдят, че са получили чудотворно изцеление и ние не можем да ги отхвърлим просто така. Много от тези свидетелства идват от зрели вярващи, а много други са потвърдени от медицината. Ако сме сред тези, които чувстват, че днес Библията изключва всякакви чудеса, трябва да се замислим, да се върнем назад и да видим дали тълкуваме правилно Божието Слово.

Така че поне засега самата аз бих отхвърлила мненията, че днес Бог не изцелява чудотворно. Смятам, че Библията не го твърди и опитът не го подкрепя.

Но какво да кажем за другата позиция? Какво да отговорим на хората, които твърдят не само, че изцеленията стават по наше време, но и че са за всички? Какво да кажем за твърдението, че няма да бъде отхвърлен онзи, който истински вярва, че Исус ще изцери тялото му?

Скоро след като си счупих врата някои от приятелите ми и хората, които знаеха за състоянието ми, започнаха да споделят с мен именно тези мисли. И до днес получавам десетки писма от християни, които споделят същото убеждение. Някои ми изпращат книги. Много от тях са прекарвали часове да търсят стихове в Библията в подкрепа на идеята, че аз не само бих могла, но и трябва да бъда изцелена. Ето извадки от някои от тях:

"И тъй, без заобикалки, вярвам, че ти можеш да бъдеш изцелена, Джони. Не знам на какво са те учили или какво вярваш относно този въпрос, но в Библията има много места, където се казва, че днес стават изцеления и че те са за всички, независимо от състоянието им..."

"Чух, че според теб Бог те иска в състоянието, в което си, но не мога да повярвам в това. Ето защо... (тук са цитирани много стихове от Библията). Джони, ти може да казваш, че прославяш Бога с парализата си, но помисли колко повече ще Го въздигнеш с изцелението си! Библията казва, че когато Исус е изцелявал хора, след това те са прославяли Бога. Ти си известна по целия свят и представяш ли си колко прекрасно би било, ако Бог те изцели? Представяш ли си колко повече може да се прослави Бог?"

"В Йоан 10:10 се казва, че ще имаме изобилен живот. Можеш ли честно да кажеш, че като парализирана имаш изобилен живот? Исус е дошъл, за да освободи хората, а ти си прикована към инвалидната си количка. Тялото ти е храм на Святия Дух. Мислиш ли, че Той иска храмът Му да е разрушен и безпомощен?..."

"Мечтая да видя още една глава в книгата ти. Бих искала заглавието да е: "Как Бог ме изцели"."

Нямам възможност да изброя тук всички доводи, които тогава ми предлагаха, в подкрепа на твърдението, че всеки християнин може да очаква изцеление от Бога, ако вярва истински. Затова от стотиците писма, които получих, книгите, които прочетох, и разговорите, които съм водила, си направих списък от по-важните доводи в подкрепа на тази позиция.

1) Болестите и смъртта са дело на Сатана и на неговите сили (Лука 13:16; Деяния 10:38). Тъй като главната цел на идването на Исус е да развали делата на дявола (I Йоан 3:8), хората, които вярват в Исус, могат да очакват освобождение от болест.

2) През живота Си Исус е изцелявал. В стихове като Евреи 13:8 се казва, че Бог никога не се променя, че Исус Христос е "същият вчера, днес и до века". Следователно и днес Той трябва да изцелява, както го е правил преди векове.

3) В Библията имаме обещание, че каквото и да поискаме в името на Исус, ще ни се даде (Йоан 14:12-14; Марк 11:22-24; I Йоан 3:22 и много други). Тези обещания включват и молитви за изцеление.

4) В Библията има редица пасаж, които специално гарантират здравето и изцелението на вярващите хора. Най-известен е Исая 53:5: "С Неговите рани ние се изцелихме." Други са Псалми 103:1-3 ("Благославяй, душе моя, Господа..., Който изцелява всичките ти болести"), I Петрово 2:24 и Яков 5:15.

Идеите, които хората споделяха с мен, изглеждаха смислени. Като че ли това отговаря на въпроса ми накъде да тръгна отсега нататък, си мислех. Като поразсъдих върху това, стигнах до убеждението, че аз също мога да бъда изцелена.

12 - Защо не бях изцелена

Един дъждовен следобед в началото на лятото на 1972 г. в сградата на една малка, построена от дъбови дървета църква, недалеч от дома ми, се събраха петнайсетина души. Групата се състоеше от близките ми приятели, семейството ми и някои църковни ръководители -- презвитери и ръкоположени служители, -- които бях повикала да се молят за изцелението ми. Програмата беше проста. Започнахме да четем различни пасаж от Библията. Някои четеха от Новия Завет: "Увереността, която имаме спрямо Него е това, че ако просим нещо по Неговата воля, Той ни слуша; и ако знаем, че ни слуша, за каквото и да Му попросим, знаем, че получаваме това, което сме просили от Него" (I Йоан 5:14-15). Други -- от Стария Завет: "Ония, които чакат Господа, ще подновят силата си, ще се издигат с крила като орли, ще тичат и няма да се уморят, ще ходят и няма да отслабнат" (Исая 40:31). Някои четеха обещания за изцеление: "Болен ли е някой от вас? Нека повика църковните презвитери и нека се помолят над него и го помажат с масло в Господното име. И молитвата, която е с вяра, ще избави страдалеца, Господ ще го привдигне..." (Яков 5:14-15). Други -- истории на хора, които са били изцелени: "... (казва на паралика): Тебе казвам: Стани, вдигни си постелката и иди у дома си. И той стана веднага, вдигна си постелката и излезе пред всичките; така щото всички се зачудиха и славеха Бога, и думаха: Никога не сме виждали такова нещо" (Марк 2:1-12).

Като свършиха с четенето, помазаха главата ми с маслиново масло. Последва пряма, гореща, изпълнена с вяра молитва за изцелението ми. Молихме Бог да Се прослави, като ми позволи отново да ходя, и Му се доверихме, че може да направи това.

В края на кратката служба дъждът спря. Като излязохме през главния вход на църквата, от мъгливата далечина ни поздрави красива дъга, обляна в слънчева

светлина. Не мога да кажа, че за всеки от нас това беше особено вълнуващо, но аз още веднъж се уверих, че Бог ни гледа и че е чул молитвите ни.

Напуснах паркинга на църквата със същите мисли, с които бях дошла -- безрезервно очаквайки Бог да ме изцели. Благодаря, Ти, Господи -- тихо се молих аз, докато колата тръгваше, и прославих Бога за това, което бях уверена, че вече е започнал да върши.

Мина седмица... после друга... после още една. Тялото ми все още не се чувстваше изцелено. Пръстите на ръцете и краката ми не реагираха на командата на мозъка: "Движи се!" Сигурно ще стане постепенно, реших аз. Бавен процес, но сигурно възстановяване. Продължих да чакам. Но трите седмици преминаха в месец, месеците станаха два.

Можете да си представите какви въпроси започнаха да възникват в ума ми. Да няма грях в живота ми? Грях, разбира се, има в живота на всеки християнин. Никой не прави изключение. Но аз в нищо не се бунтувах съзнателно срещу Бога. Бях в близко общение с Него, често си давах сметка как живея, изповядвах греховете и неуспехите си всеки ден и получавах увереност, че ми е простил.

Правилно ли извършихме всичко? Когато й зададох този въпрос, приятелката ми Бетси ме увери в това:

-- Разбира се, Джони -- заяви тя. -- Ние не бяхме никаква безотговорна група от незрели християни, които се опитват да направят нещо без одобрението на църковните си ръководители. Молитвата се водеше от презвитери и ръкоположени служители.

-- Май си права -- кимнах в знак на съгласие. -- Направихме всичко точно както се казва в Яков 5-та глава и на други места.

Тогава в ума ми се появи най-трудният въпрос -- въпросът, който не излиза от съзнанието на толкова хора, с които съм се срещала през годините и които не са били изцелени въпреки молитвите си: Имам ли достатъчно вяра?

Каква огромна вина създава този въпрос! Той държи вратите постоянно отворени за отчайващата мисъл: Бог не ме изцелява, защото греша в нещо. Сигурно не вярвам достатъчно силно. Сами виждате как това води до порочен кръг. Християнинът с физически проблем пита приятеля си:

-- Мислиш ли, че Бог ще ме изцели, ако Го помоля?

-- Разбира се -- уверява го приятелят му, -- само че... не трябва да се съмняваш. И най-малкото съмнение може да попречи на изцелението ти.

И тъй като знае, че "вярата идва от слушането, а слушането -- от Христовото Слово", болният човек прекарва часове над Библията, като чете за могъщата сила на Бога и чудесните Му обещания, за да направи вярата си по-силна. Накрая той се чувства готов. Моли се сам, с църковните презвитери, на служба за изцеление и къде ли още не, но не получава изцеление.

-- Какво става? В какво сбърках? -- пита се той.

-- Проблемът не е в Бога -- му отговарят. -- Бог винаги е готов и очаква. Сигурно вината е твоя. Сигурно нямаш достатъчно силна вяра, за да му се довериш във всичко.

Но бедният човек знае, че по време на тази молитва за изцеление е имал вяра в Бога повече, отколкото когато и да е било в живота си.

Как завършва всичко? Понеже не бива изцелен, човекът съвсем естествено започва да се съмнява дали Бог иска да го изцели. Вярата му отслабва. Казват му, че за да бъде изцелен, му трябва само повече вяра. Всяка неотговорена молитва става

причина той да се съмнява все повече и повече, което съответно все повече намалява шансовете му за изцеление! Той започва да губи битката.

Като премислях всичко това, аз знаех, че бях отишла на молитвеното събрание в малката църква с пълна вяра, че Бог ще ме изцели. Дори изненадвах някои приятели, като им се обаждах седмица преди това и ги предупреждавах:

-- Само чакайте да ме видите скоро пред вратата си. Бог ще ме изцели.

Но не вяра ми липсваше. Отговорът се намираше другаде.

Оттогава минаха години в инвалидната количка. Прекарала съм немалко часове над въпроса защо не бях изцелена, прочела съм много книги, говорила съм с много хора и съм изучавала Словото с размишление и молитва. Все още нямам всички отговори на въпросите за изцелението, но тези, които имам, идват от Библията и лично са ми помогнали много. По-надолу ще споделя с вас заключенията, до които стигнах след шестгодишно търсене на отговори, както и това, което ме доведе до тези заключения.

Но първо нека отправя едно предупреждение. Често въпросите на подобни теми изискват много повече от простия отговор. А на нас не ни стига търпението да чуем този отговор. Понякога в миналото собственото ми отношение към хората край мен е било: "Не ми проповядвайте вашето богословие. Просто отговорете на въпроса ми." След това, понеже не исках да губя време и умствена енергия да чуя и помисля върху отговора, се затварях в себе си и приемах, че отговор няма.

Много е лесно, когато търсим отговори, да подходим към Библията повърхностно и несериозно. Лутаме се из страниците ѝ мързеливо, вадим стихове от контекста и не успяваме да изтъкуваме фигурите на речта. Но Павел ни казва да "излагаме право Словото на истината" (II Тимотей 2:15). Явно е възможно да го излагаме неправо. Във II Петрово 3:15-16 апостолът ни предупреждава да не изопачаваме Писанията, като ни напомня, че някои неща в Библията са просто мъчни за разбиране. Трябва да се отнасяме към Божието Слово с уважение, като копаем надълбоко, за да открием истинското значение. Това важи особено много, когато изучаваме спорни и деликатни въпроси, като чудотворното изцеление например.

И така, ето до какво заключение стигнах относно чудотворното изцеление: Бог положително може да изцелява по чудотворен начин. И понякога наистина го прави. Но Библията НЕ ни учи, че Той винаги ще изцелява тези, които идват при Него с вяра. Той си запазва върховното право да изцелява или да не изцелява според преценката Си.

За да разберете как достигнах до това заключение, задайте си следния въпрос: "Що е болест?"¹³ Нямам предвид думата "болест" в медицинския ѝ смисъл, нито питам каква е физическата причина за болестите. Моят въпрос е: "Какво са те от библейска гледна точка? Защо имаме болести? Какво е предназначението им?" Отговорите на тези въпроси ще хвърлят силна светлина върху темата за изцелението. А за да ги намерим, трябва да извървим целия път назад до прародителите си и Едемската градина.

В началото Бог създава вселената и дава земята на човека, като го назначава за Свой "помощник владетел" над земята (Битие 1:26). Адам и Ева управляват земята под авторитета на Бога. По това време грехът не съществува и следователно не съществува нито една от отрицателните последици от греха. Все още няма замърсяване на околната среда. Природата не е враждебно настроена към хората, а им помага. Оцеляването на човека не е застрашено от урагани, потопа, приливи или вулканични изригвания. Смъртта и болестите са непознати. Не съществува страх, че някой от прекрасните

¹³ В следващите няколко глави под "болест" ще разбирам всички физически проблеми и нарушения: болести, деформации, увреждания, загубени крайници, болки и др. Б.а.

плодове в Едемската градина може да е пълен със смъртоносна отрова. И за хората, и за природата това е раят в истинския смисъл на думата.

Но земята не остава рай дълго време. Изпълненият с гордост Сатана, който заедно с армията си от демони се противопоставя на Бога в една битка, създава свое царство. Така той оспорва върховната власт на Бога и се обръща срещу Него. Планетата Земя му става главна квартира. Хората се изкушават да съгрешат, да ядат от забранения плод и в следствие на това над земята пада проклятие. В Римляни 8:20-23 се казва ясно, че не само човекът, а и самата земя -- природата -- става жертва на безплодие и безредие, на безкраен цикъл от промени и разруха. Съвсем вероятно е всички животни преди този момент да са били вегетарианци. Но сега те започват да се хранят едно с друго и насилието създава закона на джунглата.

Природата става враждебна не само към себе си, а и към човека. Някога те са работили заедно, сега са в конфликт. По-рано природата е давала плодове без особени усилия от страна на човека. Сега тя се превръща в свят, пълен с плевели! Дивите животни искат да убият човека, потопите и сушиите заплашват да го унищожат.

В следствие на греха самият човек започва да се сблъсква с физически и душевни проблеми. Веднага щом нарушават заповедта на Бога, Адам и Ева започват да се чувстват виновни, защото са виновни. Това довежда до първия семеен спор на света - Адам обвинява Ева за своя грях. Самотата, объркването, скръбта -- всички душевни проблеми, които хората познават, водят началото си от този момент. Не след дълго се появяват завистта и убийството. Оттогава насам всички хора започват да се раждат с грешна природа, отделени от Бога и духовно мъртви.

Точно както тръните и бодилите нападат земята, така и болестите и слабостите нападат човешкото тяло. И както четем в книгата Битие, човешкият живот става все по-кратък и по-кратък. Хората вече не живеят по неколкостотин години като прародителите си. Болести и немощи обхващат света. Появяват се деформирани бебета и умствено недоразвити деца. И най-лошото -- целият процес завършва със смърт. Растенията умират. Животните умират. Хората умират.

Да, грехът нанася своите последствия и резултати. Сатана става цар на планетата земя, "богът на този свят" (II Коринтяни 4:4), "князът на въздушната власт" (Ефесяни 2:2).

Дотук отговорихме на въпроса как вижда Библията болестите? Болестта е само едно от многото последствия от греха на човека, заедно със смъртта, скръбта, вината и природните бедствия.¹⁴ Тя е част от общото проклятие на Бога, чрез което Той е обрекъл цялата човешката раса на страдание поради греха.

И така, какво да кажем за смъртта и болестите? Бог изоставя ли света в безнадеждност? Не! Още в книгата Битие Той обещава един ден да дойде Изкупител, който да победи греха и последствията от него. Целият Стар Завет предсказва идването

¹⁴ Моля, не ме разбирайте погрешно. Когато казваме, че болестите са резултат от греха, имаме предвид, че всеки път, когато някой е болен или недъгав, това е породено от определен грях или грехове в неговия живот. Веднъж учениците на Исус правят тази грешка. Като виждат съпътствие от рождението си човек, те питат Исус: "Учителю, поради чий грях, негов ли или на родителите му, той се е родил съпътствие?" Но Исус ги поправя "Нито поради негов грях, нито на родителите му, но за да се явят в него Божиите дела" (Йоан 9:1-3). После Той изцелява човека. Тук Исус не казва, че човекът и родителите му са били безгрешни. Той просто има предвид, че слепотата на човека не е възникнала пряко вследствие на някакъв грях. Тя е част от общото проклятие на Бога, според което всички хора страдат поради грехопадението си.

Му и с разлистването на страниците, картините, които рисуват идването на този Месия, стават все по-ясни.

На първо място, Старият Завет предсказва, че Месия ще победи греха. Ще го направи, като прости греховете на Божиите хора и ще накаже грешниците, които откажат да се покорят на Бога.

Второ, в Стария Завет става ясно, че Месия ще премахне последствията от греха. Вземете например книгата Исая. Чуйте как ще бъде възстановена природата: "В пустата земя ще избликнат води... нажеженият пясък ще стане езеро и жадната земя -- водни извори" (Исая 35:6-7). Това се отнася както за земята (във физическия смисъл), така и за животните: "Вълкът и агнето ще пасат заедно и лъвът ще яде слама като вола, и храна на змията ще бъде пръстта. Не ще повреждат, нито ще погубват" (Исая 65:25). Древният пророк предсказва, че скръбта и объркването на хората ще изчезнат, "изкупените от Господа...ще придобият радост и веселие; а скръб и въздишане ще побягнат" (Исая 35:10). Що се отнася до болестите, "тогава очите на слепите ще се отворят и ушите на глухите ще се отпушат, тогава куцият ще скача като елен и езикът на немия ще пее" (Исая 35:5-6).

Поради тези и други подобни обещания очакването на Месия достига апогея си във времето, когато идва Исус.

Много хора обаче докато четяли Стария Завет допусkali две грешки. Първо, те не разбирали, че тези добри неща ще се дадат на целия свят -- а не само на израелския народ. Второ, мнозина -- може би по-голямата част от евреите -- мислели, че Месия ще извърши всичко само с едно единствено идване. Те не разбирали, че техният Цар трябваше да дойде първо смирен като слуга и едва по-късно -- в царското Си величие. Те са били прави, като са мислели, че Божието царство наближава. Грешката им се състои в това, че са очаквали още тогава то да дойде веднъж завинаги.

В началото на всяко Евангелие от Юдейската пустиня се появява един дрипав проповедник на име Йоан Кръстител. От бреговете на река Йордан той призовава тълпите да се покаят, като предупреждава, че Божието царство е много близо (Матей 3:2).¹⁵ Но тогава идва Исус и обявява, че Божието царство е дошло.¹⁶ Веднъж, след като е освободил обладан от демони човек, Исус казва: "Ако Аз чрез Божия Дух изгонвам

¹⁵ Докато в другите Евангелия се среща фразата "Божие царство", Матей използва "Небесно царство". Въпреки че много християни ги смятат за две различни неща, ние вярваме, че двете фрази са взаимозаместими и се отнасят за едно и също нещо. Едно бързо сравнение на паралелни пасажи с другите Евангелия ще изясни това. Сравнете Матей 4:17 с Марк 1:15 и Матей 13:11 с Марк 4:11 и Лука 8:10.

Евангелието от Матей е предназначено за еврейски читатели, които се колебаели да произнасят името на Бога поради страх от злоупотреба с него и затова често замятали думата "Бог" с думата "небе" и други подобни. Вж. напр. Лука 15:21: "Тате, съгреших против небето и пред тебе" (вж. също Матей 21:25 и Марк 14:61, където "Благословеният" се отнася за Бога). И тъй, "Небесното царство" е просто еврейската фраза, а "Божие царство" -- гръцката ѝ форма.

¹⁶ Ето още някои пасажи, според които царството частично присъства в настоящето: Колосяни 1:13; Римляни 14:17; I Коринтяни 4:20; Матей 13:44-46; Марк 12:34; Матей 12:28; Лука 17:20,21.

Ако този възглед ви е заинтересувал или ви е бил от помощ и бихте желали да го изследвате по-широко, вижте George Ladd, *The Presence of the Future* (Grand Rapids: Eerdmans Publishing Co.,1974), pp.45-119; *Crucial Questions About the Kingdom of God* (Grand Rapids: Eerdmans Publishing Co.,1974); *The Gospel of the Kingdom* (Grand Rapids: Eerdmans Publishing Co.,1959); Herman Ridderbos, *The Coming of the Kingdom* (Nutley, N.J.: Presbyterian and Reformed Publishing Co.,1975).

Главната ни цел тук не е да влизаме в каквито и да е есхатологични спорове (т.е. върху доктрината за последните времена). Като представяме Божието царство като частично присъстващо в настоящето и частично -- в бъдещето, просто се опитваме да покажем, че Бог не е извършил още всичко, което ще направи, като отстрани греха и последиците от него. (С това ще се съгласят християни, които поддържат всякакви есхатологични убеждения.) Използването на концепцията за Божието царство ни се стори най-простият и ясен начин, по който да направим това.

бесовете, то Божието царство е дошло върху вас" (Матей 12:28; Лука 11:20, курсивът мой). Друг път, когато няколко фарисеи питат Исус кога ще дойде Божието царство, Той ги изненадва с отговора: "Божието царство не иде така, щото да се забелязва; нито ще рекат: Ето тук е! или: Там е! защото, ето, Божието царство е всред вас"¹⁷ (Лука 17:20-21).

Както виждате, тези фарисеи очаквали Божието царство да дойде от един път (Лука 19:11), Бог да победи враговете Си и да се възцари в Йерусалим със зрелищно представление с небесни "фойерверки". Но те всъщност не осъзнавали, че самият Цар седи сред тях. Поради това в известен смисъл началото на Божието царство вече е поставено. Въпреки че в пълнота ще се изяви в бъдещето¹⁸, то вече е установено с идването на Христос. Ето защо в Матей 4:23 вестта, която проповядва Исус, се нарича "благата вест на царството". Исус дойде, за да отправи предизвикателство към претенциите на Сатана, че е владетел на земята. Така Той постави началото на Свое собствено владичество, изисквайки обратно това, което си е по право Негово. Той дойде, за да започне да преобръща проклятието, което е последвало падението на човека. Дойде, за да победи греха и да премахне последствията от него.

Как победи Исус греха? На кръста Той плати наказанието за него, като пое върху Себе Си грешните дела и мисли на всички хора.

Как премахва последствията от греха? Той преобръща неговите резултати. Когато забелязва вина, Исус прощава греховете на хората. Когато вижда болестите, изцелява болните. Когато се среща с обладани от демони, Той изгонва духовете с властна заповед. Когато е заплашен от враждебната природа, Той смъмря бурята: "Мълчи! Утихни!" Удивените Му ученици въздъхват с облекчение, когато лодката и животът им са спасени. Те са изумени от това, че дори "ветровете и вълните Му се покоряват". С това Исус не само доказва, че може да помага сред "житейските бури". Той прояви силата Си, като преобрърна последиците от греха върху природата и така показва, че Си взема обратно властта върху земята. Сякаш чувам думите Му: "Вие, вълни, не знаете ли, че Аз съм Царят тук? Сатана достатъчно дълго управлява тази планета, като ви караше да вредите на хората. Аз дойдох, за да сложа край на всичко това."

Да, като победи греха и премахна последствията от него, Исус постави началото на царството Си. Тук ще подчертая думите постави началото, защото това е важно за цялостния проблем с изцелението. Исус започна този процес, но не го завърши. Деяния 1:1 ни връща към живота на Исус, записан в Евангелието от Лука: "всичко, що Исус вършеше и учеше, откак почна" (курсивът мой).

Вярно е, че Исус наистина изгонваше демони. Но Той не премахна изцяло възможността хората да бъдат обладавани от демони. Такива хора е имало и след като Той се възнесе на небето.

Да, Исус изцеляваше болните. Но помислете за всички болни, дори в собствената Му страна, които Исус изобщо не срещна и не изцели, да не говорим за болните по целия свят. А и тези, които е изцелил, са остарявали и по-късно умирали.

Исус укроти бурята и така показва властта Си над последствията от греха над природата. Но това означава ли, че всички природни бедствия са престанали завинаги? Съвсем не.

¹⁷ Този стих може да се преведе също "Божието царство е във вас" (срв. СИ: "вътре във вас"), но тъй като Исус говори на хора, които не вярват в Него, някои преводи предпочитат равносилния вариант "Божието царство е между вас" или "сред вас".

¹⁸ Вижте Матей 6:10; 25:31-34; Марк 14:25; Галатяни 5:21; II Солунци 1:5; Откровение 11:15.

Той възкресяваше мъртви и това е чудесно. Но има много благочестиви хора, които Исус не е възкресил. И дори тези, които е съживил, по-късно отново трябвало да умрат.

Исус прощаваше греховете на хората, правейки ги праведни в очите на Бога. Но Той освободи ли ги от присъствието на греха в живота им? Освободи ли ги от грешната им природа? Не. Целта Му не бе още тогава да постави последната тухла на царството. Ако беше направил това, повечето хора на света изобщо не биха имали възможност да чуят благовестието. Планът на Исус бе да започне строежа на царството, да положи основата. Той искаше да ни даде представа за това, как ще изглеждат нещата по времето, когато сградата на Божието царство ще бъде завършена.

Хората, написали посланията в Новия Завет, наблягат на факта, че ние, християните, живеем едновременно в две епохи. Преминаваме през изпитанията, изкушенията и проблемите на сегашния век, макар и вече да сме вкусили силата на бъдещия. Бог царува, но не винаги изявява царската Си сила. Вместо да премахне изцяло греха ни и последствията от него, Той позволява на християните да вкусат какво ще бъде Божието царство, когато дойде в пълнота.

Когато отидем на небето, ние ще станем напълно праведни и свети. Но дотогава, въпреки че сме още грешници, Бог ни е дал "обещания Свети Дух, Който е залог (или "предплата") за нашето наследство" (Ефесяни 1:13-14). Начинът, по който Светият Дух ни помага да обичаме Бога и да желаем да вършим добро, е като ни дава да предвкуσαμε бъдещето, когато Той ще ни направи изцяло свети и угодни на Бога. Както майката дава на децата си да опитат от тенджерата преди вечеря, така и Исус чрез чудесата Си, и Светият Дух чрез действието Си в нас, ни показват какво ще бъде на небето. Но дотогава, "ако и вътрешният човек да се подновява всеки ден", "външният тлее" (II Коринтяни 4:16). Един ден ние ще се облечем в слова, но дотогава, докато сме "в тоя дом" (т.е., в нашите тела), ние ще стенем" (II Коринтяни 5:2-4).

Виждате ли защо минах през толкова много богословски материал -- цялата тема за греха, Неговите последствия и Божието царство? Болестите са само едно от многото последствия от греха, който Исус започна да премахва, когато постави началото на царството Си на земята. Чудесата на Исус, включително и изцеленията, не гарантират отсъствието на каквито и да е било последствия от греха за тези, които Го следват.

От време на време Бог поради милостта Си може да ни изцели от някоя болест, за да ни даде да хвърлим "мимолетен поглед" на това, което ни очаква в бъдеще. Моето мнение е, че Той понякога го прави. Но имайки предвид факта, че Божието царство все още не е настъпило в пълнотата си, ние не трябва автоматично да очакваме това. Защо сме избрали съвсем произволно болестите -- които са само едно от многото последствия от греха -- и ги изследваме като нещо специално, с което християните днес не бива да се примиряват? Ние живеем в "сегашния век" и след като Новият Завет толкова набляга на изпитанията, това означава, че Бог ни подготвя, че ще трябва да се примирим с много от тях!

Исус иска ли най-доброто на Своите деца? Разбира се. Но това не означава да водим лек и удобен живот върху кадифени възглавници. И тъй, когато моите рани от болничното легло станат колкото циреите на Йов, аз ще възкликна като него: "Доброто ли ще приемаме от Бога, и да не приемаме и злото?" (Йов 2:10). И когато се почувствам прикована в количката си, както Павел в оковите си, ще кажа като него: "Относно Христа вам е дадено не само да вярвате в Него, но и да страдате за Него" (Филипяни 1:29). Ще помня думите му:

"И ние, които имаме Духа в нататък, и сами ние въздишахме в себе си и очакваме... изкупването на нашето тяло. Защото с тая надежда ние се спасихме; а надежда, когато се вижда изпълнена, не е вече надежда; защото кой би се надявал за

това, което вижда? Но ако се надяваме за онова, което не виждаме, тогава с търпение го чакаме" (Римляни 8:23-25).

13 - Сатана предполага... Бог разполага

Хей! Доста неща разгледахме в последната глава, нали? Обзалагам се, че някои от вас сега си мислят: "А какво стана с четирите точки от 11 гл.?"

Не съм ги забравила. Но първо исках да подходя по-общо към темата за изцелението. Сега, след като очертах основните неща, нека ви предам отговорите на специфичните аргументи за изцелението, за които хората ми писаха и които изредих на стр. 117 и 118.

Първо, какво да кажем за идеята, че след като Сатана причинява болестите, а Исус дойде да разруши делата на Сатана, тогава Исус винаги ще ни изцелява, ако Го помолим с вяра?

Като че ли този вид разсъждения показва неразбиране на Библията по следната важна тема: взаимоотношенията между Бог и Сатана при причиняване на болестта (и изобщо при причиняване на каквито и да е нещастия). Първият принцип, който трябва да разберем, е следният: Въпреки че Сатана често причинява болестите, той може да прави само това, което Бог му позволи.

Мисля, че дълбоко в себе си подсъзнателно ние оприличаваме конфликта между Бог и Сатана на мач по канадска борба. Ръцете им се накланят първо на едната страна, после на другата. В един момент отгоре е ръката на Бога, в следващия -- на Сатана. Накрая Бог ще победи (казваме си ние), защото е по-силен и може да издържа повече. Само че ще отнеме много време и усилия и ще има моменти, когато ще изглежда сякаш Бог губи. Ние почти допускаме, че Сатана спъва Божиите планове, хваща Го в моменти, когато не гледа и Му създава проблеми, които Бог би желал да не бяха се случвали.

Колко глупаво е това! Истината е, че Бог е неизмеримо по-силен от Сатана. В I Йоан 4:4 се казва: "По-велик е Оня (Бог), Който е във вас, от онзи (Сатана), който е в света." Ами че Сатана дължи на Бога собственото си съществуване. За да причини злини на Йов, той трябва да вземе разрешение от Бога и дори тогава пак не може да действа неограничено. Демоничните му орди се страхуват от Исус и се покоряват на заповедите Му. А Библията ясно казва, че когато нашият Господ е готов, Той ще смаже лукавия завинаги.¹⁹

Не, Сатана не се прокрадва, за да причини пневмония и рак, докато Бог случайно се е загледал на другата страна, заслушан в молитвите на светиите Си. Той може да направи само това, което му позволи нашият всемогъщ и всезнаещ Бог. А ние имаме обещанието на Бога, че няма да ни постигне нищо, което не е за наше добро или което не можем да понесем (Римляни 8:28; I Коринтяни 10:13).

От друга страна, когато казваме, че Бог "позволява" на Сатана да прави това или онова, мисля, че понякога си създаваме неправилна представа за нещата. Не е вярно, че Сатана безмилостно извива ръката на Бога, а Бог колебливо изрича: "Ами, мисля, че можеш да направиш това и това... но само този път и без да прекаляваш!" Не трябва и да си представяме, че след като веднъж е дал разрешение, Бог после нервно тича след Сатана с превързочни материали, поправя това, което дяволът е развалил, и мърмори: "Сега как да направя така, че това да съдейства за добро?" Още по-неправилно е да допускаме, че когато се разболее, християнинът се разминава някак си с Божия план и

¹⁹ Йоан 14:30; 12:31; Матей 28:18; Колосяни 2:15; Евреи 2:14; I Йоан 4:4; Даниил 4:35; Исая 40:25; Йоан 1:3; Йов 1:12; 2:6; Марк 1:24; 5:7; 1:27; Римляни 16:20; Откровение 20:1-3, 10.

тогава Господ е принуден да замести първоначалното Си намерение с божествен план "Б".

Не, Бог не само не се обърква и не се затруднява от кроежите на Сатана, но дори използва делата му за Своите собствени намерения и за да осъществи Своите цели.

Вземете например разпъването на Исус на кръста. Сатана очевидно изиграва главната роля при подготвянето на цялата работа. Той влиза в сърцето на Юда Искариотски, предателя на Исус (Йоан 13:2, 26-27). Прокарана от Сатана злоба гори в сърцата на еврейската тълпа, която крещи по улиците на Йерусалим и изисква смъртта на Исус. Прокарани от Сатана гордост и страх стоят зад подигравателното правосъдие на Пилат, който осъжда невинен човек заради политическата си кариера. Прокарано от Сатана коравосърдечие предизвиква войниците да увеличат страданията на беззащитния затворник, като Го измъчват и Му се присмиват в последните часове на живота Му.

Но как гледат на това ранните християни, които преценяват нещата от гледна точка на Бога? Те Го прославят, защото хората, предизвикали смъртта на Христос, са направили само това, което "Твоята ръка и Твоята воля са определили да стане" (Деяния 4:28). В най-смелия си опит да осуети плана на Бога, Сатана сам си прерязва гърлото и извършва делото, което се оказва, че е окончателното изкупление на човека. Най-ужасяващото убийство се превръща в единственото спасение на света и нанася смъртоносен удар на греха и Сатана.

Сега си представете, че Бог Отец бе заел позицията, която заемат много съвременни християни и която гласи: "Всички планове на Сатана са пагубни за Божиите деца. Ако Сатана иска едно нещо, Бог сигурно желае точно обратното." Какво би станало тогава? Ами Бог не би позволил на Юда да предаде Исус, а на римляните -- да Го разпънат. Накратко, Бог би отменил разпъването на кръста! Но ако беше отменил разпъването на кръста, какви ще са последствията? Никой от нас нямаше да може да се спаси!

Истината е, че понякога Бог и Сатана желаят да се случи едно и също нещо -- но поради различни причини.

Мотивът на Сатана за разпъването на Исус на кръста е собственото му непокорство спрямо Бога. Божият мотив е Неговата любов и милост. Сатана е вторичната причина, която стои зад разпъването, но Бог е Този, Който най-много го желае и Който позволява на Сатана да го изпълни. Същото се отнася и за болестите.

Представям си как някой възразява: "Но, Джони, как можем да кажем, че Бог стои зад болестите и че те съществуват, защото Той ги иска? Библията ни казва, че Исус изцелява хората. Това ясно доказва, че Бог не иска болестите да съществуват."

Добре, тогава ще оставя Божиите думи към Мойсей сами да говорят: "Кой е направил човешките уста? Или кой прави човек да е ням или глух, да има зрение или да е сляп? Не Аз ли -- Господ?" (Изход 4:11) Чуйте и думите на пророк Еремия: "Из устата на Всевишния не излизат ли и злото, и доброто?" (Плачът на Еремия 3:38) А чрез Исаия Бог казва: "Аз създавам светлината и творя тъмнината; правя мир, творя и зло! Аз, Господ, съм, Който правя всичко това" (Исаия 45:7).

Тук казва ли се, че Бог иска да има болести? Мисля, че трябва да уточним какво имаме предвид под думата "искам". Бог не харесва болестите като такива и в този смисъл не ги желае. Той ги мрази точно както мрази и другите последствия от греха -- смъртта, вината, мъката и т.н. Но Той иска болестите да съществуват в смисъл, че това е Неговата воля и Неговият избор, защото, ако не беше така, Той щеше да ги унищожи незабавно.

Ето един пример. Представете си, че сте съдия и ви водят момче, което са хванали да краде в магазин. Да речем, че бащата на това момче е най-добрият ви

приятел. Бихте ли се радвали да наложите на момчето наказанието, което заслужава? Не. В емоционален аспект това ще ви натъжи. Но вие все пак ще решите да го накажете, защото това е редно и справедливо.

И тъй, Бог е решил да допусне болестите поради много причини. Една от тях е да променя характера на християнина. За тази цел Бог използва една форма на злото (болестта), за да помогне за премахването на друга (личния грях). Съществуват и други причини. Ползата от останалите изпитания, която споменахме и преди, се отнася и за болестите. Но сякаш най-утешителната причина се открива накрая. Бог забавя унищожаването на греха и последствията от него, докато целият свят не получи възможност да чуе евангелието. Защото, ако днес премахне всички болести, Бог ще трябва да премахне и греха -- причината за болестите, -- а това ще означава унищожение и на всички грешници. Причината, която забавя присъдата на Бога над болестта и греха, е Неговата милост.

Представям си обаче друго възражение към начина, по който разгледах в тази глава връзката на Бога с болестите. Става дума за Сатана. Вярно ли е, че Бог дава разрешение на Сатана да разпространява болестите? "Тъй като всички действия на Сатана произлизат от неговия бунт, разсъждават някои, тогава, ако кажем, че Бог му позволява да грехи и да причинява болести, значи самият Бог е грешен."

Трудно е да обориш такова сериозно възражение, а и аз положително не знам всичко за взаимоотношенията между Бога и Сатана. Но Библията категорично заявява две неща: първо, суверенният Бог контролира дори и действията на Сатана. От друга страна, Бог в никакъв случай не е нито грешен, нито създател на греха!²⁰

Какво да правим, когато Библията ни представя две истини като тези, които като че ли си противоречат? Как да ги свържем? Най-лесното е да отречем едната. (В този случай обикновено се отрича Божият суверенитет.) Но това е погрешно. Трябва първо да бъдем сигурни, че и двете истини действително се намират в Библията. Щом си изясним това, трябва смирено да покорим разума си на авторитета на Божието Слово и да приемем с вяра и двете истини. Когато Бог ни каже нещо, ние трябва да го повярваме независимо дали изглежда парадоксално за нашите ограничени умове или не.

Най-добрият начин да илюстрирам това е доктрината за Триединството. Словото ясно казва, че има един Бог. Но то също така ясно учи, че всеки един от Отца, Сина и Святия Дух е сам по Себе Си Бог и е отделна личност. Никой истински християнин не отрича някоя от тези истини, дори и да не може да ги осмисли с човешкия си разум. Защо тогава да се отнасяме различно към библейските истини за Божията безгрешна природа от една страна и към пълния Му контрол над Сатана от друга?

Като владетел на този свят, Сатана е получил власт да нанася опустошение и разруха. Той го прави, защото отива в ада и не иска да бъде сам там. Изпраща на света болести и нещастия, защото мрази и хората, и Бога. Но Бог използва злите намерения на Сатана в Своя собствена изгода -- още един пример за способността Му "да действа във всичко по решението на Своята воля" (Ефесяни 1:11).

²⁰ "Очите Ти са твърде чисти, за да гледаш злото, и не можеш да погледнеш извращението"(Ав.1:13); "Бог не се изкушава от зло и Той никого не изкушава"(Яков 1:13). "Бог е творецът на твореца на злото, но Той не може да бъде творец на самия грях, защото грехът произтича от бунт против Бога. Как може Бог да се противи сам на Себе Си?" (E.J.Carnell, An Introduction to Christian Apologetics [Grand Rapids: Eerdmans Publishing Co.,1948], p.302).

"Всичкото зло е или грях, или наказание за греха" (Carnell, p.2). Бог може да се нарече Творец на наказанието за греха (бъркотията, ада и т.н.), но Библията не ни позволява да Го наречем творец на самия грях, дори и Неговият план да е допуснал появяването му. Въпреки че не разбираме това, все пак не можем да свържем Бога и греха.

Сатана иска дъждът, който разваля църковния пикник, да накара хората да се огорчат от своя Господ, но Бог използва този дъжд, за да изгради тяхното търпение. Сатана иска да попречи на делото на някой добър мисионер, като прави така, че той да си счупи крака по време на пътуване. Бог допуска злополуката, за да Се прослави чрез спокойствието, с което този мисионер понася болката и неудобството. Сатана предизвиква ураган, с който убива хиляди хора в малко селище в Индия, за да се наслади на нещастията и разрушението. Бог използва бурята, за да демонстрира величествената Си сила, да покаже на хората ужасните последствия от греха в света, да предизвика едни да Го потърсят, да закорави други в греховете им и да ни напомни, че има свободата да прави каквото иска и ние никога няма да Го разберем. Сатана съдейства едно седемнайсетгодишно момиче на име Джони да си счупи врата, като се надява така да разбие живота ѝ. Бог допуска това в отговор на нейната молитва да я доближи повече до Себе Си и впоследствие използва инвалидната ѝ количка като платформа, от която изявява благодатта, с която я подкрепя.

Един приятел каза веднъж: "Бог ни изпраща разни неща, а Сатана е този, който често ни ги доставя."

Слава на Бога, че когато Сатана ни причини болест -- или каквото и да е бедствие -- можем да му отвърнем с думите на Йосиф към братята му, които го продават в робство: "Вие наистина намислихте зло против мене, но Бог го намисли за добро" (Битие 50:20).

Толкова за връзката на Сатана с болестите. Да минем на втората точка относно чудотворното изцеление (Помните ли? Беше на стр. 117). Тя гласеше: след като Исус Христос е същият "вчера, днес и до века" и след като в Евангелията изцелява всички, които идват при Него с вяра, не трябва ли и днес да прави същото? Този въпрос възникна у мен след изцелителната служба в малката дъбова църква.

Беше студена зимна вечер. Двамата със Стив седяхме до камината. Някои от близките ми бяха в кухнята и се обличаха дебело, за да излязат вън на снега. Стив улови копнеещия ми поглед, докато наблюдавах как сестрите ми се увиват в шаловете и палтата си.

-- Би искала да излезеш навън с тях, нали? -- каза той.

Стреснах се и отвърнах:

-- О, не, не искам... -- но тук спрях. После добавих: -- Ами да, мисля, че би било хубаво ако можех да ходя. Знаеш ли, мина повече от година от онази изцелителна служба в църквата...

Усещайки, че предстои сериозен разговор, Стив придърпа стола си по-близо.

-- Стив -- започнах аз, -- има ли място в Библията, където да се казва, че Исус е отхвърлил човек, който е искал да бъде изцелен?

Той помисли за миг, като бърчеше челото си, и поклати глава:

-- Не, не се сещам за такъв случай.

-- Значи вярваш на разказите в Евангелията, че Исус е изцелявал хората, които са довеждали при Него, така ли?

-- О, разбира се -- отвърна той и посегна към масата за Библията си.

-- А Божието Слово казва, че Исус Христос е "същият вчера, днес и до века", нали?

-- Разбира се.

-- Казва също, че Бог никога не се променя, нали?

-- Да.

-- Тогава, след като Исус изцелява всички, които идват при Него с вяра и след като не се променя, не трябва ли да изцелява всички, които идват при Него с вяра и днес?

Стив стана и започна бавно да се разхожда около масата. Пое си дълбоко дъх, спря да събере мислите си и отговори, като внимателно претегляше думите си.

-- Джони, логиката ти е желязна. Исус е изцелил тия, които тогава са Го помолили. Той никога не се променя. Но на заключението, че трябва да прави същото и днес трябва да кажа "не".

Като видя изписаното на лицето ми "защо?", той започна да обяснява.

-- Мисля, че основната грешка при този начин на разсъждение е, че не правим разлика между това, какъв е Бог, и това, какво прави Той. Като личност, Той никога не се променя. Но подходът Му често е различен.

Той продължи да обяснява, че нещата, които не се променят, са характерът и качествата на Бога. Например Той не може да стане по-свят, отколкото е сега, нито по-любящ, нито по-верен. Нито пък може да изгуби нещо от тези си качества. Това е така, защото всички черти на Бога са съвършени и за да се промени някоя по който и да било начин, би значело Той да стане несъвършен.

Изчаквайки да асимилирам това, той клекна до камината, за да пъхне вътре една цепеница.

-- Нека ти го обясня. Представи си, че си застанала на Северния полюс -- започна той, като ръкомахаше по типичния си маниер. -- Когато си там, ти си възможно най-на север. Ако се преместиш само с една крачка в която и да е посока, ще се придвижиш на юг.

-- Искаш да кажеш, че ако се промени Бог вече няма да бъде Бог? -- попитах.

-- Точно така -- потвърди той, като удари с ръка по коляното си. -- Когато си на върха и решиш да се мръднеш, няма накъде другаде да отидеш, освен да слезеш надолу. А понеже характерът и качествата на Бога са "на върха", те никога няма да се променят -- или, както казва Библията, "Той е същият вчера, днес и до века". Но това не означава да поставим Бога в кутия и да кажем, че не може да мърда. Неправилно е да си представяме Бога като размишляващ мистик, Който седи неподвижно с часове и не помръдва дори за да изгони някоя муха от носа си. Библията е пълна с Негови действия, а всяко действие включва промяна.

-- Не промяна в характера Му -- повторих като ехо аз, -- а промяна в нещата, които прави.

Започваше да ми се изяснява и лицето ми светна, когато Стив се съгласи.

Той поговори още малко върху факта, че Бог има план за човечеството и че историята върви към кулминационна точка. Някога Бог се е проявявал чрез един народ; сега се изявява в църквата Си. Някога Исус се е смирявал пред тези, които са Му се подигравали; но един ден ще въздаде на враговете Си. Това, което някога е важало в един Негов план, няма стойност в друг. Бог, чийто характер никога не се променя, режисира огромна пиеса, където репликите се променят непрекъснато и неизменно приближават финалната сцена, когато завесата ще падне.

Гледайки през прозореца сестрите ми, които се връщаха с шейните си, възкликнах:

-- Значи в отговор на въпроса ми казваш, че чудотворните изцеления не са за днес?

-- Джони, просто не можем да правим такива обобщения. Понякога се налага Бог да изцели един човек, а не друг, или в един момент от живота му, а не в друг. Вярвам, че днес Бог още изцелява чудотворно, когато Го помолят. Но мисля, че в дните на Христос и апостолите чудесата са заемали особено място.

Той издърпа количката ми от прозореца и я приближи до масата.

Сядайки до мен, той отвори Библията си и продължи да обяснява. Научих, че чудесата са заемали особено място по времето на Христос, защото чрез тях е доказал, че Той е Този, за Който се представя -- Месията на Израел. Те показвали, че Царството има власт да преобръща лошите последствия от греха като смъртта и болестите.

Чудесата заемали особено място и по времето на апостолите, защото доказвали, че апостолите са тези, за които се представят -- хора, избрани специално от Христос, за да изправят на крака новородената слаба църква. В книгата Деяния (където четем за апостолите и всичките им дела) се описва един особен период в историята на Божия народ -- особено време с особени проблеми. Църквата се нуждаела от специални ръководители като апостолите.

На първо място, тогава не е имало никакви християнски мисионери. И все пак Христос заповядва на последователите Си да разпространят евангелието по цялата земя. Какво поръчение! Затова Бог придружава ранната църква при първия ѝ скок в ледената вода на света, като ѝ дава ръководители, които могат да вършат чудеса. Деяния 2:43 ни казва, че "страх обзе всяка душа и много чудеса и знамения ставаха чрез апостолите".

Друг специфичен проблем на ранната църква било объркването, което почувствали толкова много нови християни, които били възпитани в юдаизма. Стив ме помоли да си представя, че съм баща на еврейско семейство, наскоро съм станал християнин и живея в Палестина в началото на първи век.

-- И така, Джони -- усмихна се той, -- в продължение на векове близките ти са следвали вярно юдейския закон, що се отнася до жертвоприношението, обрязвали са всички момчета, не са ядяли определени видове месо и не са общували с езичници. Старите навици естествено продължават и сега. Ти още си евреин. Един ден най-добрият ти приятел -- също евреин християнин (но който напоследък се държи малко странно) -- ти донася новини:

-- Ей, чу ли?

-- Какво?

-- За голямата промяна. Понеже Божият Син умря на кръста като последна жертва за греха, вече няма нужда да носим жертвени животни в храма.

Ти възкликваш, вдигайки ръце в изумление:

-- Ти да не си се побъркал? Да не принасяме жертви? Аз вярвам в Исус, но ние винаги сме принасяли жертви.

-- Това не е всичко -- продължава развълнувано другият. -- Вече не е необходимо да обрязваме синовете си.

-- Да не обрязваме синовете си! Ама... (покашляне)... това е... (хм!)... как можеш...

-- Има и още -- можем да ядем всякакво месо. И трябва да обичаме всички езичници като свои братя! Всъщност довечера каня тебе и стария Марк Флавий на свинско.

-- Аз да ям свинско? -- хващайки с ръце главата си, ти изхвърчаш навън и изпищяваш: -- С Флавий свинаря?!!

Разсмях се, когато Стив свърши.

-- Е -- заключи той, -- представяш си трудностите, възникнали между евреи и езичници християни. Трябвало е да има уважавани и способни ръководители като апостолите, които да могат да поемат отговорност и да разрешават споровете.

Той продължи да обяснява, че имало и нещо друго, което показвало, че епохата на апостолите е особено време. Тогава Новият Завет още не е бил написан и учението на Исус е можело лесно да се забрави или изопачи. Въпреки че Святият Дух е давал на

някои християни пророчества и откровения, които да служат като помощни напътствия, докато бъде написан и увековечен целият Нов Завет, все пак имало и много измамници. Лъжливи учители, гладни да нахранят собственото си его, се криели зад всяко дърво и като вълци чакали да скочат върху Божието стадо и да го поведат по грешни пътища. Тъй като Новият Завет, към който хората днес се обръщат като към абсолютен стандарт за измерване на истината, още не е съществувал, апостолите били Божиите хора, които се грижели за "стадото" и с авторитет пазели църквата от заблуди.

Тогава, при всичките тези лъжливи апостоли, как можели истинските Христови пратеници да докажат авторитета си? Павел отговаря на този въпрос в писмата си до коринтската църква. Той твърди, че коринтяните могат да бъдат сигурни, че е истински апостол поради постоянството в живота му и успеха на служението му сред тях.²¹ Но окончателният му довод се намира във II Коринтяни 12:12: "Наистина признаците на апостолите се показаха между вас с пълно търпение, чрез знамения, чудеса и велики дела." Чудесата са имали определена цел -- да изваят хората, които Бог е назначил да основат и поведат църквата Му. Бог е утвърждавал авторитета на апостолите и чрез факта, че освен дето те самите правели чудеса, други хора също получавали чудотворни дарби чрез тяхното служение. Очевидно това не се е случвало в служението на онези, които не са били апостоли.²²

-- Особени хора за особено време -- обобщава Стив. -- Това са апостолите. Всъщност те били толкова специални, че Ефесяни 2:20 казва, че цялата църква се изгражда върху основата, която поставили апостолите и новозаветните пророци, начело с Исус като главен крайъгълен камък. Това е истинска чест -- положение, което не е дадено на останалите.

-- Да вземем тези книги за изцеление на етажерката ти -- посочи Стив над бюрото ми и вземайки една, продължи: -- Чел съм тази. Ще ти покажа нещо в нея -- той запрелиства страниците. -- Виж, тук авторът цитира думите на Исус към дванадесетте апостоли в Матей 10:8: "Болни изцелявайте, мъртви възкресявайте, прокажени очиствайте, бесове изгонвайте; даром сте приели, даром давайте" -- пръстът му се придвижи надолу по страницата към следващия параграф. -- Тук той използва този стих, за да каже, че ние трябва да излезем и да правим същото. Джони, ако думите на Исус бяха директно отправени към нас, ние всички трябва да възкресяваме мъртви!

-- Има още нещо -- допълни след малко той. -- Каквото и да вярваме за значението на чудесата тогава и сега, едно е сигурно: не можем да посочим нещо, което

²¹ I Коринтяни 9:1-3; II Коринтяни 2:17; 11:23 и сл.

²² В първите пет глави на книгата Деяния се казва само за апостолите, че вършат чудеса (Деян. 2:43; 3:6; 4:33; 5:12; 5:15,16). В Деяния 6:6 апостолите полагат ръце на седем благочестиви мъже (никой от които не е апостол) и се молят за тях. Сред тези мъже са Стефан и Филип. Веднага след това в текста е записано, че Стефан извършва чудеса сред народа (6:8). След Стефан (6:8-7:60) в текста е записано, че Филип върши чудеса в Самария. Тук ясно се казва, че те получават тази дарба, когато апостолите полагат ръце на тях.

Изглежда обаче, че само апостолите могат да предават чудотворните си дарби на други. Когато чуват, че самаряните са "приели Божието учение"(8:14), те изпращат Петър и Йоан в Самария, "защото Светият Дух не беше слязъл още на ни един от тях; а само бяха кръстени в Исус Христовото име"(8:16). Когато апостолите полагат ръце на самаряните, те "приемаха Светия Дух"(8:17).

Някои изследователи смятат, че самаряните не са били истински спасени преди да дойдат Петър и Йоан, понеже как би могъл човек да бъде спасен без да има Светия Дух? Струва ни се по-вероятно обаче "приемаха Светия Дух" да означава "приемаха чудотворните дарби на Духа". От една страна, в 8:14 се казва, че самаряните "приеха Божието учение". От друга, в 8:18 четем, че Симон магьосникът "видя, че с полагането на апостолските ръце се дава Светият Дух". Това включва факта, че самаряните получават външни видими знаци, а не вътрешно действие на благодатта. Следователно изглежда, че като не-апостол (в техническия смисъл на думата, различен от 12-те), Филип получава чудотворни дарби под надзора на апостолите. Изглежда също, че хората, които получават такива дарби, не могат да предават силата на други без помощта на самите апостоли.

Бог е правил вчера, като доказателство, че ще прави същото и днес. Ако това беше вярно, Той трябва и сега да пази обувките и дрехите ни да не се изтъркат, както е правил с израилтяните, когато са бродили в пустинята!²³

Започнах да разбирам. Въпреки че можем да научим много, като четем за апостолите, това не означава непременно, че трябва да правим всичко, което те са правили. Бог ги е изпратил да помогнат на църквата във време, когато тя отчаяно е имала нужда от тях. Вместо да се объркваме или да ревнуваме, че не можем да вършим всичко, което са вършили апостолите, ние трябва да прославим Божията мъдрост за това, че на тях Той е дал специални дарби, подходящи за обстановката, в която са живели, а на нас дава специална благодат за нашето време.

Нито Стив, нито аз си давахме сметка колко часа изминаха в разговор. Снегът беше спрял, огънят -- изгаснал и времето ми за лягане отдавна беше минало. Стив се прозина, протегна се и стана да си ходи.

Като събираше празните бутилки от кока-кола, той се поколеба за миг и каза:

-- Джон, този разговор не ми беше лесен. Много трябваше да се боря с тия мисли, докато те гледах в инвалидната количка през последните години. Ако въобще има някой, който иска да те види изправена, това съм аз.

-- Знам -- уверих го.

-- Не искам да приемаш сляпо всичко, което ти казах тази вечер. Просто искам да помислиш за тези неща искрено и с молитва.

Точно това искам и аз от теб, читателю.

14 - Молитви и обещания

Но стиховете, които прочетохме в малката дъбова църква, изглеждаха толкова ясни! Говоря за всички библейски обещания, според които като че ли Бог ще отговори на всичките молитви на християните, включително и тези за изцеление. Помните ли?

"Каквото и да поискате в Мое име, ще го сторя, за да се прослави Отец в Сина. Ако поискате нещо в Мое име, това ще сторя" (Йоан 14:13-14).
Исус

"Истина ви казвам: Който рече на тая планина: Дигни се и хвърли се в морето, и не се усъмни в сърцето си, но повярва, че онова, което казва, се сбъдва, ще му стане. Затова ви казвам: Всичко, каквото поискате в молитва, вярвайте, че сте го получили и ще ви се сбъдне" (Марк 11:23-24).

Исус

"За всичко имам сила чрез онзи, Който ме подкрепява" (Филипяни 4:13).
Апостол Павел

Това ни довежда до третата и четвъртата точка от 11 гл.: В Библията имаме обещания, че каквото и да поискаме в името на Исус, ще ни бъде дадено -- включително здраве и изцеление.

Това са поразителни обещания, но те крият един проблем. Кога за последен път видяхте планина да се хвърля в морето? Добрите християни се молят с вяра в името на Исус за много неща, които никога не стават. Тогава, когато не получаваме отговори на

²³ Второзаконие 29:5. Тази идея идва от Miraculous Healing от Henry Frost.

молитвите си (т.е., когато Божият отговор е "не"), какво да правим със стихове като тези? Не можем просто да ги пренебрегнем или да се опитаме да ги обясним така, както ни е удобно. Поставяйки тези стихове в рамка над камината като буквално обещание на Бога, че всичките ни молитви ще получат желаните отговори ние рискуваме да изпаднем в голямо объркване. Признавам, че самата аз понякога чувствам как молитвите ми се удрят в тавана, но не минават през него. Не сте ли чувствали и вие същото?

Не знам защо Бог казва "да" на някои молитви и "не" на други. Не знам и пълното значение на тези стихове. Но открих, че е много полезно да сравняваш различни пасажи от Словото, като оставяш единия да хвърли светлина върху другия. И знаете ли какво? Бог е обещал да отговори на молитвите ни. Когато дава тези обещания на учениците Си, Исус им казва: "Вижте какво, Аз ви давам да вършите работа и ви обещавам, че ще ви дам всичко необходимо, за да я свършите. Ако на пътя ви се изпречи планина, помолете Ме и аз ще я сравня със земята." И тези апостоли виждат как се преместват планини, които променят хода на историята!

Но открих още, че Бог поставя две условия, които трябва да изпълним, ако искаме да отговори на молитвите ни: да живеем в близко общение с Него и молбите ни да съвпадат с Неговата воля.

ОБЩЕНИЕ С БОГА

Докато бях в гимназията като много други християни, си мислех, че аз съм центърът на живота, а не Бог. О, разбира се, вярвах, че Христос е мой Спасител и малко или много се опитвах да върша това, което е правилно. Но основната ми мисъл, когато мислех за Бога, беше: "Какво може да направи Той за мен? Как може служенето на Христос да ми достави радост? Как се чувствам аз в края на службата?" Естествено мисълта, че "Бог съществува, за да ме направи щастлива", се прехвърли и в молитвения ми живот. Забравяйки, че Бог очаква и изисква святост от Своите деца, аз реших: Ако наистина ми желае най-доброто, Бог със сигурност ще отговори на молитвите ми дори и да не живея съвсем като ангел.

Но ме очакваше студен душ. Един ден, като разлиствах Псалмите по време на молитва, попаднах на следния стих: "Ако в сърцето си бях гледал благоприятно на неправда, Господ не би послушал" (Псалм 66:18). Ха! Как така? Мислех, че Бог слуша всички. С годините обаче откривах и други стихове, в които се казва същото. Яков 5:16 заявява, че усърдната молитва на праведния е силна и действена. О, не трябва да се тревожа за това, утешавах се аз. След като съм християнска, в очите на Бога съм праведна независимо как живея. Но тогава ми обясниха, че Яков не говори за правдата по закон, която Бог ни дава, а правдата на покорство, която ние Му даваме. С други думи, ако искам Бог да ме чуе, добре е да започна да Го слушам.

Петър допълва думите на Яков, като предупреждава съпрузите да се отнасят със съпругите си с уважение. След това обяснява защо: "за да не става препятствие в молитвите ви" (I Петрово 3:7). Спомнете си, че Петър присъства, когато Исус дава всичките си изумителни обещания. Но той не си мисли, че Исус казва: "Молитвата е като празен чек. Само попълвате сумата, която искате, независимо какво е духовното ви състояние, и Аз ще ви го осребря." Не, Бог заявява, че само верните християни, които Му "телефонират", ще се свържат веднага с Него. Неверните вярващи може да очакват сигнал "заето", освен ако не се обаждат, за да кажат: "Прости ми. Съжалявам."

Давайки тези обещания, самият Исус в Йоан 15:7 изяснява какво има предвид: "Ако пребъдвате в Мен и думите Ми пребъдват във вас, искайте каквото и да желаете и ще ви бъде" (курсивът мой). Когато казва "пребъдвайте в Мен", Той говори за постоянен живот близо до Него, а не духовност, която се проявява от време на време.

Когато бях в гимназията, всяка есен имахме крос в часовете по гимнастика. След свирката започвахме с леко бягане и скоро повечето момичета откриваха темпото, с което знаеха, че ще издържат цялото разстояние. Но винаги имаше такива, които отначало се стрелваха напред в спринт. Преди ние да достигнем завоя, те вече бяха преминали половината маршрут. Но скоро забавяха ход, за да си поемат дъх, и ние ги задминавахме. После те отново профучаваха край нас, след което изоставаха за втори път. В края на кроса първи винаги завършваха търпеливите умерени бегачи.

По същия начин втурването напред с внезапен устрем на духовна ревност не означава непременно, че вече "пребъдваме в Христос". Моментната ревност не е нещо лошо, но може да се окаже измамна. От собствен опит знам, че една седмица можем да бъдем "суперхристияни", а следващата -- да сме обезсърчени "кръшкачи". Бог обещава да отговори на молитвите на тези, които поддържат стабилна походка в пътя си с Него. А за това се иска зрелост. Разбира се, всички християни имат периоди на възход и спад и аз не говоря за някакво съвършено постоянство. То липсва и у най-добрия християнин. Но тъй като е толкова милостив, Бог може да ни чуе дори и когато не сме в общение с Него. Колкото по-постоянен обаче става животът ни с Христос, толкова повече може да очакваме Той да отговаря на молитвите ни.

Заповедта на Исус да пребъдваме в Него не е абстрактно пожелание. Той уточнява, като добавя фразата: "И [ако] думите Ми пребъдат във вас..." Това се отнася не само до онези думи, които Той изговаря, докато е на земята -- думите, които в някои Библии отпечатват в червено. Той има предвид цялата Библия, защото Христовият Дух е вдъхновил цялото Писание. Да останат в теб думите на Христос не означава да вземеш диплома от някоя семинария или библейско училище. Нито пък се изисква да наизустяваш списъци с библейски имена и места, за да спечелиш някоя игра, когато някой се опита да те изненада с въпрос като: "Коя е била тъщата на Захария?" Може да научите цялата Библия и тонове теология и да не позволите това да проникне в душата ви. Исус казва постоянно да прекарваме Писанието през главата си с цел да намираме нови начини, по които да угодим на Бога и да Му донесем слава. Това има предвид и Давид, когато пише: "В сърцето си упазих Твоето Слово, за да не Ти съгрешавам" (Псалм 119:11).

Ето! За да отговаря Бог на молитвите ни, трябва да живеем с Него и да пребъдваме в Словото Му. Страхувам се обаче, че твърде много от нас искат силата на молитвите на Павел, но без да имат дисциплината на живота му. В един или друг момент всички сме наскърбявали Бога, като сме подходили към Него като към някакъв духовен автомат -- пускаш една молитва и отговорът идва. Но Бог не е машина. Той е личност.

Сестра ми Кати може, без да се притеснява, да запита сестра ми Джей: "Мога ли да взема назаем колата ти за тази вечер?", понеже Кати е близка с Джей, обича я, отнася се добре с нея и двете са добри приятелки. Но ако вие сте някой уж "стар приятел" на Джей, който не се е обаждал от две години, не си мислете да минете ей-така някой ден, да си придадете познатия чаровен вид и да измолите колата ѝ на заем.

Човешките взаимоотношения не се развиват по този начин. Нито пък взаимоотношенията с Бога. Не можем да очакваме Той да чуе молитвите ни, ако тичаме при Него само когато искаме нещо или когато сме в беда. Но дори ако живеем близо до Него, нямаме право да настояваме нито за изцеление, нито за каквото и да е. Тъй като ние съществуваме, за да служим на Бога, а не обратното, трябва да Го молим смирено, без да забравяме Кой е. Тогава, както казва апостол Йоан, "ще получим всичко, което искаме", не защото го изискваме, а защото "пазим заповедите Му и вършим това, що е угодно пред Него" (I Йоан 3:22).

БОЖИЯТА ВОЛЯ

Ами ако сте християнин, който истински се опитва да живее с Христос и все пак сте болен? Може да имате хрема. Може би левкемия. И след поредната служба за изцеление и неизброимите молитви и сълзи вие все още не оздравявате. Какво не е наред? Може би като мен вие също се чувствате виновен за това, че нищо не се е случило. Може би сте претърсвали сърцето си за всякакви скрити грехове, докато най-накрая си измисляте нещо, за да можете да го изповядате и да получите изцеление. Може би цели страници в Библията ви са изпъстрени с подчертани обещания, които сте чели пред Бога на глас. Но въпреки че сте телефонирали до небето докато слушалката се зачерви, и сте обещавали на Бога, че ще направите всичко, ако само ви изцели, в отговор получавате мълчание.

Ако сте в такова положение, знайте, че не сте сам. Има хиляди християни като вас. В сърцето си ви съчувствам, защото знам точно как се чувства човек сред онези добронамерени християни, които тактично намекуват, че сам е виновен за състоянието си.

Но след като навсякъде търсих причината защо Бог не отговаря на молитвите ми за изцеление, се принудих да се върна към Божието Слово и да го изследвам по-внимателно. Там открих нещо, което хвърли светлина не само върху въпросите ми за божественото изцеление, а и върху цялата тема за страданието на християните. Толкова е просто! Ако сте опитали всичко, за да получите изцеление, но нищо не се е променило, тогава хрумвало ли ви е, че причината да се намирате в сегашното си състояние е, че Бог с цялата Си мъдрост иска това?

Виждате ли, същият апостол Йоан, който записва обещанието, че каквото и да поискаме в името на Исус, ще се сбъдне (Йоан 14:13), казва още, че Бог поставя условие към това обещание. В I Йоан 5:14 той пише: "Увереността, която имаме спрямо Него е това, че ако просим нещо по Неговата воля, Той ни слуша" (курсивът мой). Забелязвате ли условието? Не казва: "... ако просим нещо, което ни се харесва"; или "нещо, което би ни улеснило живота"; или дори "нещо, което си представяме, че Бог би искал"; а нещо, което наистина е "по Неговата воля". Защото, за да отговори Бог на молитвите ни, те трябва да са в съгласие с Неговата воля.

Но защо Бог ще желае да отхвърли молбата за изцеление на християнина? В известен смисъл това е темата на тази книга. Страниците на Писанието са пълни с добри неща, които могат да дойдат в следствие на страданието. Болката и неудобството отвличат умовете ни от преходните занимания на този свят и ни принуждават да мислим за Бога. Те ни карат по-често да сваляме Словото Му от рафта и да внимаваме повече, когато четем. Испитанията ни смъкват от пиедестала на гордостта и ни принуждават да уповаваме на Бога (II Коринтяни 1:9). Тогава се научаваме да познаваме Бога по-добре, защото, когато се налага да разчитаме на някого да ни помогне в трудни моменти, ние наистина Го опознаваме. Проблемите ни дават възможност да прославяме Бога дори когато положението ни е тежко. Това Го радва и доказва на духовния свят колко е велик, щом предизвиква у нас такава вярност. Това доказва нещо и на нас -- дава ни средство, с което да измерим дълбочината (или плитчината) на собственото си посвещение.

Понякога болестта служи като средство, чрез което Бог ни дисциплинира и ни събужда от греха ни (I Коринтяни 11:29-30; I Петрово 4:1). Това доказва, че Той ни обича, защото всеки добър баща дисциплинира децата си (Евреи 12:5-6). Понякога Бог използва страданието, за да ни помогне да се сприятелим с други страдащи (II Коринтяни 1:3-4). Списъкът може да продължи. Ако не друго, то поне фактът, че докато Исус живее на земята, Бог Го издига до зрелост именно чрез страдания, трябва

да ни говори нещо (Евреи 2:10). Трябва да ни накара да се запитаме: "Дали аз очаквам нещо по-малко?"

Понякога потръпвам, когато си помисля къде щях да бъда днес, ако не бях си счупила врата. Отначало не ми беше ясно защо Бог го е допуснал, но сега разбирам. Той получи много повече слава чрез парализата ми, отколкото би получил чрез здравето ми! Не можете да си представите колко богата се чувствам така! Ако Бог реши да ви изцели в отговор на молитвите ви, това е прекрасно. Благодарете Му. Но ако реши да не ви изцелява, пак Му благодарете. Можете да сте сигурни, че Той Си има причини за това.

Сякаш чувам как някой казва: "Джони, ако мислим по този начин, ако не очакваме Бог да ни изцели, Той няма да го направи! Да завършваме молитва за изцеление с думите "ако е Твоята воля" всъщност означава, че нямаме вяра. Не трябва ли да се борим да достигнем онова състояние, когато сме толкова близо до Бога, че усещаме какво желае във всеки конкретен случай, и тогава да се молим с пълна вяра и увереност?" Какъв контраст с тази гледна точка ни показва библейското описание на нашия Бог! Той е толкова далече над нас, че никога няма да Го разберем напълно: "О, колко дълбоко е богатството на премъдростта и знанието на Бога! Колко са непостижими Неговите съдби и неизследими пътищата Му! Защото "кой е познал ума на Господа, или кой Му е бил съветник?" (Римляни 11:33-34).

Авторите на Новия Завет не твърдят, че винаги разбират плана на Бога. Яков казва, че не трябва да се хвалим с думите: "Утре ще ида на това-и-това място и ще направя това-и-това." По-скоро размишлението ни трябва да бъде следното: "Ако ще Господ, ние ще живеем и ще направим това или онова" (Яков 4:15). Веднъж, когато няколко християни молят Павел да остане в Ефес и да помогне при обучението им, той не се преструва, че може да чете мислите на Бога, а просто казва: "Ако ще Бог, пак ще се върна при вас" (Деяния 18:20).

Една от главните причини да се молим с думите "ако е Твоята воля" е, че толкова лесно правим грешки и тълкуваме неправилно волята на Бога. Безброй пъти съм се заблуждавала, като съм вярвала, че молитвите ми са били за Божия слава, когато всъщност те са били за самата мен: "Господи, не ми позволявай да се изложа, когато говоря пред класа си. Ако стане така, другите ще си помислят, че християните са глупаци и това ще навреди на Твоята репутация." Ако наистина съм имала последното предвид, молитвата ми би била правилна. Но мисля, че дълбоко в мен мотивът ми е бил следният: "Господи, не искам да говоря, защото ще остана разочарована от себе си." Може би Бог е знаел, че това, което **ДЕЙСТВИТЕЛНО** вреди на репутацията Му, е моето егоистично отношение в училище и че една лошо изнесена реч ще послужи за целите Му по-добре, отколкото ако отговореше на молитвата ми.

Но мотивите ни не трябва непременно да са егоистични или грешни, за да изтълкуваме неправилно плана на Бога. Може да правим и "честни" грешки.²⁴ Нека ви дам един пример.

Един следобед преди близо година красив тъмнокос млад човек на около 30 г., когото не бях виждала никога преди, се появи на вратата ни и поиска да се запознаем. Сестра ми Джей го покани и ни остави да говорим насаме във всекидневната. По време на странния разговор научих, че е дошъл с кола чак от югозападните щати само за да се срещне с мен. Притеснението му бе очевидно, когато каза, че Бог му открил, че аз съм щяла да стана негова съпруга и че трябвало да ми предложи брак. Бе уверен, че волята на Бога е да се оженим. Много се обърка, когато му казах, че, колкото и странно да звучи, той е може би десетият човек през последните две години, на когото "Бог е

²⁴ Дори апостол Павел прави това веднъж! Виж Деяния 16:6-7.

казал" да ми предложи женитба. Бог заблудил ли го беше? Нима бе излъгал и другите девет?

Не, решихме ние, след като поговорихме малко. Бог не е Бог на безредието. Той не заблуждава. По-скоро ние не Го разбираме. После поговорихме за някои "по-безопасни" начини, по които можем да открием Божиата воля -- прилагайки принципи от Словото Му, търсейки съвет от зрели християни и чакайки да видим кои врати Бог отваря и кои затваря. Когато си тръгна, младият човек се чувстваше по-спокоен. Убеден, че Бог не му е изиграл лоша шега, той отпътува с усещането, че нещата, които е научил, са помогнали пътешествието му да не бъде напразно.

Трябва да имаме голямо смирение и да се отречем от себе си, за да представим молбите си за изцеление пред Бога и после доброволно да Го оставим да отговори както иска. Исус прекрасно илюстрира това в агонизиращата Си молитва в Гетсимания. Личното Му отчаяно желание е да избегне ужаса на кръста и Той го изразява с думите: "Отче, ако щещ, отмени Ме с тая чаша..." Но последната част от молбата Му осигурява спасението на човечеството: "...обаче, не Моята воля, но Твоята да бъде" (Лука 22:42). И наистина най-малкото, което думите "в името на Исус" означават, е да се молиш със същия дух, с който се молеше Той в най-тежкия Си час -- предавайки молбите си на Бога, но оставяйки решението на Него.

ДОКЪДЕ СТИГНАХМЕ (ОБОБЩЕНИЕ)

Исус дава чудесни обещания на учениците Си -- да им осигури всичко необходимо, за да свършат Божието дело на земята. Но както собствените Му думи, така и останалата част от Библията показват ясно, че за всяка молитва има поне две условия: хората да пребъдват в Бога и молбата им да бъде в съгласие с Неговата воля. Тъй като Бог не е решил да изяви цялата Си воля на християните, трябва да оставим молбите си в Неговите ръце и да чакаме да видим какво ще реши да прави. Ами ако реши да не ни отговори? Все пак има различни начини да се местят "планини". Новият Завет подчертава, че Бог обича да използва слаби хора, които да вършат Неговото дело, за да се прослави Той, а не те. А в светлината на духовната полза от болестите и страданията Бог може да реши именно нашата болест да бъде начинът, по който Той да премества планините пред нас.

Докато израстваме във вярата, нашият светоглед се променя. Някога ни е изглеждало, че единственият начин, по който Бог би могъл да се прослави, е като премахне страданията ни. Сега съзнаваме, че Той може да се прослави чрез страданията ни.

Що се отнася до изцеленията и другите чудеса на Бога -- фактът, че са заемали специално място в дните на Христос и апостолите Му, не означава, че нямат място днес. В знак на реакция срещу едната крайност "Бог иска да изцели всички" много от нас са прекалили и са преминали в другата "Бог не иска да изцели никого." В този случай това, което погрешно наричаме "безчувственост", вероятно е просто неверие. Нямаме, защото не искаме.

Не казвам, че всеки път, когато искаме изцеление с вяра, Бог е длъжен да ни го даде. Дори по времето на апостолите понякога се налагало благочестивите християни да прекарват болести. По време на пътуванията на апостол Павел, чрез когото Бог изцелява много хора, се наложило той да остави приятеля си Трофим болен в Милит (II Тимотей 4:20). В I Тимотей 5:23 Павел насърчава Тимотей да употребява "малко вино за стомаха си и за честите си боледувания". Той не казва: "Моли се повече за това", или: "Ела и ще го обсъдим заедно", а: "Вземи малко вино." Добре е християните да се молят за изцеление, но не трябва да се обезсърчават, че нещо не е наред, ако Бог откаже да изпълни молбата им.

Накрая, не трябва да се лъжем да вярваме, че чудесата са универсалното средство, с което можем да убедим един грешен свят. Някои хора се подиграват в края на живота на самия Исус въпреки всички чудеса, които е вършил: "Ако наистина си Месия, слез от кръста и тогава ще повярваме." Преди да умре, Исус довери на учениците Си, че тяхното поколение има особена вина, понеже са видели толкова много чудеса и все пак не са повярвали (Йоан 15:24). Не, можем да бъдем сигурни, че ако сърцето на един човек е закоравено от греха срещу Бога, дори и най-очевидният Божествен знак няма да промени мнението му, докато Святият Дух не отвори очите му.

Спомняте ли си книгата, която падна от масата ми? Все още не мога да я вдигам. Разбира се, би било добре да можех да използвам ръцете си, за да я достигна. Но това желание угасва, защото парализата ми ме доведе близо до Бога и ми даде духовно здраве, което не бих заменила дори да можех да прекарам сто години на крака.

КОГАТО ЕЛЕМЕНТИТЕ СЯКАШ НЕ ПАСВАТ

15 - Оставете Бога да бъде Бог

През първата година в болницата се научих да прелиствам Библията си с пръчица, която държах в уста. По този начин научавах доста неща, но четенето обикновено ми служеше за запълване на времето, наред с телевизионните сериали и радиопрограмите. Това продължи докато не се прибрах в къщи. Едва тогава се заех със сериозно изучаване на Божието Слово. Резултатът не закъсня. Това, че виждах нещата не със своите, а с Божиите очи, ми помогна да започна да подреждам елементите от мозайката на страданието си. Започнах да вкусвам от истинската мъдрост. Вероятно, ако продължавам така, размишлявах аз, един ден ще бъде съвършено мъдра -- ще мога да разбирам ВСИЧКИ Божии цели зад ВСИЧКО, което става.

Но с течение на християнския ми живот нещата не се наредиха по този начин. Често забелязвах как някое конкретно изпитание съдействува за мое добро. Но понякога не виждах ползата. Знаех например, че изпитанията се изпращат, за да ни изградят. Но имаше дни, когато проблемите се натрупваха дотолкова, че сякаш само ме изтощаваха -- дори когато ги приемах като от Бога. Господ обещава, че дни като тези ще съдействат за мое добро, мислех си аз, но КАК? Просто не мога да разбера!

Това не беше всичко. Към собствените ми "абсурдни" страдания се прибави това, че започнах да научавам как и други хора минават през изпитания, за които не намират отговор. Започнаха да ми пишат за проблеми, които просто не можех да разбера, дори и с отворена Библия. О, в известен смисъл естествено разбирах. Познавах различните обяснения в Библията за това защо Бог допуска да страдаме. Но да ги свързвам с всяко отделно изпитание беше друго. Какво бихте казали вие на младото момиче, което е написало следното писмо?

"Скъпа Джони,

Баща ми е починал, когато съм била на две години, а майка ми от година е болна от рак... Опитвам се да разбера защо Бог допуска да се случи това. Понякога прекарвам часове в мисли какво ще стане, когато мама умре и аз остана сама. Опитвам се да се приближа до Бога, за да не се огорча, когато това стане. Вече съм приела Исус за свой Господ и Спасител, но депресията, която получавам, когато гледам как мама страда, не ми позволява да се съсредоточа да чета и изучавам Словото Му достатъчно. Мога само да седя, да гледам телевизия или да спя."

Можех да дам на това момиче полезен съвет как да постъпи по начин, който би донесъл слава на Бога. Но да ѝ посоча главната причина в дъното на всичко? Това бе нещо друго. Защо Бог допускаше нейните проблеми -- да я направи да прилича повече на Христос и да насочи мислите ѝ към духовните неща; да направи така, че тя да служи за пример на свръхестественния свят; или да ѝ даде способност да утешава други хора? Можех само да гадая. Каквато и да беше целта на Бога, поне на пръв поглед изглеждаше, че тя се проваля.

Всъщност някои от изпитанията, които са ми били описвани, дори изглеждат така, сякаш пречат на Божия план:

"Скъпа Джони,

Моля те да разбереш от това, което пиша, че не се самосъжालявам и не съм атеист. Мислех, че след като прочета историята ти, най-накрая ще започна да виждам нещата по различен начин. Но въпреки че се възхищавам от искрената ти вяра (ако наистина вярваш така), все още не мога да разбера жестокостите, случили се в твоя живот, както и тези в живота на брат ми.

Брат ми е на 26 г. и от 1965 г. е с квадриплегия вследствие на автомобилна катастрофа... Както и ти, той премина през много трудности, след като това се случи. Тъй като си в същото положение, разбираш какво е преживял.

Тогава той реши да използва единственото нещо, което му беше останало -- мозъка. Зае се да учи психология вкъщи, а после започна работа като асистент на губернатора на Индиана, като имаше намерение да постъпи в колеж в Охайо, за да довърши образованието си. Но само след две седмици той загуби работата си, понеже "Социални грижи" нямаха право да плащат медицинските му разноски в случай, че той работи. Той искаше да работи, но не и да зависи от други хора, и както и ти, не искаше да го съжालяват.

Говоря в минало време, защото сега брат ми е в клиника в състояние на кома, понеже през октомври 1976 г. претърпя необикновен инцидент. Той живя като нормален човек, както искаше, и непрекъснато държеше разума си буден. Сега обаче Някой реши да му вземе и разума. Ако мислиш, че това е честно или че има причина да се случи, моля те, помогни ми да я разбера."

Всякакви обяснения, които бих могла да дам на този млад мъж сигурно биха прозвучали като кухи формулки и банални клишета. Честно да си кажа, те далеч не биха задоволили и мен самата. Понякога големината на човешките проблеми сякаш надхвърля всяка потенциална полза, която би произлязла от тях. Почувствах се така, когато прочетох писмото на тази жена:

"Скъпа Джони,

На 22 години съм и съм с триплегия. Получих я през 1968 г., когато майка ми ме удари по главата. Трябваше да ми направят шест операции, за да ме спасят. Една година прекарах в болницата в Кук Каунти. После година и половина бях в рехабилитационния институт в Чикаго. След това отидох в Гранд Хоспитал за операция на ръцете и краката.

Осем пъти ме връщаха в рехабилитационния институт. Досега са ми направили 22 операции. Все още съм в същото положение. В инвалидна количка съм. Нямам семейство. Грижа се за себе си сама. Прочетох книгата ти и бих искала да знам как да превъзмогна депресията. Нямам силна вяра в Бога. Чувствам, че не мога да се справя. Моля те, пиши ми какво мислиш."

Започвах да се чудя: "Ще получа ли някога истинска мъдрост, за да разбера какво цели Бог с всичко това?" Приятелят ми Стив не ми помогна много, когато ми

разказа за живота на братовчедка си -- млада жена, която до скоро бе живяла близо до нас. Тя споделя преживяванията си в следното писмо:

"Когато майка ми била само на 16 г., един познат алкохолик, няколко години по-голям от нея, я заплашил, че ще убие родителите ѝ, ако не се омъжи за него и тя го направила. Той бил маниак и я биел до кръв, когато се напиел. Израснахме в голяма бедност в една ферма в Тенеси и майка ми трябваше да работи много на полето, за да имаме какво да ядем... Спомням си как веднъж мама събра нас, децата, и избягахме на хълмовете зад къщата. Мислех, че татко ни гони с пушката само защото си играе на каубои и индианци (бях толкова малка). Но когато видях страха по лицето на мама, разбрах, че е наистина. По-късно през нощта, когато татко бе заспал мъртво пиян и нямаше повече опасност, се прибрахме обратно в къщата...

Друг път, когато беше отново пиян, той ни нареди всички покрай стената, насочи заредената пушка към нас и каза, че щял да ни убие един по един, а после да се самоубие. Ако не беше минал един съсед и не се беше намесил, сега сигурно щяхме да сме мъртви. Татко се удави, когато бях на седем години.

Дори когато мама се омъжи втори път и се преместихме да живеем на север, нещастията като че ли ни следваха. И тук насочваха оръжие към мама. А преди две години, когато работеше в един магазин, трима крадци я завързали, запушили ѝ устата, заключили я в тоалетната и опрели нож в гърлото ѝ. Казали, че ако изпищи, ще я убият...

От девет седмици тя е в болница, страда от болестта "Рейнодс". При тази болест ръцете и пръстите на краката стават съвсем черни и болят като измръзнали. През цялото време не може да спи от болки -- толкова са силни, че не може да търпи дори допира на чаршафа до пръстите си. Когато левият ѝ крак разви гангрена, мислеха, че трябва да го отрежат, но успяха да го спасят... Трябваше обаче да ампутират три пръста от лявата ѝ ръка, до първата става. Ние всички уповаваме на Бога, но понякога наистина става много тежко."

Може ли дори и най-зрелият християнин да обясни изцяло целта на Бога в тези неща? Но това не е всичко! Братовчедката на Стив продължава да разказва за сериозните здравословни проблеми и операции на втория си баща, за слученото при автомобилна катастрофа рамо на брат ѝ, заради което дясната му ръка се е обездвижила, и за своите собствени операции от рак. Но последният епизод, който споделя, е най-непонятният. Това станало във фермата ѝ рано една сутрин през август, 1975 година:

"Изпратих съпруга си Бъди и децата. Като се облякох за работа, слязох долу. Трябваше да мина през кухненската врата, за да излезна навън. Като влизах в кухнята, се стреснах, защото видях човек, облегнат на пералнята. Когато се обърна към мен, познах момчето от фермата на половин километър от нас.

-- Какво правиш тук? -- попитах, като се учудих защо не беше почукал. Обикновено кучетата лаят, когато дойде непознат, но днес не ги бях чула. Той не отговори нито дума, само ме погледна объркано и втренчено. После показа нож в ръката си и тръгна към мен.

Отскочих назад и започнах да пища, но той продължи да се приближава. Накрая спря точно пред мен и ме намушка с ножа отдясно. Почувствах топлата течност да се стича и сложих ръка върху раната, за да не изгубя много кръв. Но това не помогна, защото той започна да ме мушка навсякъде. През цялото време крещях: "Защо?! Защо?!" Когато се опитах да взема кухненския нож, за да се защитя, чекмеджето се измъкна и падна на пода. Най-ужасното беше, че виждах собствената си кръв по целия под. Строполих се на земята, и след известно време, което ми се стори като векове, той най-накрая си тръгна.

Успях да се напрегна и започнах да се влача към телефона, за да повикам помощ. Но като чух кухненската врата да се отваря зад мен, разбрах, че всъщност той изобщо не си е тръгвал, а е чакал навън да види какво ще направя. Сърцето ми се сви. Знаех, че никога няма да стигна до телефона.

-- Този път ще те убия -- каза той съвсем хладнокръвно. После вдигна ножа и отново започна да ме мушка. След като срязва китката ми и ме разряза зад коляното, той започна да забива много пъти ножа в стомаха ми. Не мога да го опиша с думи!

Попита ме дали съпругът ми си е в къщи и аз изхълцах:

-- Да, и всеки момент ще слезе!

Но тъй като не се появи никой, той разбра, че съм излъгала и ме нападна отново. Успях да изкрещя:

-- Вече ме уби! Защо просто не ме оставиш?!

Тогава, съвсем спокойно, той изтри устата си с ръкав, обърна се и си отиде.

Отслабвах все повече и повече, защото губех кръв, но знаех, че трябва да изчакам да се отдалечи преди да предприема нещо този път. Вече изпадах в несвят, но тогава Бог ми даде сила да се изправя и да се довлека до телефона. Натиснах нулата и успях само да кажа на оператора най-важното, след което пред очите ми падна черна пелена и загубих съзнание.

Казаха ми, че два дни не са знаели дали ще оживея. Направили са ми около петдесет шева по цялото тяло. Трябваше да ми махнат далака и да оперират черния дроб, панкреаса и белия дроб, който не функционираше."

Стив ми разказа, че след като прекарал само месец в арест с облекчен режим, нападателят бил изпратен в психиатрична клиника, като дори му разрешавали в събота и неделя да се прибира вкъщи. Четиринадесет месеца по-късно го освободили. Въпреки че Бог дал на братовчедката на Стив забележителна сила да прости на нападателя си без да таи горчивина, днес, три години по-късно, тя все още изпитва последствията от инцидента. Когато нощем иска да отиде до тоалетната, тя първо събужда съпруга си, защото се страхува да мине сама по тъмния коридор.

Когато чух историята на тази млада жена, аз застинах от неразбиране. Може ли някой да обясни това нещо? Тя ще чувства този ужас цял живот. Братовчедката на Стив бе казала, че семейството ѝ се сплотило след инцидента. Това също някак си я доближило повече до Бога.

Но въпреки че технически някой може да посочи всичко това като една причина Бог да допусне да се случат тези неща, едва ли би било достатъчно. Тя вече е била близо до Бога и е имала сравнително добър семеен живот. Ясно е, че Божиите цели не са били просто да повиши с няколко степени здравината на добрия им семеен християнски живот. Много по-леко изпитание също би послужило за това. Какво ли е имал предвид Бог? Тежестта на въпросите изглеждаше по-голяма от тази на отговорите.

Ако щях да работя със страдащи хора, преди всичко трябваше да зная разрешението на проблеми като тези. Но как да помогна на другите да разберат това, което самата аз не разбирах?

Винаги ще съм благодарна за книгата, която Бог изпрати в живота ми горе-долу по това време и за която без колебание казвам, че е сред най-добрите, които съм чела. В "Познаването на Бога" Дж. И. Пакър включва малка глава със заглавие "Божията мъдрост и нашата". Там той също разисква проблема за неспособността ни да разберем причините, които влага Бог зад всяко нещо, което се случва.

"Погрешно е да се предположи..., че дарът на мъдростта се състои... в способността да се разбере защо Бог е допуснал възникването на всеки отделен случай и какво възнамерява да прави в следващия случай."

Какво има предвид той, като казва, че е погрешно? Мъдростта не е ли способност винаги да разбираме намеренията на Бога?

"Хората чувстват, че ако наистина са близо до Бога, така че Той да може да им дава мъдрост даром, тогава... биха различили действителното предназначение на всичко, което им се случва -- би им било ясно как във всеки момент Бог е съгласувал всичко за тяхно добро... Ако останат объркани, те си го обясняват със своята липса на духовност."

Мисли точно като мен! Дали този човек не чете мислите ми?

"Такива хора изучават дълго... чудят се защо Бог е допуснал да им се случи това или онова... или каква е поуката... Християните... могат да стигнат до лудост от това напразно изследване."²⁵

Амин! Аз самата също съм на път да полудея. Значи той казва, че не винаги можем да разбираме мислите на Бога? Охо! -- мислех си аз. Ако това не е мъдрост, тогава кое е? В следващите няколко страници се съдържаха отговори, които действително промениха живота ми и които ме накараха да започна сама да продължа да търся в Библията.

Някъде по това време попаднах на историята на Йов -- класическият пример за човек в страдание. Ако изобщо някой е искал да разбере причините за своето положение, това е Йов. Семейството му било убито, имуществото -- опропаствено и разграбено, тялото му -- покрито с циреи. До последните пет глави в книгата Бог не се явява на сцената, за да отговори на въпросите и предизвикателствата на Йов и приятелите му. А когато накрая го прави, знаете ли каква причина изтъква пред Йов за страданието, което той претърпява? Никаква! Нито една дума! Бог не кара Йов да седне, за да му обясни: "Слушай внимателно да ти разкажа защо допуснах да ти се случи всичко това. Виж сега, Моят план е..." Всъщност Бог е толкова далече от мисълта да отговаря на въпросите на Йов, че казва: "Стани, Йове. Аз имам да ти задам няколко въпроса!"

В следващите четири глави Бог описва подробно изумителното величие на собствените Си дела в природата, а след това пита Йов дали може да се сравни с Него. Господ картинно разказва за сътворението на света, за величието на звездите и пространството, за силата на вола, за мощта на коня, за чудесата на животинските инстинкти и за начина, по който земята снабдява с храна всяко живо същество.

"Без съмнение, ти знаеш, го осмива Бог, защото тогаз си се родил и голямо е числото на твоите дни!" (Йов 38:21)

Сякаш виждах как Йов се свива, докато Господ му говори (самата аз потръпнах). Защо говори така на Йов? -- се чудех. Всички тези описания на Божията мъдрост и сила в природата са наистина интересни. Но какво общо имат с изпитанията на Йов? Йов никога не е претендирал, че е създал света. Никога не е казвал, че може да обясни навичите на дивите животни. Защо Бог говори за това? Йов не се е преструвал, че познава всички тайни на житейския цикъл, на раждането и смъртта. Той само иска Бог да му помогне да разбере причините за загубата на семейството му и на имотите му, за циреите по тялото му.

Продължих да чета. Още природни сцени. Още описания на величието на Бога. Още реплики на Бога от рода на: "Знаеш ли времето, когато... раждат кошутите?... Издигаш ли гласа си до облаците, за да те покрият с изобилни води?... Схванал ли си широчината на земята? Кажете, ако си разбрал всичко това."

Все още изглеждаше твърде объркано. Но като стигнах до четиридесетата глава, проблясна светлина. Бог накрая задава на Йов въпрос, който сякаш обяснява това, към

²⁵ Дж.И. Пакър, *Познаването на Бога (Нов Човек, С., 1993), с.106.*

което Той Се е стремил през цялото време: "Тоя, който е изобличил Всемогъщия, ще се бори ли с Него? Тоя, който се препира с Бога, нека отговори на всичко това... Опаша сега кръста си като мъж; Аз ще те попитам, а ти ми изявявай. Дори не ще ли допускаш Моята съдба? Ще осъдиш ли Мене, за да оправдаеш себе си?" (Йов 40:1, 7-8)

Ето какво било! Бог знае, че когато Йов пита "защо?", той всъщност Му иска сметка за Неговите дела. Изглежда толкова невинно, а в известен смисъл да изискваш такива отговори от Бога е все едно да се поставяш над Него. Колко абсурдно! Ние, също като Йов, понякога мислим, че Бог не се отнася справедливо с нас. Държим се така, сякаш на небето има някакъв въображаем съд, на който Бог трябва да отговаря дали е бил достатъчно "коректен" с нас. Но забравяме, че самият Бог Е съдът: Той е създал справедливостта. С какво можем да сравним Неговата "коректност"? Неговите действия са толкова справедливи, че просто няма какво да поставим над тях.²⁶

Обърнете внимание на великата мъдрост и сила на Бога, изявени в чудесните Му творения. Как може такъв Бог да е длъжен да отговаря на някакъв жалък смъртен като Йов, който дори не може да започне да измерва неизмеримото величие на Бога? И както казва Бог в Еремия 49:19: "Кой е подобен на Мене? И кой ще ми определи времето за съд?" Все едно, че Бог казва: "Йове, щом не можеш да разбереш нещата, които правя в природата, какво ти дава право да Ме изпитваш за духовните неща, които още по-трудно се разбират?"

Когато Йов осъзнава това, Йов успява само да промълви: "Турям ръката си на устата си. Веднъж съм говорил и не ща да отговарям вече" (Йов 40:4-5).

Защо се чувства така? За първи път той вижда какъв е Бог в действителност. Покланял Му се е през целия си живот, но сега за първи път осъзнава Кой е наистина -- и колко е ограничена представата му за Него. Йов изразява това така: "Слушал бях за Тебе със слушането на ухото, но сега окоото ми Те вижда. Затова отричам се от думите си, и се кая в пръст и пепел" (Йов 42:5).

Мислите ми се върнаха от положението на Йов към моето собствено. Бях благодарна за нещата, които можах да видя от гледна точка на Бог. Но, като Йов, все още имах въпроси, на които не беше отговорено. Какво да мисля за нещата, които Бог не е открил? Как да се отнасям към тях?

²⁶ Струва ми се, че неспособността ни да получим пълно и съвършено разбиране на "справедливостта", произтича от две неща. Първо, просто не знаем всички факти. Да се опитаме да решим дали това, което Той прави в дадена ситуация, е справедливо или не е все едно да влезем в стаята, когато спорът е по средата. Понеже нямаме цялата информация, не сме в позиция, от която можем да отсъдим. А ние няма да имаме цялата информация до деня на съда, когато ще видим нещата в светлината на вечната им перспектива.

Втората причина, поради която не винаги преценяваме онова, което Бог прави, като справедливо, е собствената ни неспособност да осъзнаем сериозността и отвратителността на греха. Знаем, че често забравям, че Бог не дължи абсолютно НИЩО на тази бунтовна и неблагодарна планета. Всъщност това не е съвсем така. Той ни дължи нещо -- ада. Баща ми веднъж направи коментар върху това, колко е странно, че ние, християните, казваме, че заслужаваме ада, а после се оплакваме, когато частично вкусваме от него тук, на земята. Ако само веднъж можехме да получим ясна представа за размерите на собствения си грях, сигурна съм, че щяхме да се съгласим с К.С.Луис, че "истинският проблем не е защо отделни смирени, благочестиви, вярващи хора страдат, а по-скоро -- защо други не страдат" (Луис, Проблемът болка, с.104).

Едно възражение, което често се повдига срещу приписването справедливост на Бога, е следното: "Някои неща, които Бог допуска в света, ни изглеждат толкова несправедливи (напр. деца, убити във война и т.н.), че ако Бог ги нарича справедливи, вероятно използва съвършено различен речник от нашия. Ако нашето "черно" е Неговото "бяло", спорът се обезсмисля." К.С.Луис отговаря убедително на това възражение (Проблемът болка, с.37-39). Ако цялата тема за добротата на Бога предизвиква борба у вас, на всяка цена прочетете тази чудесна книга.

Изведнъж разбрах. Библията ни казва да се доверим на нашия Бог дотолкова, че да Му уповаваме от все сърце, без да разчитаме на собственото си ограничено разбиране (Притчи 3:5).

Бог вече е доказал доколко можем да вярваме на любовта Му, изпращайки Христос да умре за нас. Това не е ли достатъчно? Не и за мен. Винаги съм искала да бъда вътре и да гледам навън -- да седя с Господа в наблюдателната Му кула, вместо долу в земната бъркотия. Не можех да Му се доверя, ако не съм горе да виждам всичко!

Колко съм подценявала своя Господ и Създател през всичките тези години! Как съм се осмелявала да предположа, че всемогъщият Бог ми дължи обяснения! Дали поради факта, че съм Го "уважила", като съм станала християнка, Той сега трябва да съгласува всичко с мен? Длъжен ли е Господарят на вселената да ми показва как изпитанията на всеки човек се вметват в мозайката на живота? Никога ли не съм чела във Второзаконие 29:29, че "скритото принадлежи на Господа нашия Бог"?

Какво ме е карало да мисля, че дори и Той да ми беше разкрил всичките Си пътища, аз щях да ги разбера? Все едно да наливаш столитрови тайни в мозък с вместимост един литър. Ами че дори великият апостол Павел признава, че въпреки че никога не се отчайва, той често е в недоумение (II Коринтяни 4:8). Не е ли казал Бог: "Както небето е по-високо от земята, така и... Моите помисли -- от вашите помисли" (Исаия 55:9). Не пише ли един от старозаветните автори: "Както не знаеш как се движи духът, нито как се образуват костите в утробата на непраздната, така не знаеш и делата на Бога, Който прави всичко" (Еклесиаст 11:5)? Всъщност цялата книга Еклесиаст е написана, за да убеди хора като мен, че само Бог държи ключовете на тайните на живота и че не открива всички от тях! "Положил е вечността в тяхното сърце, без обаче да може човек да издири отначало до край делото, което е направил Бог" (Еклесиаст 3:11).

Ако умът на Бога беше толкова ограничен, че да мога да го разбера, тогава Той не би бил Бог! Колко заблудена съм била!

Върнах се назад към онези ранни дни, когато изучавах Божието Слово и когато елементите от мозайката на моето страдание бяха започнали да се събират. Колко прекрасно беше това първо вкусване от мъдростта! Няма нищо по-хубаво от това, да погледнеш на трудностите си от гледната точка на Бога. Но каква грешка съм допускала, като съм мислила, че ще мога някога да нареда цялата мозайка. Защото мъдростта се състои в нещо повече от това да видиш проблемите си през очите на Бога

Тя означава да Му се доверяваш дори когато изглежда, че елементите на мозайката изобщо не пасват.

КОГАТО ВСИЧКО СЕ ПОДРЕЖДА

16 - Небето

-- Облаци -- промълвих на себе си, загледана през прозореца на самолета.

-- Мм? -- вдигна поглед от книгата Шерил.

-- Облаците навън -- повторих. -- Погледни.

Шерил се облегна на рамото ми и се загледа в красивото пространство от пухкави талози. Здрачаваше се и облачният пейзаж бе най-красивият, който някога бяхме виждали -- тъмновиолетови, светлорозови, мъгляво сини, яркооранжеви облаци - цяла небесна планинска верига се бе нагиздила панорамно на фона на залязващото слънце.

-- На какво ти напомня? -- попитах.

-- На планини -- каза тя. -- Пухкави планини в милиони цветове.

-- Знам -- отвърнах, втренчила поглед в гледката. -- Можеш да повярваш, че ще те задържат, ако скочиш върху тях.

Но няма да те задържат. Колкото и красиви да са, колкото и здрави да изглеждат, тези облаци не са нищо повече от нетрайна мъгла и пара. Кълбета дим. Днес са тук, утре ги няма.

Замислих се за живота ни на земята и за това, което Библията казва за него. "Що е животът ви? Защото вие сте пара, която се явява и после изчезва" (Яков 4:14). Огледах се из вътрешността на самолета. Стюардеси поднасяха напитки. Бизнесмени четяха "Уолстрийт Джърнъл". Майки с бебета. Туристи с тенис ракети. Някои дремеха. Други гледаха през прозорците. Летяха за търговски срещи, на отпуски, при внуци.

Някакси не изглежда като пара, която изчезва бързо, помислих. Наистина не си представяме, че един ден всичко ще свърши, нали? Ако Бог не ни беше казал нещо друго, щяхме да си въобразяваме, че този житейски парад ще продължава вечно.

Но той ще свърши. Този живот не е вечен.

Нито пък е най-хубавият живот, който би могъл да съществува. Добрите неща на земята са просто предобрази на по-хубавите, които ще видим на небето. Така е с моите картини. Рисувам сцени от природата около себе си, но рисунките са само скици, слаб опит да пресъздам това, което виждам. Със сив молив имитирам нещата, които Бог е нарисувал с неизброима палитра от цветове. Рисунките ми, затворени в скичника, никога не ще могат да отразят напълно необятната природа, която Бог е създал около нас. И точно както картините отразяват приятно, но несъвършено природата, която виждаме, така и земята, която познаваме, е само предварителна скица на славата, която един ден ще се открие. Реалността -- последната картина -- се намира на небето.

Нашият проблем е в това, че твърде здраво сме се "хванали" за "реалността" на живота.

"Само месец и ще си пия лимонада на плажовете във Флорида" -- мечтае преуморената секретарка.

"Още три седмици и ще се махнем оттук!" -- мисли единадесетокласникът в очакване на завършването си.

"Не е ли най-прекрасният човек на земята!" -- въздиша сгодената девойка.

"Ако само получа това повишение!" -- крои планове издигащият се изпълнителен директор.

Но когато получим това, което искаме, то рядко се оказва толкова прекрасно, колкото сме си го представяли. Дългоочакваната ваканция свършва -- къса и твърде скъпа. Домашните работи в гимназията изглеждат като детска игра пред задачите в университета. "Най-прекрасният човек на земята" се оказва рицар със спукана броня. Повишението в работата донася напрежение и главоболие. Добрите неща в живота рядко са толкова задоволителни, колкото сме очаквали. Но дори и да се окажат такива, те никога не траят достатъчно дълго.

Ето защо в Библията Бог ни казва, че трябва да очакваме в сърцата си небето (Колосяни 3:2; I Петрово 1:13). Удоволствията на живота не са предназначени да ни задоволят. Те просто служат да изострят апетита ни за това, което ще дойде -- и да ни запалят и вдъхновят, докато пътешествуваме по земята в посока към небето. "По дългия път нашият Отец ни кани на ободряваща почивка в приятни и удобни пристани, но не би ни поощрил да бъркаме пристаните с дома си."²⁷ Проблемът е, че ние ги бъркаме. Трудно е да мислим за небето, когато то изглежда толкова далеч. Освен това, за да стигнем до там, трябва да сме умрели. Кой иска да мисли за това!? Затова Бог ни

²⁷ Луис, Проблемът болка, с.114.

помага, като ни принуждава да мислим за другия живот. Прави го по начин, който обикновено не ни харесва, но за който после сме благодарни. През 17 век Самуел Ръдърфорд описва тази помощ:

"Ако преди време Бог ми беше казал, че ще ме направи колкото може пощастлив на тази земя и че трябва да започне, като първо ми осакати крака или ръката и ме отдели от всичките ми източници на забавления, бих взел това за много странен начин за изпълнение на целта Му. И все пак, дори и тук се проявява Неговата мъдрост! Защото, ако видите човек, затворен в стая, да се кланя на няколко лампи и да се радва на светлината им и искате да направите този човек истински щастлив, би трябвало да започнете, като първо изгасите всичките му лампи, а после вдигнете капациите на прозорците, за да пуснете небесната светлина."²⁸

Точно това направи Бог с мен, като допусна да си счупя врата. Той угаси лампите в живота ми, които осветяваха настоящето и го правеха толкова привлекателно. Мрачното отчаяние, което последва, не беше много вълнуващо, но наистина допринесе да оживеят нещата, които Библията казва за небето. Един ден, когато Исус се върне, Бог ще отвори небесните прозорци. В сърцето ми няма и сянка от съмнение, че така ще бъде много по-развълнувана и готова за това, отколкото ако бях на крака. Както виждате, страданието ни подготвя за небето.

Как? Кара ни да желяем да отидем там. Счупените вратове и ръце, разбитите домове, съкрушените сърца -- тези неща разпръсват илюзиите, че земята може да "изпълни обещанията си". Когато разберем, че надеждите, които сме хранили, няма да се осъществят, че мъртвият ни любим си е отишъл завинаги от този живот, че никога няма да бъдем толкова красиви и известни и да имаме такива успехи или слава, каквито някога сме си представяли, всичко това ще издигне погледите ни нагоре. То премества очите ни от този свят, който Бог знае, че така или иначе, никога няма да ни задоволи, и ги насочва към бъдещия живот. Небето става наша страст.

Когато мисля за копнежа по небето, си спомням Рик Сполдинг -- 23-годишен парализиран, който ми писа скоро след като прочел първата ми книга. Писмата му бяха толкова изпълнени с радост и любов към Господа, че насърчаваха всички, които ги четяха. Мислех си, че бих се радвала да се запозная с него. Може би щях да науча повече за болестта му, а и бихме могли да споделим духовни прозрения или да поговорим "професионално" за инвалидни колички.

На 4 юли 1976 г. ми се удаде възможност да посетя Рик. Мои приятели ме бяха поканили за няколко дни във Филаделфия, където трябваше да говоря на няколко конференции. Нямахме нищо запланувано за следобеда, когато се честваше 200-годишнината от независимостта на Съединените Щати. Тогава си спомнихме от писмата на Рик, че със семейството му живеят във Вали Фордж, недалеч от мястото, където се намирахме. Обадихме се по телефона и попитахме дали бихме могли да ги посетим. След няколко минути вече бяхме на път.

Когато пристигнахме в къщата, г-жа Сполдинг ни повика настрана, за да ни обясни състоянието на Рик и да ни подготви за срещата с него.

-- На петнайсет години Рик се замеси в някакъв юмручен бой в училище -- разказа тя. -- Паднал, ударил си главата в пода на гимнастическия салон и от това изпадна в кома. Като дойде на себе си, вече беше парализиран.

Е, помислих си аз, значи е парализиран. И аз съм парализирана.

Но тя продължи да описва колко парализиран е той. Виждате, аз мога да движа раменете си. Мога да движа част от мускулите на бицепсите си. Мога да се усмихвам и

²⁸ Samuel Rutherford, Letters of Samuel Rutherford.

да говоря. Но Рик не можел да прави нищо такова. Най-много можел да си обръща главата и да мига с очи. Отнело му месеци да научи дори това.

-- Трябва да се опитате да разбирате какво казва, като мига -- предупреди ни тя. После влязохме.

Харесахме Рик от момента, в който го видяхме. Лежеше в шезлонг, не можеше да дъвче храната си, нито да изрече дума. Но очите му говореха! Докато общувахме (това не беше нормален разговор), се научих да питам така, че той най-лесно да може да отговаря -- задавах въпроси, на които да може да мигне в знак за "да" или "не".

Родителите на Рик ни разказаха за метода, който открили Рик да може да съставя пълни изречения. Беше една таблица с азбуката. Когато Рик искаше да напише някоя дума, майка му наблюдаваше как посочва с очи дясната или лявата страна на таблицата. После той поглеждаше нагоре, напред или надолу, за да посочи кой ред му трябва. Накрая майка му прочиташе на глас всяка буква от този ред, докато той мигнеше. Тя записваше правилната буква, а той започваше да търси следващата.

Като използвал тази таблица, за да пише курсови работи и слушал уроците си на касети, Рик завършил гимназия и вече караше втора година в университет. Тук той получил една шестица, една четворка и всичко останало -- петици! (Единствената му четворка била от първия семестър по руски език. После я поправил на петица.)

Този следобед "говорихме" за много неща, но най-вълнуващо беше, когато започнахме да споделяме за общата си вяра в Господа и за небето.

-- Рик -- казах аз, като се опитах да изразя това, което той не можеше, -- представяш ли си колко прекрасно ще бъде, когато получим новите си тела на небето!

Очите му светнаха.

-- Не знам за тебе -- продължих аз, -- но когато аз бях на крака, не съм мислила много за небето. Представях си го като скучно място, където всички носят ангелски облекла, клатят си краката върху облаците и по цял ден лъскат злато.

Рик се засмя, въпреки че не можеше да се усмихва (ако можете да си представите това).

-- Но откакто не мога да си служа с тялото си, открих, че един ден ще го заменя с ново.²⁹ Няма да имам ангелски крила! Просто ръце, които работят, и крака, които ходят. Помисли си само! Ще бъдем на крака -- ще тичаме, ще ходим, ще работим, ще говорим с Исус -- ще правим всичко! Може би дори ще играем тенис!

Докато говорех, Рик започна да пърха с клепачи нагоре-надолу, нагоре-надолу -- колкото можеше по-бързо. Това беше неговият начин да изразява вълнение, неговият начин да се усмихва. С единственото движение, което можеше да извърши, той ни казваше колко нетърпеливо очаква да отиде на небето. Очите му мигаха като блестящо свидетелство за вярата му в Бога и желанието му да бъде при Него и да получи ново тяло.

Докато седяхме и споделяхме много неща в стаята през оня следобед, всички -- аз, приятелите ми, Рик и семейството му -- мечтаехме за небето. Но тъй като Рик щеше да спечели най-много от отиването си там, мисля, че той най-много копнееше за това. Месец по-късно желанието му се изпълни. През август, същата година, Рик отиде при Господа.

Страданието може да направи с всеки от нас това, което направи с Рик -- да премести погледа ни върху небесните неща, към които принадлежим. Но освен че ни кара да желаем да бъдем на небето, страданието постига и още нещо: То ни подготвя да се срещнем с Господа, когато отидем там.

²⁹ I Коринтяни 15:42-44; II Коринтяни 5:1-2.

Представете си, че в живота си никога не сте изпитвали физическа болка. Как тогава бихте могли изобщо да оцените прободените ръце, с които Христос ще ви посрещне? Ами ако никога никога не ви е наранявал дълбоко? Как бихте могли да изразите по подходящ начин благодарността си, когато се приближите до трона на "Човека на скърби, навикнал на печал" (Исаия 53:3)? Ако никога не сте се чувствали засрамени и недостойни, никога и не бихте разбрали колко много ви е обичал Той, когато е взел позорните ви грехове и ги е направил Свои.

Разбирате ли, когато Го срещнем лице в лице, страданието вече ще ни е дало да вкусим поне мъничко от това, през което е минал Той, за да ни изкупи. Тогава ще сме Му благодарни много повече. А верността в страданието ще ни даде нещо, което да Му предложим в замяна. Защото какво доказателство за любовта и верността си бихме представили, ако изобщо не сме били наранявани в този живот? Какъв срам бихме изпитали, ако християнството ни не ни е струвало нищо? Страданието ни подготвя да срещнем Господа.

Но то постига и още нещо. Ако сме верни в изпитанията си, те ще ни осигурят богати награди на небето. "Нашата привременна лека скръб произвежда все повече и повече една вечна тежина на слава за нас" (II Коринтяни 4:17). Небето няма да е просто чудесно място, въпреки всичките ни страдания на земята. По-скоро то ще бъде чудесно място поради тях. Инвалидната ми количка, колкото и неприятна да изглежда, е средството, чрез което Бог променя отношението ми и ме прави по-вярна. Колкото по-вярна съм на Бога, толкова повече награди ще бъдат запазени за мен на небето. И така, нашите земни страдания не само ни помагат днес, но ни служат и за през вечността.

Не знам какви точно ще бъдат тези награди и съкровища, но си заслужава да преживеем всичко, за да ги получим. Помните ли как във втори клас едно от децата стана център на вниманието, понеже му бяха купили страхотна играчка? За всички останали най-голямата мечта стана да получат същото. Но в гимназията, играчките вече не ви интересуваха. Най-важното тогава беше да се включите в отбора по атлетика, да имате хубава кола или да сте душата на компанията.

По същия начин, когато един ден Бог ни даде съвършени сърца, нещата, които днес имат голямо значение за нас, повече няма да изглеждат толкова важни. Копнежът на сърцата ни ще бъде да прославяме Този, Който единствен е достоен за слава. В един смисъл хората, които в този живот не са имали силна вяра и на които Бог няма да даде много награди, сигурно няма да ги искат толкова. Вярвам, че техните очистени сърца с радост ще признаят, че не ги заслужават. А тези, на които Бог даде награди? Изглежда, че всички ще искат да му служат още по-пълно и отдадено. И Той ще изпълни желанието им. Те ще бъдат привилегировани да Му служат по специални начини -- като надзирават Неговите дела или стоят като колони в Неговия храм (Матей 25:23; Откровение 3:12).

Казах, че един ден Бог ще ни даде съвършени сърца. За мен това е най-великото чудо на небето. Ако Бог ни вземе днес, без да ни промени отвътре, небето няма да е небе. Чистотата и святостта там само ще ни отблъснат и ще ни накарат да се чувстваме виновни. А след това ще се отегчим ужасно, както се отегчаваме и от най-вълнуващите неща на земята.

Небето ще бъде рай поради промяната, която Бог ще изработи вътре в нас. Представяте ли си какво ще бъде никога повече да не желаем да съгрешаваме? Никога вече да не се чувстваме виновни, потиснати, или разстроени? Ще познаем чудесното удовлетворение не само от присъствието си на небето, а и от това, че имаме сърца, които могат да му се наслаждават.

Когато мисля за небето, мечтая за деня, когато ще бъда приета с радост вкъщи. Спомням си прекрасното топло чувство, което някога ме обземаше, като се връщах вкъщи след тренировката по хокей. Колко приятно беше да чуя познатия глас на звънчетата на задната врата. Вътре ме чакаше уютът, звуците и уханието на топлина и любов. Мама ме посрещаше с широка усмивка, насипвайки храната в големи чинии, готови за масата. Хвърлях анцуга и стика за хокей, влетях във всекидневната и поздравявах татко. Той се обръщаше на бюрото си, сваляше си очилата, поздравяваше ме топло и ме питаше как е минала тренировката.

За християните небето ще бъде нещо подобно. Ще видим старите си приятели и семейството ни, които са отишли там преди нас. Скъпият ни небесен Баща ще ни посрещне любящо с отворени обятия. Исус, по-големият ни брат, също ще бъде там и ще ни поздрави. Няма да се чувстваме като гости. Няма да изпитваме несигурност. Ще си бъдем у дома. Исус казва, че небето е място, приготвено за нас.

Ще имаме нови тела и нови умове! Аз самата ще мога да изтичам към приятелите си и да ги прегърна за първи път от дълго време. Ще издигна новите си ръце пред небесните създания, подредени в йерархия, и ще извикам силно в ушите на всички: "Достойно е Агнето, което беше заклано, да приеме благословение и почит. Защото Той освободи душата ми от оковите на греха и смъртта, а сега освободи и тялото ми."

Несправедливостите и неправдите на земята ще бъдат премахнати. Бог ще преброи сълзите ни, които е пазил в съд, и нито една от тях няма да остане незабелязана. Този, Който държи причините за всичко, ще ни даде ключа, който ще осмисли и най-безсмислените ни страдания. Но това ще бъде само началото.

"Той ще обърше всяка сълза от очите им и смърт не ще има вече; нито ще има вече жалеене, ни плач, ни болка; първото премина."

Нямате гърпение?

"Оня, Който свидетелствува за това, казва: Наистина ида скоро.

Амин! Дойди,

Господи Исусе!"

(Откровение 21:4; 22:20-21).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Току що препрочетох с вас последната глава. Двамата със Стив я написахме преди много години. В нея намерих изречения като това: "Аз самата ще мога да изтичам към приятелите си и да ги прегърна за първи път от дълго време." Очите ми се плъзнаха по-надолу и прочетох: "Несправедливостите и неправдите на земята ще бъдат премахнати. Бог ще преброи сълзите ни, които е пазил в съд, и нито една от тях няма да остане незабелязана."

Да изрека тези думи от сърце сега е точно толкова вълнуващо, колкото беше и когато ги писах. От злополуката през 1967 г. съм пропътувала хиляди километри в инвалидната си количка и все пак тези непроменими и неподвластни на времето истини все още възпламеняват духа ми, все още изпълват очите ми с радостни сълзи.

Мисля също за наранените и осакатените хора, които познавам и чийто живот е израз на същата тази радост заради Господ Исус. Хора като Дона от Тексас, която е с квадриплегия, диша с помощта на канюла (стъклена или пластмасова тръбичка, поставена в трахеята, б.р.), прикована е на легло от три години, но се държи с доверие за надеждата. Хора като Дайан от Калифорния, която, въпреки болезненото развитие на

множествената склероза, още успява да отдели часове всеки ден за молитва. Хора като Пати, бивша алкохоличка от Ню Джърси, която всеки ден проси благодат от Бога. Тези християни, както и много други, карат истините, описани в предишните глави, да оживяват.

"Стъпка напред" се превърна в нещо повече от още една крачка в споделянето на моя живот с вас, на борбите и уроците, на паденията и победите. В известен смисъл тя е защита и ако щете, доказателство за добротата на Бога. Тя е моята лична и изпитана увереност, че вие също можете да се доверявате и да се покорявате на Бога, не въпреки трудностите си, а именно поради тях. Повярвайте ми -- не се хваля, -- не моята лична история оказва това влияние, а Божието Слово, което има сила да промени живота ви.

Един баща, загубил сина си вследствие на брутално убийство, ми писа веднъж: "Джони, някога имах милиони въпроси към Бога... и никакви отговори. Сега със сигурност все още нямам всички отговори, но, знаеш ли? Вече нямам въпроси. Достатъчно е, че Го познавам."

Молитвата ми е и вие да можете да кажете същото.

Джони Ериксон-Тада
Удланд Хилс, Калифорния
лято на 1990 година

Други книги, които може да ви заинтересуват

Биографии и автобиографии

Елиът, Елизабет. *Through Gates of Splendor* (Old Tappan, N.J.: Fleming H. Revell, 1975). На бълг. е издавана книгата й *Операция "Аука"*.

Тен Бум, Кори, и Джон Шерил. *The Hiding Place* (Old Tappan, N.J.: Fleming H. Revell, 1975). От Кори Тен Бум на бълг. е издавана И въпреки всичко.

Как да превъзмогнем страданието

Бриджис, Джери. *Trusting God: Even When Life Hurts* (Colorado Springs: Nav Press, 1988.) На бълг. Нов Човек издаде книгата на Джери Бриджис *Стремеж към святостта*.

Clarkson, Margaret. *Grace Grows Best in Winter* (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1975.)

Тази сестра в Христос, която ми служи като вдъхновение всеки път, когато се срещнем, знае какво е да живееш в болка. Всяка глава е сама по себе си малка проповед и разглежда поотделно телесното, душевното и духовното страдание.

Лойд-Джоунс, Мартин. *Spiritual Depression* (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1965.)

Кратки проповеди върху библейски пасажи за емоционалното и духовното страдание. Чудесна книга!

На бълг. Нов Човек издаде книгата на Мартин Лойд-Джоунс *Авторитетът*.

Yancey, Philip. *Disappointment With God* (Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 1988.)

Yancey, Philip. *Where is God When it Hurts* (Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 1990.)

Въпреки че с Филип имаме донякъде различни възгледи за всемогъществото на Бога, тази възхитителна книга ми харесва много. Тя включва важни теми като: "Защо съществува болката?" и "Как да се справим с нея?" Особено интересни са личните разкази на няколко наранени хора.

Изцеление

Storms, C.Samuel. Healing and Holiness (Phillipsburg, N.J.: Presbyterian & Reformed Pub. Co., 1990.)

Как може един добър Бог да допуска страдание

Луис, К.С. Проблемът болка (Нов Човек, С., 1995.)

Wenham, John. The Goodness of God (Downers Grove, Ill.: Inter Varsity Press, 1974.)

Природата на Бога

Пакър, Дж.И. Познаването на Бога (Нов Човек, С., 1993.)

Без съмнение, това, което най-много ни помага да приемем страданието и да се справим с него, е правилната представа за Бога -- да научим Кой е Той и да знаем, че се грижи за всичко. Книгата на д-р Пакър ми помогна много за това, особено главата "Тези вътрешни изпитания".

Storms, C.Samuel. Chosen for Life (Grand Rapids, Mich.: Baker Book House, 1987.)

ЗА АВТОРИТЕ

За първи път Стив Естес среща Джони в гимназията на едно събиране на Young Life в Балтимор. Завършва Библейския колеж в Колумбия и Богословската семинария в Уестминстър със степен "магистър по богословие". Той е автор и на книгата "Призован да умре", биография на убития мисионер лингвист Чет Битърман. Понастоящем Стив е пастир и живее в Честър Каунти, Пенсилвания с жена си Върна и шестте им деца.

Джони Ериксон-Тада живее в Южна Калифорния, където климатът благоприятства за нейната по-добра подвижност и удобства. Чрез организацията с идеална цел Joni and Friends Джони продължава служението си към страдащите. Сред другите ѝ книги са "Джони", "Всички деца на Бога", "Тайната сила", "Славният натрапник" и серия книжки за деца.

Можете да ѝ пишете на адрес:

Joni & Friends

P.O.Box 3333

Agoura Hills, CA 91301

USA

